

Platná znění zákonů s vyznačením navrhovaných změn

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Rozsah působnosti

(1) Tento zákon upravuje nemocenské pojištění (dále jen "pojištění") pro případ dočasné pracovní neschopnosti, nařízené karantény, těhotenství a mateřství a ošetřování člena domácnosti nebo péče o něj a organizaci a provádění pojištění. Prováděním pojištění se rozumí též posuzování zdravotního stavu pro účely pojištění.

(2) Pojistné na pojištění upravuje zvláštní právní předpis¹⁾.

(3) Tento zákon se použije na právní vztahy, které nejsou upraveny přímo použitelným předpisem Evropských společenství v oblasti pojištění²⁾.

²⁾ ~~Například Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení a zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky ohybující se v rámci Společenství, Nařízení Rady (ES) č. 859/2003, kterým se rozšiřují ustanovení Nařízení (EHS) č. 1408/71 a Nařízení (EHS) č. 574/72 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato ustanovení ještě nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.~~

²⁾ ~~Například Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 a Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.~~

§ 3

Vymezení některých pojmů

V tomto zákoně se rozumí

a) pojištěncem fyzická osoba, která je účastna pojištění; za pojištěnce se považuje též fyzická osoba po zániku pojištění, pokud jí plyne ochranná lhůta (§ 15), uplatňuje nárok na dávku pojištění (dále jen "dávka") nebo dávku pobírá, ~~a fyzická osoba v době přerušení pojištění,~~

b) zaměstnavatelem právnická osoba nebo fyzická osoba, které zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance, organizační složka státu, v níž jsou zařazeni zaměstnanci v pracovním poměru

nebo činní na základě dohody o pracovní činnosti, služební úřad, v němž je státní zaměstnanec zařazen k výkonu státní služby, věznice a vazební věznice (dále jen "věznice"), v nichž vykonává trest odnětí svobody odsouzený zařazený do práce, ústavy pro výkon zabezpečovací detence, v nichž vykonává zabezpečovací detenci osoba zařazená do práce, a útvary, složky nebo jiné organizační části bezpečnostních sborů nebo ozbrojených sil České republiky, které vyplácejí příslušníkům bezpečnostních sborů³⁾ služební příjem nebo vojákům z povolání⁴⁾ plat, popřípadě organizační složky státu nebo právnické osoby, v nichž jsou k plnění služebních úkolů vysláni příslušníci bezpečnostních sborů nebo zařazení vojáci z povolání, (dále jen "služební útvar"),

c) sídlem zaměstnavatele

1. u právnické osoby její sídlo nebo sídlo její organizační složky, která je zapsána v obchodním rejstříku, popřípadě v jiném zákonem určeném rejstříku nebo jiné zákonem upravené evidenci; sídlem organizační složky se rozumí adresa jejího umístění,

2. u fyzické osoby místo jejího trvalého pobytu⁵⁾, a jde-li o cizince, místo hlášeného pobytu⁶⁾ v České republice; u osoby, která nemá hlášený ani trvalý pobyt v České republice, místo jejího podnikání na území České republiky a v případě, že taková osoba na území České republiky nepodniká, avšak zaměstnává pro svou potřebu zaměstnance, místo výkonu práce těchto zaměstnanců,

3. u organizační složky státu a služebního úřadu jejich sídlo stanovené zvláštním právním předpisem, popřípadě statutem nebo obdobným předpisem,

d) mzdovou účtárnou útvar zaměstnavatele, ve kterém je vedena evidence mezd nebo platů zaměstnanců; je-li zaměstnavatelem stát, rozumí se mzdovou účtárnou útvar příslušné organizační složky státu, ve kterém je vedena evidence platů,

e) započitatelným příjmem příjem, který se podle zvláštního právního předpisu¹⁾ zahrnuje do vyměřovacího základu pro pojistné na důchodové pojištění,

f) dosaženým příjmem započitatelný příjem zúčtovaný zaměstnanci do kalendářního měsíce,

g) zaměstnáním právní vztah, na základě kterého vykonávají práci, pracovní nebo obdobnou činnost nebo službu (dále jen "práce") zaměstnanci uvedení v § 5 písm. a),

h) osobou samostatně výdělečně činnou fyzická osoba považovaná za osobu samostatně výdělečně činnou pro účely důchodového pojištění podle zvláštního právního předpisu⁷⁾,

i) samostatnou výdělečnou činností činnost považovaná za samostatnou výdělečnou činnost pro účely důchodového pojištění podle zvláštního právního předpisu, a to včetně spolupráce při výkonu samostatné výdělečné činnosti⁸⁾,

j) pojištěnou činností zaměstnání vykonávané za podmínek zakládajících účast na pojištění, samostatná výdělečná činnost, pokud se osoba samostatně výdělečně činná na základě výkonu této činnosti přihlásila k účasti na pojištění, a zaměstnání zahraničního zaměstnance, pokud se přihlásil k účasti na pojištění,

k) podpůrcí dobou doba, po kterou má být podle tohoto zákona vyplácena dávka,

l) sociální událostí, s níž tento zákon spojuje vznik nároku na dávku, vznik dočasné pracovní neschopnosti, nařízení karantény⁹⁾, vznik potřeby ošetřování nebo péče o člena domácnosti,

nástup na peněžitou pomoc v mateřství a převedení zaměstnankyně na jinou práci, státní zaměstnankyně na jiné služební místo nebo ustanovení příslušnice na jiné služební místo,

m) porodem takové ukončení těhotenství, při kterém je do matriky narození zapsáno narození dítěte,

n) domáckým zaměstnancem zaměstnanci uvedení v § 5 písm. a) bodech 1, 4 až 6 a 15, kteří nepracují na pracovišti zaměstnavatele, ale podle dohodnutých podmínek vykonávají sjednané práce doma nebo na jiném místě a v pracovní době, kterou si sami rozvrhují,

o) smluvním zaměstnancem zaměstnanec zaměstnavatele, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení (dále jen "zahraniční zaměstnavatel"), je-li činný v České republice u smluvního zaměstnavatele,

p) smluvním zaměstnavatelem právnická nebo fyzická osoba, která má ve smyslu písmene c) sídlo na území České republiky a u níž jsou v České republice činní zaměstnanci zahraničního zaměstnavatele považováni v České republice za smluvní zaměstnance, pokud podle smlouvy uzavřené se zahraničním zaměstnavatelem jsou příjmy smluvních zaměstnanců vypláceny smluvním zaměstnavatelem nebo jsou smluvním zaměstnavatelem uhrazovány zahraničnímu zaměstnavateli,

q) zahraničním zaměstnancem zaměstnanec zahraničního zaměstnavatele, je-li činný v České republice ve prospěch zahraničního zaměstnavatele,

r) státem, s nímž Česká republika uzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, mimo těchto států též členské státy Evropské unie,

s) členským státem Evropské unie též stát, který není členem Evropské unie, avšak aplikuje předpisy Evropské unie o koordinaci systémů sociálního zabezpečení¹⁰⁾,

t) mezinárodní smlouvou o sociálním zabezpečení smlouva o sociálním zabezpečení, která obsahuje ustanovení o používání právních předpisů při výdělečné činnosti na území druhého smluvního státu.

¹⁰⁾ ~~Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství.
Nařízení Rady (EHS) č. 574/72 stanovující postup při provádění Nařízení Rady (EHS) 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství.~~

¹⁰⁾ **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009.**

ČÁST DRUHÁ

ÚČAST NA POJIŠTĚNÍ

HLAVA I

OKRUH POJIŠTĚNÝCH OSOB

§ 5

Pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni:

a) zaměstnanci, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumí

1. zaměstnanci v pracovním poměru,
2. příslušníci Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace³⁾ a vojáci z povolání⁴⁾ (dále jen "příslušníci"),
3. státní zaměstnanci podle služebního zákona¹¹⁾,
4. členové družstva ~~v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu,~~ jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni,
5. zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti,
6. pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,
7. soudci,
8. členové zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva,
9. poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu České republiky,
10. členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, předseda Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,
11. fyzické osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem¹²⁾, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba, a jmenováním nebo volbou těmto osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a fyzické osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny v bodech 7 až 10 a 18,
12. dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,
13. pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu¹³⁾, nebo kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾,
14. odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody zařazení do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,

15. osoby činné v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik,

16. společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni, a ředitelé obecně prospěšné společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni,

17. prokuristé, pokud se jejich příjem z činnosti prokuristy považuje za příjem ze závislé činnosti podle zákona o daních z příjmů,

18. členové kolektivních orgánů právnické osoby, kteří jsou za činnost v těchto orgánech odměňováni, pokud se jejich příjem za činnost v těchto orgánech považuje za příjem ze závislé činnosti nebo funkční požitky podle zákona o daních z příjmů,

19. likvidátoři, pokud se jejich příjem z činnosti likvidátora považuje za příjem ze závislé činnosti podle zákona o daních z příjmů,

20. vedoucí organizačních složek právnické osoby uvedených v § 167c, jejichž místo výkonu práce je trvale v České republice,

b) osoby samostatně výdělečně činné.

¹²⁾ Například § 8 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, § 14 odst. 1 zákona č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění zákona č. 438/2004 Sb.

HLAVA II

ÚČAST ZAMĚSTNANCŮ NA POJIŠTĚNÍ

§ 6

Podmínky účasti zaměstnanců na pojištění

(1) Zaměstnanci jsou účastni pojištění, jestliže

a) vykonávají zaměstnání

1. na území České republiky; za výkon zaměstnání na území České republiky se považuje i přechodný výkon práce mimo území České republiky, je-li místo výkonu práce trvale v České republice, nebo

2. v cizině pro zaměstnavatele se sídlem na území České republiky, pokud místo výkonu práce je trvale v cizině a nejsou povinně účastni důchodového pojištění podle předpisů státu, ve kterém trvale vykonávají zaměstnání, a mají trvalý pobyt na území České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie,

b) zaměstnání trvalo nebo mělo trvat aspoň 15 kalendářních dnů a

c) sjednaná částka započitatelného příjmu z tohoto zaměstnání za kalendářní měsíc činí aspoň částku rozhodnou pro účast na pojištění (dále jen "rozhodný příjem").

(2) Zaměstnanci jsou účastni pojištění též, jestliže jejich zaměstnání nemělo trvat a ani netrvalo déle než 14 kalendářních dnů, splňují podmínku uvedenou v odstavci 1 písm. a), sjednaná částka započitatelného příjmu činí aspoň částku rozhodného příjmu, popřípadě jejich

započitatelný příjem dosáhl aspoň částky rozhodného příjmu, nastoupili opětovně do zaměstnání k těmž zaměstnavateli a od skončení

a) předchozího zaměstnání zakládajícího účast na pojištění do opětovného nástupu do zaměstnání neuplynula doba aspoň 6 měsíců, nebo

b) předchozího zaměstnání, které nezaložilo účast na pojištění proto, že nemělo trvat a ani netrvalo déle než 14 kalendářních dnů, ale zaměstnanec v něm dosáhl započitatelného příjmu aspoň ve výši rozhodného příjmu, do opětovného nástupu do zaměstnání neuplynula doba aspoň 6 měsíců;

za téhož zaměstnavatele se přitom považuje též právní nástupce zaměstnavatele.

~~(3) U zaměstnanců uvedených v § 5 písm. a) bodech 2, 3, 7 až 11, 13 a 14 se podmínka uvedená v odstavci 1 písm. c) považuje za splněnou.~~

(3) Zaměstnanci jsou účastni pojištění též, jestliže jejich zaměstnání nemělo trvat a ani netrvalo déle než 14 kalendářních dnů, pokud zaměstnanec vykonával v kalendářním měsíci u téhož zaměstnavatele více těchto zaměstnání a úhrn započitatelných příjmů z těchto zaměstnání dosáhl v kalendářním měsíci aspoň částku rozhodného příjmu; zaměstnanci jsou účastni pojištění nejvýše po dobu trvání takových zaměstnání v tomto kalendářním měsíci. Za téhož zaměstnavatele se přitom považuje též právní nástupce zaměstnavatele.

(4) Je-li smluvní zaměstnanec, který splňuje podmínky uvedené v odstavci 1 písm. b) a c), povinně účasten důchodového pojištění ve státě, kde má sídlo jeho zaměstnavatel, je účasten pojištění podle tohoto zákona po uplynutí doby 270 kalendářních dnů trvání zaměstnání na území České republiky s tím, že do tohoto počtu 270 kalendářních dnů se započtou všechny kalendářní dny doby výkonu zaměstnání na území České republiky, které spadají do období 2 let přede dnem zahájení výkonu posledního zaměstnání na území České republiky.

(5) Rozhodný příjem činí 2 000 Kč. ~~Vláda zvýší nařízením částku rozhodného příjmu~~ **Částka rozhodného příjmu se zvýší** od 1. ledna kalendářního roku, pokud jedna desetina součinu všeobecného vyměřovacího základu stanoveného podle zákona o důchodovém pojištění, který o dva roky předchází tomuto kalendářnímu roku, a přepočítacího koeficientu stanoveného podle zákona o důchodovém pojištění pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu bude po zaokrouhlení na celou pětisetkorunu směrem dolů vyšší než dosud platná částka rozhodného příjmu; rozhodný příjem se stanoví ve výši této desetiný po tomto zaokrouhlení. **Výši rozhodného příjmu stanoveného podle věty druhé vyhláshuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ve Sbírce zákonů sdělením.**

(6) Zahraniční zaměstnanec je účasten pojištění, pokud ~~se na předepsaném tiskopisu je podle zákona o důchodovém pojištění dobrovolně účasten důchodového pojištění jako zaměstnanec zahraničního zaměstnavatele⁷³⁾~~ **a na předepsaném tiskopisu se přihlásil k pojištění.**

⁷³⁾ § 6 odst. 1 písm. e) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.“.

§ 8

Souběh pojištění z více zaměstnání

Vykonává-li zaměstnanec více zaměstnání, z nichž každé zakládá účast na pojištění, je pojištěn z každého z těchto zaměstnání. **Je-li však společník společnosti s ručením omezeným současně jednatelem téže společnosti s ručením omezeným, je pojištěn z těchto činností jen jednou.**

§ 10

~~Vznik, zánik a přerušení pojištění zaměstnanců~~ Vznik a zánik pojištění zaměstnanců

(1) Pojištění vzniká zaměstnanci uvedenému v § 5 písm. a)

a) bodě 1 dnem, ve kterém nastoupil do práce, a zaniká dnem skončení pracovního poměru; za den, ve kterém tento zaměstnanec nastoupil do práce, se považuje též den přede dnem nástupu do práce, za který příslušela náhrada mzdy nebo platu nebo za který se mzda nebo plat nekrátí,

b) bodě 2 dnem, ve kterém nastoupil k výkonu služby, a zaniká dnem skončení služebního poměru,

c) bodě 3 dnem nástupu služby a zaniká dnem skončení služebního poměru,

d) bodě 4 dnem započetí práce pro družstvo a zaniká dnem skončení členství v družstvu,

e) bodě 5 dnem, ve kterém poprvé po uzavření dohody o pracovní činnosti začal vykonávat sjednanou práci, a zaniká dnem, jímž uplynula doba, na kterou byla tato dohoda sjednána,

f) bodě 6 dnem, ve kterém nastoupil do práce, a zaniká dnem skončení pracovního vztahu; jde-li však o smluvního zaměstnance, pojištění vzniká dnem, ve kterém začal vykonávat práci pro smluvního zaměstnavatele, a zaniká dnem ukončení výkonu práce pro smluvního zaměstnavatele,

g) bodě 7 dnem nástupu do funkce a zaniká dnem skončení výkonu funkce soudce,

h) bodě 8 dnem, od něhož náleží odměna za výkon funkce vyplácená členům zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva, a zaniká dnem, ~~od něhož tato odměna náleží~~ **skončení této funkce nebo zánikem mandátu člena zastupitelstva.** Plní-li dosavadní starosta ~~nebo primátor,~~ ,

místostarosta, primátor nebo náměstek primátora úkoly po uplynutí volebního období až do dne konání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva **nebo vykonává-li dosavadní starosta, místostarosta, primátor nebo náměstek primátora svěřené pravomoci do zvolení nového starosty, místostarosty, primátora nebo náměstka primátora** a je mu vyplácena odměna uvedená ve větě první, trvá mu účast na pojištění ještě po dobu, po kterou mu náleží tato odměna; to platí obdobně pro hejtmana kraje ~~a primátora hlavního města Prahy~~, **náměstka hejtmana, primátora hlavního města Prahy a náměstka primátora hlavního města Prahy**,

i) bodě 9 dnem zvolení a zaniká dnem uplynutí volebního období, popřípadě dnem zániku mandátu,

j) bodech 10 a 11 dnem nástupu do funkce a zaniká dnem skončení výkonu funkce,

k) bodě 12 dnem, ve kterém začal dobrovolný pracovník poskytovat pečovatelskou službu, a zaniká dnem, kdy přestal být dobrovolným pracovníkem pečovatelské služby,

l) bodě 13, jde-li o pěstouna, který vykonává pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu 13), dnem zahájení výkonu pěstounské péče a zaniká dnem zániku výkonu pěstounské péče, a jde-li o pěstouna, kterému je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu 14), dnem, od něhož náleží tato odměna, a zaniká dnem, od něhož tato odměna nenáleží z jiných důvodů, než je dočasná pracovní neschopnost,

m) bodě 14 dnem zařazení do práce a zaniká dnem odvolání z výkonu práce,

n) bodě 15 dnem započetí výkonu práce a zaniká dnem ukončení výkonu práce,

o) bodě 16 dnem, ve kterém začal konat práci pro společnost, a zaniká dnem ukončení této práce,

p) bodě 17 dnem, ve kterém fyzická osoba ustanovená prokuristou začala s výkonem činnosti prokuristy, a zaniká dnem, kterým ukončila činnost prokuristy, za kterou je odměňována,

q) bodě 18 dnem zahájení činnosti člena kolektivního orgánu právnické osoby, a zaniká dnem ukončení této činnosti,

r) bodě 19 dnem, kdy fyzická osoba jmenovaná likvidátorem začala s výkonem činnosti likvidátora, a zaniká dnem ukončení výkonu funkce likvidátora,

s) bodě 20 dnem, ve kterém nastoupil do práce, a zaniká dnem ukončení práce nebo dnem odvolání z pracovního místa vedoucího organizační složky.

(2) Jestliže sjednaná částka započitatelného příjmu přestane dosahovat rozhodného příjmu z důvodu a) změny sjednané částky započitatelného příjmu, zaniká účast zaměstnance na pojištění dnem předcházejícím dni, od kterého k této změně došlo, b) zvýšení rozhodného příjmu podle § 6 odst. 5 věty druhé, zaniká účast zaměstnance na pojištění podle § 6 dnem předcházejícím dni, od kterého k tomuto zvýšení došlo.

(3) Jestliže v zaměstnání malého rozsahu dojde ke sjednání započitatelného příjmu v částce alespoň rozhodného příjmu anebo sjednaný započitatelný příjem bude alespoň na tuto částku zvýšen, vzniká pojištění ode dne, od něhož byl započitatelný příjem na takovou částku sjednán nebo zvýšen.

(4) Uzavřel-li zaměstnanec uvedený v § 5 písm. a) bodě 1 po skončení pracovního poměru další pracovní poměr k témuž zaměstnavateli tak, že oba pracovní poměry na sebe bezprostředně navazují, nedochází k zániku pojištění z důvodu skončení předchozího pracovního poměru, pokud v dalším pracovním poměru jsou splněny podmínky účasti na pojištění; v tomto případě se má za to, že pojištění trvá bez přerušení. To platí obdobně pro pojištěnce uvedené v § 5 písm. a) bodech 4 až 11 **a 18**.

(5) Pojištění smluvního zaměstnance, který je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, kde má sídlo jeho zaměstnavatel, vzniká dnem následujícím po dni, kterým uplynulo 270 kalendářních dnů trvání zaměstnání na území České republiky, a zaniká dnem skončení výkonu zaměstnání na území České republiky; pro zápočet kalendářních dnů doby výkonu zaměstnání na území České republiky do doby 270 kalendářních dnů v období 2 let přede dnem zahájení posledního zaměstnání na území České republiky platí § 6 odst. 4 obdobně.

(6) Pojištění smluvního zaměstnance, který je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, kde má sídlo jeho zaměstnavatel, vzniká dnem zahájení výkonu práce na území České republiky též v případě, že smluvní zaměstnavatel nedoloží, že smluvní zaměstnanec je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, kde má sídlo jeho zaměstnavatel. Vzniklo-li pojištění smluvního zaměstnance podle věty první, zaniká pojištění dnem následujícím po dni, ve kterém bylo doloženo, že smluvní zaměstnanec je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, kde má sídlo jeho zaměstnavatel; ustanovení odstavce 5 tím přitom není dotčeno. Pojištění zaměstnance zaměstnaného u zaměstnavatele se sídlem na území České republiky, jehož místo výkonu práce je trvale v cizině a který má trvalý pobyt na území České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie, vzniká dnem zahájení výkonu práce v cizině též v případě, že zaměstnavatel tohoto zaměstnance nedoloží, že tento zaměstnanec je povinně účasten důchodového pojištění v cizině. Vzniklo-li pojištění zaměstnance podle věty třetí, zaniká pojištění dnem následujícím po dni, ve kterém bylo doloženo, že zaměstnanec je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, ve kterém má trvale místo výkonu práce.

(7) Pojištění zahraničního zaměstnance vzniká dnem, který uvedl v přihlášce k účasti na pojištění, nejdříve však dnem, ve kterém byla přihláška k pojištění podána, a zaniká **dnem skončení dobrovolné účasti na důchodovém pojištění nebo** dnem skončení zaměstnání na území České republiky nebo prvním dnem kalendářního měsíce, za který nebylo ve stanovené lhůtě nebo výši podle zvláštního právního předpisu¹⁾ zapláceno pojistné, anebo dnem uvedeným v odhláске z pojištění, ne však dříve než dnem, ve kterém byla tato odhláška podána.

(8) Jestliže v době trvání pojištění nastoupí zaměstnanec výkon trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence, dosavadní pojištění dnem nástupu výkonu trestu odnětí svobody zaniká a opětovně vznikne dnem nástupu do zaměstnání po skončení výkonu trestu odnětí svobody.

~~(9) Pojištění zaměstnance se přerušuje po dobu, po kterou zaměstnanec nevykonává práci z důvodu~~

~~a) pracovního volna bez náhrady příjmu nebo služebního volna, za které nebyl poskytnut služební příjem nebo plat, jde-li o volno, na které nemá zaměstnanec nárok podle zvláštního právního předpisu a trvalo-li toto volno nepřetržitě po dobu delší než 30 kalendářních dnů po sobě jdoucích; pojištění se přerušuje prvním dnem, ve kterém zaměstnanec přestal vykonávat práci z důvodu tohoto pracovního nebo služebního volna,~~

~~b) rodičovské dovolené, s výjimkou doby, za kterou zaměstnanci náleží peněžitá pomoc v mateřství.~~

ČÁST TŘETÍ

DÁVKY

HLAVA I

OBECNÉ PODMÍNKY NÁROKU NA DÁVKY A JEJICH VÝPLATU

§ 14

(1) Nárok na dávku vzniká, jestliže podmínky pro vznik nároku na dávku byly splněny v době pojištění ~~nebo v době přerušení pojištění (§ 10 odst. 9).~~

(2) V případě souběhu pojištění se podmínky pro vznik nároku na dávku posuzují v každém pojištění samostatně. Je-li nárok na tutéž dávku, s výjimkou vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství, současně z více pojištění, náleží dávka ze všech pojištění jen jednou.

~~(3) Jestliže zaměstnanec v době trvání zaměstnání zakládajícího pojištění nastoupil do dalšího zaměstnání, které sjednal na dobu pracovního (služebního) volna v prvním zaměstnání a ve kterém koná práci místo práce v prvním zaměstnání, a ke vzniku sociální události došlo za trvání tohoto dalšího zaměstnání, náleží dávky jen z tohoto dalšího zaměstnání.~~

§ 15

(1) Nemocenské náleží též, jestliže ke vzniku dočasné pracovní neschopnosti (§ 57) nebo k nařízení karantény (§ 105) došlo po zániku pojištění v ochranné lhůtě. Ochranná lhůta činí 7 kalendářních dnů ode dne zániku pojištění; pokud však pojištění trvalo kratší dobu, činí ochranná lhůta jen tolik kalendářních dnů, kolik dnů pojištění trvalo.

(2) Peněžitá pomoc v mateřství náleží též, jestliže po zániku pojištění došlo k nástupu na peněžitou pomoc v mateřství (§ 34 odst. 1) v ochranné lhůtě. Ochranná lhůta činí u žen, jejichž pojištění zaniklo v době těhotenství, 180 kalendářních dnů ode dne zániku pojištění; ustanovení odstavce 1 části věty druhé za středníkem platí zde obdobně. Vznikne-li ženě v ochranné lhůtě uvedené ve větě druhé znovu pojištění, ochranná lhůta po dobu tohoto nového pojištění neběží a nevyčerpaná ochranná lhůta z dřívějšího pojištění se připočítává k ochranné lhůtě získané na základě tohoto nového pojištění, a to nejvýše do celkové výměry 180 kalendářních dnů. Nestanoví-li se ochranná lhůta podle věty druhé, činí ochranná lhůta 7 kalendářních dnů ode dne zániku pojištění; ustanovení odstavce 1 části věty druhé za

středníkem platí zde obdobně.

(3) Ochranná lhůta plyne jen z pojištěné činnosti, a to samostatně z každé pojištěné činnosti.

(4) Ochranná lhůta neplyne

a) z pojištěné činnosti poživatele starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně,

~~b) z dalšího zaměstnání uvedeného v § 14 odst. 3,~~

~~e)b)~~ z dalšího zaměstnání sjednaného jen na dobu dovolené v jiném zaměstnání,

~~d)c)~~ ze zaměstnání malého rozsahu,

~~e)d)~~ ze zaměstnání, které sjednal pojištěnec, který je žákem¹⁵⁾ nebo studentem¹⁶⁾, pokud doba zaměstnání spadá výlučně do období školních prázdnin nebo prázdnin,

~~f)e)~~ v případě, že pojištění odsouzeného nebo osoby ve výkonu zabezpečovací detence skončí v době jejich útěku z místa výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence.

(5) Ochranná lhůta zaniká

a) vznikem nového pojištění; vznikem pojištění osob samostatně výdělečně činných ochranná lhůta ze zaměstnání nezaniká, pokud nárok na nemocenské a peněžitou pomoc v mateřství nevznikne z pojištění osob samostatně výdělečně činných a ochranná lhůta již neprošla dříve, s tím, že ustanovení odstavce 2 věty třetí zde neplatí,

b) posledním dnem přede dnem, od něhož náleží výplata starobního nebo invalidního důchodu; to však neplatí v případě vzniku nároku na výplatu invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně, jde-li o nárok na peněžitou pomoc v mateřství,

c) posledním dnem přede dnem nastoupení výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence,

d) posledním dnem přede dnem útěku odsouzeného nebo osoby ve výkonu zabezpečovací detence z místa výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence.

~~(6) Pro účely ochranné lhůty se doba přerušení pojištění považuje za dobu pojištění.~~

§ 17

(1) Dávky náleží za kalendářní dny. Výše dávky za kalendářní den se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

(2) Má-li zaměstnanec za kalendářní den, v němž vznikl nárok na dávku nebo v němž nárok na dávku zanikl, nárok na započitatelný příjem za část pracovní doby, náleží mu dávka

za kalendářní den v poměrné výši, která se určí jako poměrný díl připadající na tu část pracovní doby, za kterou mu nenáleží započítatelný příjem.

(3) Ustanovení odstavce 2 platí obdobně v případě dne, v němž vznikla dočasná pracovní neschopnost, která se považuje za pokračování předchozí dočasné pracovní neschopnosti (§ 55 odst. 4 a § 57 odst. 6), a pro účely ošetřovného též dne, v němž zaměstnanec vykonával práci jen po část dne z důvodu, že ošetřovaná osoba byla přijata do ústavní péče zdravotnického zařízení nebo propuštěna z tohoto zařízení.

(4) Kalendářní dny uvedené v odstavcích 2 a 3 se započítávají do podpůrčí doby.

HLAVA II

DENNÍ VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD

§ 18

(1) Denní vyměřovací základ se stanoví tak, že se vyměřovací základ zjištěný z rozhodného období vydělí počtem kalendářních dnů připadajících na rozhodné období, pokud se dále nestanoví jinak; jsou-li v rozhodném období vyloučené dny (7), snižuje se o ně počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období. Denní vyměřovací základ se ~~stanoví~~ **zaokrouhluje** s přesností na 2 platná desetinná místa.

(2) Vyměřovacím základem zaměstnance je úhrn vyměřovacích základů pro pojistné na důchodové pojištění za jednotlivé kalendářní měsíce v rozhodném období. Vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné je úhrn měsíčních základů v rozhodném období, z nichž tato osoba zaplatila pojistné na pojištění. Do úhrnu vyměřovacích základů pro pojistné na důchodové pojištění podle věty první se zahrnují i ty vyměřovací základy, z nichž nebylo odvedeno pojistné z důvodu překročení maximálního vyměřovacího základu^{18a}); do úhrnu měsíčních vyměřovacích základů podle věty druhé se zahrnují jen ty měsíční vyměřovací základy, z nichž bylo odvedeno pojistné v souladu se zvláštním právním předpisem¹).

(3) Rozhodným obdobím je období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, ve kterém vznikla sociální událost, pokud se dále nestanoví jinak.

(4) Jestliže sociální událost u zaměstnance vznikla v období, kdy od vzniku pojištění zaměstnance do konce kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž sociální událost vznikla, neuplynulo 12 kalendářních měsíců, je rozhodným obdobím období od vzniku pojištění zaměstnance do konce kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž sociální událost vznikla.

(5) Jestliže sociální událost u zaměstnance vznikla v kalendářním měsíci, v němž vzniklo pojištění zaměstnance, je rozhodným obdobím období od vzniku pojištění zaměstnance do konce tohoto kalendářního měsíce **a pokud zaměstnání netrvalo do konce tohoto kalendářního měsíce, do dne, kterým zaměstnání skončilo.**

(6) Nemá-li zaměstnanec v rozhodném období stanoveném podle odstavce 3 vyměřovací základ nebo jsou-li ~~v tomto rozhodném období jen vyloučené dny~~ **není-li v rozhodném období alespoň 7 kalendářních dnů, jimiž se dělí vyměřovací základ**, je rozhodným obdobím první předchozí kalendářní rok, v němž byl dosažen započítatelný

příjem a je v něm alespoň 30 kalendářních dnů, jimiž se dělí vyměřovací základ. Rozhodné období podle věty první začíná nejdříve dnem vzniku pojištění zaměstnance. První předchozí kalendářní rok se zjišťuje postupně od roku, v němž vznikla sociální událost.

(7) Vyloučenými dny jsou

a) kalendářní dny omluvené nepřítomnosti zaměstnance v práci nebo ve službě, za které zaměstnanci nenáleží náhrada příjmu nebo za které mu nebyl poskytnut služební příjem nebo plat, s výjimkou ~~kalendářních dnů pracovního volna bez náhrady příjmu nebo služebního volna, za které nebyl poskytnut služební příjem nebo plat, poskytnutých zaměstnanci jeho zaměstnavatelem v případech, kdy zaměstnanec nemá na pracovní (služební) volno nárok podle zvláštního právního předpisu,~~ kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, za které zaměstnanci nevznikl nárok na nemocenské z důvodu uvedeného v § 25 písm. a) a c), a kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti po ukončení podpůrní doby podle § 28 odst. 4,

b) kalendářní dny dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, v nichž náleží zaměstnanci náhrada mzdy, platu nebo odměny v období prvních 14 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti (karantény) nebo snížený plat (snížená měsíční odměna) v období prvních 14 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti (karantény)¹⁹⁾; v období od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 se těmito vyloučenými dny rozumí období prvních 21 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény,

c) kalendářní dny, za které bylo zaměstnanci vypláceno nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství nebo ošetřovné,

d) kalendářní dny připadající na kalendářní měsíce, za které osoba samostatně výdělečně činná podle zvláštního právního předpisu¹⁾ neplatí pojistné na pojištění,

e) kalendářní dny připadající na kalendářní měsíce, v nichž osoba samostatně výdělečně činná nebyla účastna pojištění.

§ 19

(1) Pro účely § 18 odst. 4 až 6 se za vznik pojištění považuje

a) u zaměstnance, který je pojištěn při výkonu zaměstnání malého rozsahu (§ 7 odst. 2), nástup tohoto zaměstnance do zaměstnání, a to i když zaměstnání nezaložilo účast na pojištění v kalendářním měsíci, v němž zaměstnanec do zaměstnání nastoupil,

b) u zaměstnanců propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence opětovný nástup zaměstnance do zaměstnání, které trvalo po dobu výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence,

~~c) u zaměstnance, který byl uznán invalidní, den, v němž byla uznána jeho invalidita,~~

~~d) u zaměstnance, u něhož došlo k přerušení pojištění (§ 10 odst. 9), den vzniku pojištění určený podle § 10 odst. 1 až 8.~~

(2) U pojištěnce uvedeného v § 32 odst. 1 písm. d) a e) se rozhodné období zjišťuje ke

dni prvního převzetí dítěte do péče; to platí i v případě, kdy pojištěnec převzal do péče totéž dítě opakovaně.

(3) U zaměstnankyně, které za trvání téhož zaměstnání vznikl nárok na další peněžitou pomoc v mateřství z tohoto zaměstnání v období do 4 let věku předchozího dítěte, se za denní vyměřovací základ považuje denní vyměřovací základ zjištěný pro výpočet předchozí peněžitě pomoci v mateřství, pokud je vyšší než denní vyměřovací základ zjištěný pro výpočet další peněžitě pomoci v mateřství; přitom se porovnávají denní vyměřovací základy před jejich úpravou podle § 21.

(4) Rozhodné období pro ošetrovné se u pojištěnce, který převzal ošetrování (péči) podle § 39 odst. 4 věty druhé místo jiného oprávněného, zjišťuje ke dni převzetí ošetrování (péče).

(5) U zaměstnankyně převedené na jinou práci nebo na jiné služební místo z důvodu těhotenství, mateřství nebo kojení se rozhodné období zjišťuje namísto ke dni vzniku sociální události ke dni převedení, pokud je to pro ni výhodnější.

(6) Jestliže v rozhodném období stanoveném podle § 18 odst. 4 a 5 nemá zaměstnanec vyměřovací základ nebo není-li v tomto rozhodném období alespoň 5 alespoň 7 kalendářních dnů, jimiž se dělí vyměřovací základ, považuje se za denní vyměřovací základ ~~započitatelný příjem~~ **jedna třicetina započitatelného příjmu**, kterého by zaměstnanec pravděpodobně dosáhl ~~za kalendářní den~~ v kalendářním měsíci, v němž vznikla sociální událost. **Jde-li o zaměstnání malého rozsahu, považuje se v tomto případě za denní vyměřovací základ jedna třicetina vyměřovacího základu zaměstnance dosaženého v kalendářním měsíci, v němž vznikla sociální událost.**

(7) Nelze-li rozhodné období stanovit podle § 18 odst. 6 proto, že nelze určit první předchozí kalendářní rok s vyměřovacím základem a alespoň 30 kalendářními dny, jimiž se dělí vyměřovací základ, považuje se za denní vyměřovací základ ~~započitatelný příjem~~ **jedna třicetina započitatelného příjmu**, kterého by zaměstnanec pravděpodobně dosáhl ~~za kalendářní den~~ v kalendářním měsíci, v němž vznikla sociální událost. **Ustanovení odstavce 6 věty druhé platí zde obdobně.**

(8) Za vyměřovací základ zaměstnance se považují také příjmy, které se podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾ zahrnují do vyměřovacího základu pro pojistné na důchodové pojištění a které byly dosaženy při výkonu zaměstnání malého rozsahu v těch kalendářních měsících rozhodného období, v nichž nebyl zaměstnanec při výkonu tohoto zaměstnání pojištěn; do počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období se přitom započítávají i kalendářní dny připadající na tyto kalendářní měsíce.

(9) Jestliže v rozhodném období stanoveném podle § 18 odst. 3 nemá osoba samostatně výdělečně činná žádný měsíční základ, považuje se za denní vyměřovací základ denní vyměřovací základ zjištěný pro výpočet předchozí dávky z pojištění osoby samostatně výdělečně činné.

(10) Vznikne-li sociální událost v ochranné lhůtě, postupuje se při určení rozhodného období tak, jako by sociální událost vznikla v den, který bezprostředně následuje po dni, ve kterém skončilo pojištění.

(11) Denním vyměřovacím základem pro výpočet nemocenského pěstouna, kterému je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu¹⁴), je jedna třicetina částky odměny náležející tomuto pěstounovi naposledy za kalendářní měsíc předcházející měsíci, v němž mu dočasná pracovní neschopnost vznikla. Nenáležela-li tomuto pěstounovi odměna za žádný z kalendářních měsíců před měsícem, v němž mu vznikla dočasná pracovní neschopnost, je jeho denním vyměřovacím základem pro výpočet nemocenského jedna třicetina částky odměny, která mu náležela za kalendářní měsíc, v němž mu dočasná pracovní neschopnost vznikla. Denní vyměřovací základ pro výpočet nemocenského při karanténě nařízené podle zvláštního právního předpisu a pro výpočet ostatních dávek nemocenského pojištění se u tohoto pěstouna stanoví obdobně.

(12) Denní vyměřovací základ zahraničního zaměstnance se stanoví obdobným způsobem, jako se stanoví denní vyměřovací základ u osob samostatně výdělečně činných.

(13) Nemůže-li příslušný orgán nemocenského pojištění zjistit vyměřovací základy zaměstnance za jednotlivé kalendářní měsíce rozhodného období, považuje se za vyměřovací základ zaměstnance za jednotlivý kalendářní měsíc minimální mzda platná v kalendářním měsíci; to neplatí u zaměstnání malého rozsahu.

HLAVA III

NEMOCENSKÉ

Díl 2

Podpůrčí doba u nemocenského

§ 28

(1) Nemocenské se poživateli starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně vyplácí od 15. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo od 15. kalendářního dne nařízené karantény po dobu nejvýše 70 kalendářních dnů, nejdéle však do dne, jímž skončilo zaměstnání, jde-li o zaměstnance, popřípadě skončilo pojištění, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou nebo o zahraničního zaměstnance; v období od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 se nemocenské poživatelům těchto důchodů vyplácí od 22. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo od 22. kalendářního dne nařízené karantény po dobu nejvýše 63 kalendářních dnů, nejdéle však do dne, jímž skončilo zaměstnání, jde-li o zaměstnance, popřípadě skončilo pojištění, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou nebo o zahraničního zaměstnance. Při více dočasných pracovních neschopnostech v jednom kalendářním roce se nemocenské vyplácí v tomto roce nejvýše po dobu uvedenou ve větě první. Byla-li podpůrčí doba podle věty první a druhé vyčerpána v jednom kalendářním roce, nevzniká nárok na

výplatu nemocenského od 1. ledna následujícího kalendářního roku, pokračuje-li dočasná pracovní neschopnost nebo karanténa v tomto následujícím kalendářním roce. Nemocenské podle věty první a druhé však nelze vyplácet déle, než by se vyplácelo podle § 26. Poživatelem starobního důchodu se pro účely věty první a druhé rozumí fyzická osoba, která v době dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény má nárok na výplatu starobního důchodu alespoň po dobu jednoho dne trvání pojištěné činnosti, a to ode dne, kdy nárok na výplatu tohoto důchodu vznikl.

(2) Nemocenské ze zaměstnání sjednaného jen na dobu dovolené z jiného zaměstnání se vyplácí nejdéle do dne, ve kterém měla skončit tato dovolená.

(3) Nemocenské ze zaměstnání, které sjednal pojištěnec, který je žákem nebo studentem, jen na dobu školních prázdnin (prázdnin) nebo jejich část, se vyplácí nejdéle do dne, kdy toto zaměstnání mělo skončit.

(4) Podpůrní doba u nemocenského odsouzenému končí vždy **posledním dnem přede dnem útěku** odsouzeného v době dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény z místa výkonu trestu odnětí svobody. To platí obdobně pro pojištěnce ve vazbě nebo ve výkonu zabezpečovací detence.

(5) Nemocenské se nevyplácí zaměstnanci za dobu, po kterou mělo trvat pracovní volno bez náhrady příjmu nebo služební volno, za které nebyl poskytnut služební příjem nebo plat, pokud dočasná pracovní neschopnost vznikla nebo karanténa byla nařízena nejdříve dnem, který následuje po dni nástupu na takové volno. Ustanovení věty první neplatí v případě, kdy pojištěnka nemá nárok na peněžitou pomoc v mateřství z žádné pojištěné činnosti, v případě, kdy pojištěnec byl uznán dočasně práce neschopným podle § 57 odst. 1 písm. e) a f) a v případě pracovního nebo služebního volna poskytnutého z důvodů ošetřování nebo péče uvedených v § 39 odst. 1 písm. a) nebo b).

(6) Nemocenské se nevyplácí zaměstnanci za dobu, po kterou trvala stávka, vznikla-li dočasná pracovní neschopnost nebo byla-li nařízena karanténa nejdříve dnem, který následuje po dni, ve kterém se zaměstnanec stal účastníkem stávky.

(7) Nemocenské se nevyplácí po dni, kterým končí dočasná pracovní neschopnost podle § 59 odst. 2, i když den ukončení dočasné pracovní neschopnosti nebyl vyznačen na rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti.

HLAVA IV

PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ

Díl 1

Podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství

§ 32

(1) Nárok na peněžitou pomoc v mateřství má

a) pojištěnka, která porodila dítě; před porodem má v době nejdříve od počátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu nárok na peněžitou pomoc v mateřství těhotná pojištěnka,

b) pojištěnec, pokud převzal dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu (§ 38),

c) pojištěnec, který pečuje o dítě, jehož matka zemřela,

d) pojištěnec, který o dítě pečuje a je otcem dítěte nebo manželem ženy, která dítě porodila, pokud matka dítěte nemůže nebo nesmí o dítě pečovat pro závažné dlouhodobé onemocnění, pro které byla uznána dočasně práce neschopnou [§ 57 odst. 1 písm. e)] **nebo pro které bylo vystaveno potvrzení podle § 67 písm. d)**, a nemá nárok na výplatu peněžitě pomoci v mateřství [§ 36 odst. 1 písm. c)],

e) pojištěnec, který pečuje o dítě a je otcem dítěte nebo manželem ženy, která dítě porodila, pokud s matkou dítěte uzavřel písemnou dohodu podle odstavce 7, že bude pečovat o dítě; tuto dohodu lze uzavřít s účinkem na dobu nejdříve od počátku sedmého týdne po porodu dítěte **a na dobu nejméně 7 kalendářních dnů po sobě jdoucích.**

(2) Podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství je účast pojištěnce na pojištění alespoň po dobu 270 kalendářních dní v posledních dvou letech přede dnem nástupu na peněžitou pomoc v mateřství (§ 34 odst. 1). Je-li uplatňován nárok na peněžitou pomoc v mateřství z více pojištění, musí být tato podmínka účasti na pojištění splněna v každém z těchto pojištění.

(3) Podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství osoby samostatně výdělečně činné je kromě splnění podmínky účasti na pojištění podle odstavce 2 účast na pojištění jako osoby samostatně výdělečně činné podle § 11 po dobu alespoň 180 kalendářních dnů v posledním roce přede dnem počátku podpůrčí doby stanovené podle § 34 odst. 1. Podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství zahraničního zaměstnance je kromě splnění podmínky účasti na pojištění podle odstavce 2 účast na pojištění jako zahraničního zaměstnance podle § 10 odst. 7 po dobu alespoň 180 kalendářních dnů v posledním roce přede dnem počátku podpůrčí doby stanovené podle § 34 odst. 1.

(4) Do doby účasti na pojištění pro nárok na peněžitou pomoc v mateřství podle odstavců 2 a 3 se započítává též

a) doba studia na střední, vyšší odborné nebo vysoké škole nebo na konzervatoři považovaná za soustavnou přípravu na budoucí povolání pro účely důchodového pojištění²²⁾, ~~jestliže počátek šestého týdne před očekávaným dnem porodu případně do období 270 dnů ode dne úspěšného ukončení studia nebo k převzetí dítěte do péče podle odstavce 1 písm. b) až e) došlo v období 270 dnů ode dne úspěšného ukončení studia~~ **toto studium bylo úspěšně ukončeno,**

b) doba pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, pokud byl tento důchod odnat a po odnětí tohoto důchodu vznikla, popřípadě dále trvala pojištěná činnost;

~~c) doba přerušení pojištění (§ 10 odst. 9);~~

doby uvedené v písmenech a) a b) se započítávají v rozsahu, v jakém se nekryjí s pojištěnou

činností.

(5) Je-li uplatňován nárok na peněžitou pomoc v mateřství z pojištění, v němž není splněna podmínka účasti na pojištění podle odstavce 2, započtou se pro splnění této podmínky doby účasti na pojištění z předchozích pojištění v období dvou let před nástupem na peněžitou pomoc v mateřství; překrývající se doby účasti na pojištění lze započítat jen jednou. Je-li zároveň uplatněn nárok na peněžitou pomoc v mateřství z jednoho nebo více pojištění, ve kterých je splněna podmínka účasti na pojištění podle odstavce 2, a z pojištění, v němž není splněna tato podmínka, započtou se pro splnění této podmínky v pojištění, v němž tato podmínka splněna nebyla, jen ty dny v období dvou let před nástupem na peněžitou pomoc v mateřství, v nichž trvala účast na pojištění v 270 dnech souběžně v takovém počtu pojištění, z nichž je nárok na peněžitou pomoc v mateřství uplatňován. Není-li podmínka účasti na pojištění podle odstavce 2 splněna ve více pojištěních, započtou se pro splnění této podmínky doby účasti na pojištění v období dvou let před nástupem na peněžitou pomoc v mateřství jen u toho pojištění, v němž je nejvyšší denní vyměřovací základ; přitom platí postup podle věty první a druhé.

(6) Dítětem se pro účely odstavce 1 písm. a), d) a e) rozumí dítě do dosažení 1 roku věku a pro účely odstavce 1 písm. b) a c) dítě, které ke dni převzetí do péče nedosáhlo 7 let věku, nejdéle však do dosažení věku 7 let a 31 týdnů.

(7) V dohodě podle odstavce 1 písm. e) musí být uveden den, od kterého bude pojištěnec o dítě pečovat, a den porodu; podpis matky dítěte na dohodě musí být úředně ověřen nebo ověřen orgánem nemocenského pojištění. Den, od kterého bude tento pojištěnec o dítě pečovat, nesmí spadat do období, za které byla peněžitá pomoc v mateřství vyplacena matce dítěte, **a do období přede dnem ověření podpisu podle věty první.**

(8) V případech uvedených v odstavci 1 písm. d) a e) se podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství zjišťují ke dni prvního převzetí dítěte do péče; to platí i v případě, kdy pojištěnec převzal péči o totéž dítě opakovaně.

(9) V případě, že podpůrčí doba začíná podle § 34 odst. 1 písm. b), považuje se podmínka účasti na pojištění podle odstavce 2 nebo 3 za splněnou ke dni nástupu na peněžitou pomoc v mateřství, pokud se tato podmínka splní k počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu.

Díl 2

Podpůrčí doba u peněžitě pomoci v mateřství

§ 36

Přerušení výplaty peněžitě pomoci v mateřství

(1) Peněžitá pomoc v mateřství se nevyplácí

a) matce dítěte za dobu, po kterou má na základě dohody uvedené v § 32 odst. 1 písm. e) nárok na peněžitou pomoc v mateřství pojištěnec, s nímž matka dítěte uzavřela tuto dohodu,

b) pojištěnci za dobu, po kterou dítě bylo ze zdravotních důvodů převzato do ústavní péče zdravotnického zařízení a pojištěnec v této době vykonává v pojištěné činnosti, ze které je peněžitá pomoc v mateřství poskytována, práci nebo samostatnou výdělečnou činnost,

c) pojištěnci za dobu, po kterou nemůže nebo nesmí o dítě pečovat pro závažné dlouhodobé onemocnění, pro které byl uznán dočasně práce neschopným [§ 57 odst. 1 písm. e)], a dítě bylo z tohoto důvodu v péči jiné fyzické osoby nebo právnické osoby,

d) za dobu, po kterou pojištěnka nepečuje o narozené dítě, a dítě bylo z tohoto důvodu svěřeno do péče nahrazující péči rodičů nebo do ústavní péče,

e) pojištěnci za dobu, po kterou dítě bylo v ústavní péči z jiných než zdravotních důvodů na straně dítěte nebo pojištěnce.

(2) Pominou-li důvody uvedené v odstavci 1, pro které se peněžitá pomoc v mateřství pojištěnci nevyplácěla, pokračuje se ve výplatě peněžitě pomoci v mateřství, popřípadě se zahájí její výplata, až do uplynutí podpůrní doby, s tím, že jde-li o důvody uvedené v odstavci 1 písm. b) a c), prodlužuje se pojištěnci podpůrní doba o dobu, po kterou se mu peněžitá pomoc v mateřství nevyplácěla, a jde-li o důvody uvedené v odstavci 1 písm. a), d) a e), započítává se doba, po kterou se peněžitá pomoc v mateřství pojištěnci nevyplácěla, do jeho podpůrní doby. Ustanovení § 34 odst. 2 a 3 přitom není větou první dotčeno. Dohodu uvedenou v § 32 odst. 1 písm. e) může pojištěnec nebo matka dítěte zrušit též jednostranně; ustanovení § 32 odst. 7 o ověření podpisu platí přitom obdobně.

(3) Peněžitá pomoc v mateřství se pojištěnci, který uzavřel dohodu podle § 32 odst. 1 písm. e), nevyplácí, pokud doba, po kterou jsou jinak splněny podmínky nároku na výplatu peněžitě pomoci v mateřství, nečiní aspoň 7 kalendářních dnů po sobě jdoucích.

HLAVA V

OŠETŘOVNÉ

Díl 1

Podmínky nároku na ošetřovné

§ 39

(1) Nárok na ošetřovné má zaměstnanec, který nemůže vykonávat v zaměstnání práci z důvodu

a) ošetřování

1. dítěte mladšího 10 let, pokud toto dítě onemocnělo nebo utrpělo úraz, nebo
2. jiného člena domácnosti²⁹⁾, jehož zdravotní stav z důvodu nemoci nebo úrazu vyžaduje nezbytně ošetřování jinou fyzickou osobou, nebo členky domácnosti, která porodila, jestliže

její stav v době bezprostředně po porodu vyžaduje nezbytně ošetřování jinou fyzickou osobou, nebo

b) péče o dítě mladší 10 let, protože

1. školské zařízení nebo zvláštní dětské zařízení, popřípadě jiné obdobné zařízení pro děti, v jehož denní nebo týdenní péči dítě jinak je, nebo škola, jejímž je žákem, jsou uzavřeny z nařízení příslušného orgánu z důvodu havárie, mimořádného opatření při epidemii nebo jiné nepředvídané události,

2. dítě nemůže být pro nařízenou karanténu v péči školského zařízení nebo zvláštního dětského zařízení, popřípadě jiného obdobného zařízení pro děti, v jehož denní nebo týdenní péči dítě jinak je, nebo docházet do školy, nebo

3. fyzická osoba, která jinak o dítě pečuje, onemocněla, utrpěla úraz, nastaly u ní situace uvedené v § 57 odst. 1 písm. b) nebo c), porodila nebo jí byla nařízena karanténa, a proto nemůže o dítě pečovat.

(2) Podmínkou nároku na ošetřovné je, že osoba uvedená v odstavci 1 žije se zaměstnancem v domácnosti; to neplatí v případě ošetřování nebo péče o dítě mladší 10 let rodičem. Pro účely tohoto zákona se v případě rozvodu manželství a svěřením dítěte soudem do společné nebo do střídavé výchovy³⁰⁾ obou rodičů za domácnost považuje domácnost každého z těchto rodičů.

(3) Zaměstnanec nemá nárok na ošetřovné z důvodu ošetřování dítěte nebo péče o ně, jestliže jiná fyzická osoba má z důvodu péče o toto dítě nárok na výplatu peněžité pomoci v mateřství nebo má nárok na rodičovský příspěvek podle zvláštního právního předpisu³¹⁾; to neplatí, pokud tato jiná osoba onemocněla, utrpěla úraz, nastaly u ní situace uvedené v § 57 odst. 1 písm. b) nebo c), porodila nebo jí byla nařízena karanténa, a proto nemůže o dítě pečovat.

(4) V témže případě ošetřování (péče) náleží ošetřovné jen jednou a jen jednomu z oprávněných nebo postupně dvěma oprávněným, jestliže se v témže případě ošetřování (péče) vystřídají. Vystřídání podle věty první je možné jen jednou; u zaměstnance, který takto převzal ošetřování (péči), se podmínky nároku na ošetřovné posuzují ke dni převzetí ošetřování (péče). Změna druhu onemocnění (diagnózy) se nepovažuje za nový případ ošetřování.

(5) Nárok na ošetřovné nemají

a) příslušníci,

b) zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti,

c) domácí zaměstnanci,

d) dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,

e) odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody zařazení do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,

f) pojištěnci, kteří jsou žáky nebo studenty, ze zaměstnání, které spadá výlučně do období školních prázdnin nebo prázdnin,

g) zaměstnanci účastní pojištění z důvodu výkonu zaměstnání malého rozsahu,

h) zahraniční zaměstnanci,

i) členové kolektivních orgánů právnické osoby uvedení v § 5 písm. a) bodě 18.

(6) Nárok na výplatu ošetrovného nemá zaměstnanec v době prvních 14 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény a v období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 v době prvních 21 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény.

HLAVA VI

VYROVNÁVACÍ PŘÍSPĚVEK V TĚHOTENSTVÍ A MATEŘSTVÍ

Díl 1

Podmínky nároku na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství

§ 42

(1) Nárok na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství má

a) těhotná zaměstnankyně, která je převedena na jinou práci, protože práce, kterou předtím konala, je podle zvláštních právních předpisů 32) zakázána těhotným ženám nebo podle rozhodnutí ošetřujícího lékaře ohrožuje její těhotenství,

b) zaměstnankyně, která je v období do konce devátého měsíce po porodu převedena na jinou práci, protože práce, kterou předtím konala, je podle zvláštních právních předpisů 32) zakázána matkám do konce devátého měsíce po porodu nebo podle rozhodnutí ošetřujícího lékaře ohrožuje její zdraví nebo mateřství,

c) zaměstnankyně, která kojí a je převedena na jinou práci, protože práce, kterou předtím konala, je podle zvláštních právních předpisů 32) zakázána kojícím ženám nebo podle rozhodnutí ošetřujícího lékaře ohrožuje její zdraví nebo schopnost kojení,

d) těhotná příslušnice, příslušnice do konce devátého měsíce po porodu nebo příslušnice, která kojí, jestliže podle zvláštních právních předpisů 33) byla odvolána z dosavadního služebního místa, neboť to vyžaduje její bezpečnost a ochrana zdraví při práci, a byla ustanovena na jiné služební místo,

pokud dosahuje bez svého zavinění nižšího započitatelného příjmu, než před tímto převedením na jinou práci nebo ustanovením na jiné služební místo. Ke snížení započitatelného příjmu z důvodu kratší pracovní doby nebo doby služby se nepřihlíží.

(2) Nárok na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství má za podmínek uvedených v odstavci 1 také těhotná zaměstnankyně nebo příslušnice činná v uměleckém oboru, která je převedena na jinou práci nebo ustanovena na jiné služební místo, protože z

důvodu těhotenství nemůže veřejně vystupovat.

(3) Pro účely nároku na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství se považuje za převedení na jinou práci nebo ustanovení na jiné služební místo také úprava pracovních podmínek spočívající

a) ve snížení množství požadované práce a pracovního tempa, popřípadě zproštění výkonu některých prací, kterým se odstraní příčiny, na základě kterých je taková práce zakázána těhotným ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu nebo kojícím ženám, nebo která ohrožuje těhotenství ženy, její zdraví, mateřství nebo kojení,

b) v přeložení k výkonu práce do jiného místa nebo k převedení na jiné pracoviště z důvodu, že práce na dosavadním pracovišti je zakázána těhotným ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu nebo kojícím ženám, nebo ohrožuje těhotenství ženy, její zdraví, mateřství nebo kojení,

c) ve zproštění výkonu noční práce (služby v noci).

(4) Nárok na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství nemá zaměstnankyně, pokud je

a) činná na základě dohody o pracovní činnosti,

b) odsouzenou ve výkonu trestu odnětí svobody zařazenou do práce nebo je zařazena do práce ve výkonu zabezpečovací detence,

c) účastna pojištění z důvodu výkonu zaměstnání malého rozsahu,

d) dobrovolnou pracovníci pečovatelské služby,

e) žákyní nebo studentkou, pokud zaměstnání spadá výlučně do období školních prázdnin nebo prázdnin,

f) zahraničním zaměstnancem,

g) členkou kolektivních orgánů právnické osoby uvedenou v § 5 písm. a) bodě 18.

HLAVA VII

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O DÁVKÁCH

Díl 3

Přechod nároku na dávky a jejich výplatu

~~§ 50~~

~~Dohodu o srážkách z vyplácených dávek nelze uzavřít, s výjimkou dohody o srážkách na úhradu přeplatku na dávce nebo regresní náhrady (§ 126).~~

§ 50

Dohodu o srážkách z dávek vyplácených okresní správou sociálního zabezpečení [§ 81 odst. 2 písm. a)] nelze uzavřít, s výjimkou dohody o srážkách na úhradu přeplatku na dávce (§ 124) nebo regresní náhrady (§ 126) a dohody mezi věřitelem a dlužníkem k uspokojení pohledávky dlužného výživného v rámci vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí.

ČÁST ČTVRTÁ

POSUZOVÁNÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU PRO ÚČELY POJIŠTĚNÍ

HLAVA II

POSUZOVÁNÍ DOČASNÉ PRACOVNÍ NESCHOPNOSTI

Díl 1

Základní pojmy

§ 55

Dočasná pracovní neschopnost

(1) Dočasnou pracovní neschopností se rozumí stav, který pro poruchu zdraví nebo jiné v tomto zákoně uvedené důvody neumožňuje pojištěnci

a) vykonávat dosavadní pojištěnou činnost a trvá-li porucha zdraví déle než 180 kalendářních dní, i jinou než dosavadní pojištěnou činnost,

b) plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání podle zvláštního právního předpisu³⁶⁾ (dále jen „povinnost uchazeče o zaměstnání“), vznikla-li dočasná pracovní neschopnost v ochranné lhůtě nebo trvá-li dočasná pracovní neschopnost po skončení dosavadní pojištěné činnosti, a to i když pojištěnec není uchazečem o zaměstnání.

(2) Za dočasnou pracovní neschopnost se nepovažuje ošetřování pojištěnce

a) v nočním sanatoriu,

b) v době detoxikace po požití alkoholu, omamných nebo psychotropních látek, s výjimkou

případů, kdy pojištěnec požil tyto látky bez vlastního zavinění,

c) při poskytování zdravotní péče v osobním zájmu z kosmetických nebo estetických důvodů za úhradu pojištěncem.

(3) Dočasnou pracovní neschopnost pojištěnce, který vykonává několik pojištěných činností, posuzuje ošetřující lékař pro každou pojištěnou činnost samostatně.

(4) Pokud pojištěnci po ukončení dočasné pracovní neschopnosti vznikne v následujícím kalendářním dni další dočasná pracovní neschopnost, považuje se tato dočasná pracovní neschopnost za pokračování předcházející dočasné pracovní neschopnosti; **to však neplatí, jestliže tato další dočasná pracovní neschopnost byla uznána k jiné pojištěné činnosti.**

§ 56

Režim dočasně práce neschopného pojištěnce a místo pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti

(1) Režim dočasně práce neschopného pojištěnce stanoví ošetřující lékař při rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti. Režim dočasně práce neschopného pojištěnce může být ošetřujícím lékařem změněn v souladu se změnou zdravotního stavu.

(2) Režim dočasně práce neschopného pojištěnce zahrnuje

a) stanovení léčebného režimu podle zvláštního právního předpisu³⁷⁾,

b) povinnost zdržovat se v době dočasné pracovní neschopnosti v místě pobytu a dodržovat rozsah a dobu povolených vycházek; místem pobytu dočasně práce neschopného pojištěnce je místo, které pojištěnec sdělil ošetřujícímu lékaři při vzniku dočasné pracovní neschopnosti, nebo místo, na které změnil pobyt v souladu s odstavcem 3,

c) povolení vycházek, včetně jejich rozsahu a doby, pokud zdravotní stav pojištěnce a stanovený léčebný režim tyto vycházky nevylučuje,

d) povolení změny místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti podle odstavce 3 věty první a třetí, pokud zdravotní stav pojištěnce a stanovený léčebný režim tuto změnu nevylučuje,

e) provádění pracovní rehabilitace, pokud ji zabezpečuje Úřad práce České republiky.

(3) Změnit místo pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti smí pojištěnec pouze s předchozím souhlasem ošetřujícího lékaře. Byla-li pojištěnci podle věty první povolena změna místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti v období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti a v období od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 v období prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, popřípadě náleží-li pojištěnci po uplynutí tohoto období v době dočasné pracovní neschopnosti nadále započitatelný příjem [§ 16 písm. b)] také v období, po které mu v době dočasné pracovní neschopnosti náleží tento příjem, je pojištěnec povinen tuto změnu místa pobytu předem písemně nebo jinak prokazatelně oznámit zaměstnavateli. Změnu místa pobytu dočasně práce

neschopného pojištěnce z důvodu pobytu v cizině může ošetřující lékař povolit jen po předchozím písemném souhlasu příslušného orgánu nemocenského pojištění; o souhlas orgánu nemocenského pojištění žádá tento orgán pojištěnec.

(4) O povolení vycházek nebo změny jejich rozsahu a doby [2 písm. c)] a o změně místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti podle odstavce 3 věty první a třetí rozhoduje ošetřující lékař; o změně místa pobytu rozhoduje ošetřující lékař jen na základě žádosti dočasně práce neschopného pojištěnce. Pokud dočasně práce neschopný pojištěnec požádá o povolení vycházek nebo změny jejich rozsahu a doby nebo o povolení změny místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti a ošetřující lékař vycházky nebo jejich změnu nebo změnu místa pobytu nepovolí, vydá ošetřující lékař rozhodnutí o tomto nepovolení, jen pokud pojištěnec vydání tohoto rozhodnutí požaduje. Na rozhodnutí týkající se vycházek a povolení změny místa pobytu ošetřujícím lékařem a na další postup se použije zvláštní právní předpis³⁸) o rozhodování při výkonu zdravotní péče.

(5) O změnu místa pobytu pojištěnec nežádá a ošetřující lékař o ní nerozhoduje v případě, jde-li o změnu místa pobytu v souvislosti s poskytováním ústavní péče nebo lázeňské péče; tuto změnu hlásí pojištěnec ošetřujícímu lékaři při propouštění z ústavní péče nebo lázeňské péče.

(6) Vycházky podle odstavce 2 písm. c) může ošetřující lékař povolit pouze v rozsahu, který odpovídá zdravotnímu stavu dočasně práce neschopného pojištěnce a který nenarušuje stanovený léčebný režim. Ošetřující lékař může vycházky povolit podle věty první nejvýše v celkovém rozsahu 6 hodin denně, a to v době od 7 hodin do 19 hodin; přitom vymezí konkrétní časový úsek nebo časové úseky těchto vycházek. Výjimečně může ošetřující lékař v případech, kdy probíhající léčba, její vedlejší účinky nebo celkově závažný zdravotní stav neumožňují pojištěnci, aby využil pevně stanovenou dobu vycházek, na žádost dočasně práce neschopného pojištěnce a po předchozím písemném souhlasu příslušného orgánu nemocenského pojištění uděleného na základě žádosti ošetřujícího lékaře povolit, aby si tento pojištěnec volil dobu vycházek podle svého aktuálního zdravotního stavu. Povolit vycházky podle věty třetí lze nejdříve po uplynutí 3 měsíců ode dne vzniku dočasné pracovní neschopnosti a nejvýše na dobu 3 měsíců; takto lze vycházky povolit i opakovaně, a to i na dobu delší 3 měsíců.

Díl 2

Posuzování dočasné pracovní neschopnosti

§ 57

Vznik dočasné pracovní neschopnosti

(1) Ošetřující lékař rozhodne o vzniku dočasné pracovní neschopnosti

a) pojištěnce, jestliže vyšetřením zjistí, že mu jeho zdravotní stav pro nemoc nebo úraz (dále jen "nemoc") nedovoluje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, popřípadě, jde-li o vznik dočasné pracovní neschopnosti v ochranné lhůtě, plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, a to i když pojištěnec není uchazečem o zaměstnání,

b) pojištěnce, který byl přijat do ústavní péče v nemocnici nebo odborném léčebném ústavu (dále jen "ústavní péče") nebo kterému byla na základě veřejného zdravotního pojištění poskytnuta komplexní lázeňská péče³⁹),

c) pojištěnce, který byl přijat do zdravotnického zařízení jako průvodce nezletilého dítěte přijatého do lůžkové péče⁴⁰), s výjimkou pojištěnce, který má nárok na výplatu peněžité pomoci v mateřství,

d) pojištěnce, který nemůže pro poškození nebo ztrátu ortopedické nebo kompenzační pomůcky vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, popřípadě, jde-li o vznik dočasné pracovní neschopnosti v ochranné lhůtě, plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, a to i když pojištěnec není uchazečem o zaměstnání,

e) pojištěnce v době nároku na výplatu peněžité pomoci v mateřství, jestliže mu závažné dlouhodobé onemocnění znemožňuje pečovat o dítě; dlouhodobým onemocněním se pro účely tohoto zákona rozumí takové onemocnění, které podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden měsíc,

f) pojištěnky, která doložila potvrzením orgánu nemocenského pojištění, že nemá nárok na peněžitou pomoc v mateřství z žádné pojištěné činnosti, a to od počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu,

g) pojištěnce, který byl uznán invalidním v prvním nebo druhém stupni, pokud u tohoto pojištěnce v den, který bezprostředně následuje po dni, jímž byla ukončena dočasná pracovní neschopnost podle § 59 odst. 2, nastala nebo trvá jiná porucha zdraví, než která byla důvodem uznání dočasné pracovní neschopnosti, anebo nastaly nebo trvají jiné důvody, které by odůvodňovaly uznání dočasné pracovní neschopnosti, a tato porucha nebo tyto důvody neumožňují pojištěnci vykonávat pojištěnou činnost.

(2) Dočasná pracovní neschopnost začíná dnem, v němž ji ošetřující lékař zjistil, pokud se dále nestanoví jinak.

(3) Ošetřující lékař může v případě, že pojištěnec nemohl navštívit ošetřujícího lékaře nebo v jiných odůvodněných případech rozhodnout, že dočasná pracovní neschopnost pojištěnce vznikla i přede dnem uvedeným v odstavci 2; za období delší než 3 kalendářní dny přede dnem, v němž dočasnou pracovní neschopnost zjistil, však může ošetřující lékař, **nejde-li o vznik dočasné pracovní neschopnosti podle odstavce 1 písm. g)**, tak učinit jen po předchozím písemném souhlasu příslušného orgánu nemocenského pojištění uděleného na základě žádosti ošetřujícího lékaře. Pokud ošetřující lékař rozhodl o tom, že dočasná pracovní neschopnost vznikla v období delším než 3 kalendářní dny přede dnem, v němž dočasnou pracovní neschopnost zjistil, bez souhlasu příslušného orgánu nemocenského pojištění, má se za to, že dočasná pracovní neschopnost trvá pouze 3 kalendářní dny přede dnem, v němž ji zjistil.

(4) Nezjistí-li ošetřující lékař po vyšetření důvody k rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti, avšak pojištěnec požaduje vydání rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti, vydá ošetřující lékař rozhodnutí o tom, že dočasná pracovní neschopnost nevznikla; na toto rozhodnutí a na další postup se použije zvláštní právní předpis³⁸) o rozhodování při výkonu zdravotní péče. Tento zvláštní právní předpis platí též pro postup v případě, kdy pojištěnec nesouhlasí s datem vzniku dočasné pracovní

neschopnosti nebo s tím, že byla uznána jeho dočasná pracovní neschopnost.

(5) Ošetřující lékař, který rozhodl o vzniku dočasné pracovní neschopnosti a tato neschopnost byla ukončena rozhodnutím orgánu nemocenského pojištění (§ 75), může rozhodnout o vzniku dočasné pracovní neschopnosti téhož pojištěnce v období 7 dnů po ukončení předchozí dočasné pracovní neschopnosti rozhodnutím tohoto orgánu pro stejnou nebo obdobnou nemoc, s výjimkou akutního vzplanutí téže nemoci, pouze s předchozím písemným souhlasem tohoto orgánu uděleným na základě žádosti ošetřujícího lékaře.

(6) Dočasná pracovní neschopnost podle odstavce 1 písm. g) se považuje za pokračování předchozí dočasné pracovní neschopnosti.

§ 59

Ukončování dočasné pracovní neschopnosti

(1) Ošetřující lékař rozhodne o ukončení dočasné pracovní neschopnosti

a) pojištěnce, jestliže vyšetřením zjistí, že mu jeho zdravotní stav umožňuje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, a to dnem, kdy tuto skutečnost zjistil, nebo nejpozději třetím kalendářním dnem ~~od tohoto vyšetření~~ **následujícím po dni tohoto vyšetření; pokud ošetřující lékař ukončí dočasnou pracovní neschopnost pozdějším než třetím kalendářním dnem následujícím po tomto vyšetření, má se za to, že dočasná pracovní neschopnost skončila tímto třetím kalendářním dnem,**

~~b) pojištěnce, jestliže uplynulo alespoň 180 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti a vyšetřením zjistí, že jeho zdravotní stav je stabilizovaný,~~

b) pojištěnce, jestliže uplynulo alespoň 180 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti a vyšetřením zjistí, že zdravotní stav je stabilizovaný a je předpoklad, že pojištěnec již nebude moci vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, a to 30. kalendářním dnem následujícím po dni tohoto vyšetření; to neplatí, jde-li o dočasnou pracovní neschopnost vojáka z povolání a příslušníka bezpečnostního sboru,

c) pojištěnce při ukončení ústavní péče nebo komplexní lázeňské péče, je-li splněna podmínka uvedená v písmenu a),

d) pojištěnce, který byl přijat do zdravotnického zařízení jako průvodce nezletilého dítěte přijatého do ústavní péče, při ukončení ústavní péče tohoto dítěte nebo při ukončení pobytu tohoto pojištěnce v zařízení, do jehož ústavní péče bylo toto dítě přijato,

e) pojištěnce, který po opravě nebo opatření nové ortopedické nebo kompenzační pomůcky může vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, popřípadě, vznikla-li dočasná pracovní neschopnost v ochranné lhůtě nebo trvá-li dočasná pracovní neschopnost po skončení dosavadní pojištěné činnosti, plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, a to i když pojištěnec není uchazečem o zaměstnání,

f) pojištěnky, která má nárok na peněžitou pomoc v mateřství **z jakékoliv pojištěné činnosti**, k počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu, pokud pojištěnka nezačala pobírat

peněžitou pomoc v mateřství dříve,

g) pojištěnce, kterému závažné dlouhodobé onemocnění znemožňovalo pečovat o dítě, jestliže vyšetřením zjistí, že mu jeho zdravotní stav opět umožňuje pečovat o dítě,

h) pojištěnky, která byla v dočasné pracovní neschopnosti v souvislosti s těhotenstvím a porodem podle § 57 odst. 1 písm. f), uplynutím šestého týdne po porodu, pokud není nadále dočasně práce neschopna z jiných důvodů,

i) pojištěnce, jestliže vyšetřením zjistí, že mu jeho zdravotní stav umožňuje plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, vznikla-li dočasná pracovní neschopnost v ochranné lhůtě nebo trvá-li dočasná pracovní neschopnost po skončení dosavadní pojištěné činnosti, a to i když pojištěnec není uchazečem o zaměstnání,

j) pojištěnce, který se nedostaví k lékařskému ošetření nebo kontrole zdravotního stavu v den, který je vyznačen na rozhodnutí podle § 58 odst. 2, aniž by pojištěnec prokázal existenci vážných důvodů, pro které se k tomuto ošetření nebo kontrole nemohl dostavit, a to tímto dnem,

~~k) pojištěnce, který byl uznán invalidní, a to nejpozději třicátým dnem ode dne následujícího po dni, v němž byl pojištěnec uznán invalidní; lékař okresní správy sociálního zabezpečení je povinen neprodleně ošetřujícího lékaře o dni uznání invalidity písemně informovat. Byl-li pojištěnec uznán invalidní na základě výsledku soudního řízení o žalobě, ošetřující lékař ukončí dočasnou pracovní neschopnost nejpozději do 10 dnů po písemném vyrozumění orgánem, který vydal rozhodnutí o invalidním důchodu, o výsledku tohoto řízení; ošetřující lékař je přitom povinen vyzvat pojištěnce nejpozději v pracovní den následující po dni, v němž byl písemně vyrozuměn o výsledku tohoto řízení, aby se neprodleně dostavil k ošetřujícímu lékaři za účelem ukončení dočasné pracovní neschopnosti. Dočasnou pracovní neschopnost ukončí ošetřující lékař podle věty druhé, i když se pojištěnec na výzvu ošetřujícího lékaře k němu nedostaví,~~

~~l)k) pojištěnce, který je poživatelem starobního důchodu a jehož pojištěná činnost skončila přede dnem, od něhož v době dočasné pracovní neschopnosti vznikl nárok na výplatu starobního důchodu, a to nejpozději dnem, kterým podle písemného oznámení orgánu nemocenského pojištění zanikl nárok na nemocenské, pokud k ukončení dočasné pracovní neschopnosti nedojde dříve podle písmen a) až e) nebo j).~~

~~(2) Ošetřující lékař dočasnou pracovní neschopnost neukončí podle odstavce 1 písm. k) u pojištěnce, který byl uznán invalidním v prvním nebo druhém stupni, pokud u tohoto pojištěnce po dni, v němž byl uznán invalidním v prvním nebo druhém stupni, nastala nebo trvá jiná porucha zdraví, než která byla důvodem uznání dočasné pracovní neschopnosti, anebo nastaly nebo trvají jiné důvody, které by odůvodňovaly uznání dočasné pracovní neschopnosti, a tato porucha nebo tyto důvody neumožňují pojištěnci vykonávat pojištěnou činnost nebo plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, jestliže pojištěná činnost skončila, a to i když pojištěnec uchazečem o zaměstnání není; v tomto případě dočasná pracovní neschopnost pokračuje dále. Ošetřující lékař je povinen stanovit den, od něhož dočasná pracovní neschopnost pokračuje z důvodů uvedených ve větě první.~~

(2) Dočasná pracovní neschopnost končí třicátým dnem ode dne následujícího po dni, v němž byl pojištěnec posudkem okresní správy sociálního zabezpečení uznán

invalidním. Byl-li pojištěnec uznán invalidním na základě výsledku soudního řízení o žalobě, končí dočasná pracovní neschopnost třicátým dnem ode dne následujícího po dni, v němž orgán rozhodující o invalidním důchodu obdržel rozhodnutí soudu; tento orgán je povinen neprodleně písemně vyrozumět ošetřujícího lékaře o tom, v kterém dni toto rozhodnutí soudu obdržel. Ošetřující lékař vyznačí den ukončení dočasné pracovní neschopnosti z důvodu uznání invalidity na předepsaném tiskopisu.

(3) Na postup při nesouhlasu pojištěnce s rozhodnutím o ukončení dočasné pracovní neschopnosti podle ~~odstavců 1 a 2~~ **odstavce 1** se použije zvláštní právní předpis³⁸⁾ o rozhodování při výkonu zdravotní péče.

Díl 3

Povinnosti a oprávnění lékařů

§ 61

Povinnosti ošetřujícího lékaře

Ošetřující lékař je povinen

- a) rozhodnout o vzniku dočasné pracovní neschopnosti v případech uvedených v § 57 v den, kdy ji zjistil,
- b) vést evidenci dočasně práce neschopných pojištěnců, u nichž rozhodl o vzniku dočasné pracovní neschopnosti nebo které převzal do své péče; touto evidencí se rozumí písemný záznam ~~v evidenčním deníku~~ o každém rozhodnutí o vzniku a o ukončení dočasné pracovní neschopnosti, který obsahuje evidenční číslo předepsaného tiskopisu, jméno, popřípadě jména (dále jen "jméno") a příjmení pojištěnce, datum vzniku dočasné pracovní neschopnosti, diagnostický kód nemoci nebo úrazu, den ~~a hodina~~ ošetření a datum další kontroly, datum ukončení dočasné pracovní neschopnosti a případný údaj o předání nebo převzetí dočasně práce neschopného pojištěnce s uvedením data předání nebo převzetí, jména a příjmení lékaře, kterému byl tento pojištěnec předán do péče nebo od něhož byl převzat do péče, a adresy pracoviště tohoto lékaře, **nebo s uvedením data předání nebo převzetí, názvu zdravotnického zařízení včetně příslušné odbornosti, do jehož péče byl tento pojištěnec předán nebo od něhož byl převzat do péče, a adresy pracoviště tohoto zdravotnického zařízení,**
- c) stanovit režim dočasně práce neschopného pojištěnce a pojištěnce o tomto režimu informovat,
- d) předat pojištěnci rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti a rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti, popřípadě rozhodnutí o změně režimu dočasně práce neschopného pojištěnce, spolu s příslušnými hlášeními pro zaměstnavatele, a to v den, kdy byly vydány, popřípadě v den propuštění z ústavní péče,
- e) odeslat příslušnému orgánu nemocenského pojištění na předepsaném tiskopisu hlášení o vzniku dočasné pracovní neschopnosti a hlášení o ukončení dočasné pracovní neschopnosti, a

to nejpozději v třetí pracovní den následující po dni, kdy bylo vydáno rozhodnutí o vzniku nebo ukončení dočasné pracovní neschopnosti, a na předepsaném tiskopisu hlášení o změně režimu dočasně práce neschopného pojištěnce, a to nejpozději v pracovní den následující po dni, kdy bylo vydáno rozhodnutí o změně režimu dočasně práce neschopného pojištěnce; tato povinnost je splněna i předáním těchto hlášení v uvedených lhůtách tomuto orgánu,

f) stanovit podle požadavku lékaře příslušného orgánu nemocenského pojištění termín kontroly pro účely provedení kontroly posuzování dočasné pracovní neschopnosti a za tímto účelem pojištěnce předvolat ke kontrole,

g) rozhodnout na žádost pojištěnce o povolení vycházek a změně jejich rozsahu nebo doby nebo o povolení změny místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti v případech uvedených v § 56 odst. 3 věty první a třetí a o tomto rozhodnutí informovat nejpozději v následující pracovní den příslušný orgán nemocenského pojištění na předepsaném tiskopise; je-li třeba k povolení změny místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti ~~předchozího~~ **neschopnosti a k povolení vycházek podle § 56 odst. 6 věty třetí předchozího** souhlasu orgánu nemocenského pojištění, může povolit tuto změnu **nebo tyto vycházky** jen na základě tohoto předchozího souhlasu,

h) posuzovat v průběhu dočasné pracovní neschopnosti, zda u pojištěnce došlo k obnovení pracovní schopnosti, a po uplynutí 180 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti **spolu s příslušným lékařem orgánu nemocenského pojištění zhodnotit**, zda je zdravotní stav pojištěnce stabilizovaný,

i) vyznačit při propuštění z ústavní péče, pokud pojištěnci jeho zdravotní stav neumožňuje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, na rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti den propuštění z ústavní péče a místo pobytu, kde se bude pojištěnec po tomto propuštění zdržovat, a tyto skutečnosti prokazatelně oznámit nejpozději druhý den po propuštění pojištěnce příslušnému orgánu nemocenského pojištění,

j) potvrdit pojištěnci na předepsaném tiskopisu **nejméně jednou měsíčně** pro účely výplaty dávek nebo poskytování náhrady mzdy, platu nebo odměny nebo sníženého platu (snížené odměny) v době dočasné pracovní neschopnosti trvání dočasné pracovní neschopnosti, a to ke dni vydání tohoto potvrzení nebo nejvýše 3 kalendářní dny dopředu; trvá-li dočasná pracovní neschopnost déle než 14 kalendářních dnů a v období od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 déle než 21 kalendářních dnů, je povinen potvrdit pojištěnci pro účely poskytování náhrady mzdy (platu) nebo sníženého platu (snížené odměny) její trvání vždy ke 14. kalendářnímu dni a v období od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 k 21. kalendářnímu dni ode dne jejího vzniku,

k) zaznamenat v rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti den převzetí pojištěnce do své péče a den propuštění pojištěnce ze své péče, den nástupu do ústavní péče a den ukončení ústavní péče a den dalšího ošetření nebo kontroly; pokud pojištěnci při propuštění z ústavní péče nebo komplexní lázeňské péče jeho zdravotní stav neumožňuje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, popřípadě netrvá-li již tato činnost, plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, stanovit termín, do kterého je pojištěnec povinen dostavit se ke kontrole dočasné pracovní neschopnosti ošetřujícím lékařem, a to nejdéle do ~~pátého~~ **sedmého** kalendářního dne ode dne ukončení ústavní péče nebo komplexní lázeňské péče,

l) informovat písemně o ~~vzniku a~~ ukončení dočasné pracovní neschopnosti, **délce jejího**

trvání a diagnóze, pro kterou byl pojištěnec uznán dočasně práce neschopným, lékaře, který registruje pojištěnce⁴²⁾, a to do 7 kalendářních dnů, uzná-li pojištěnec dočasně práce neschopným jiný ošetřující lékař než jeho registrující lékař; je-li pojištěnec vojákem z povolání, je povinen informovat do 7 kalendářních dnů též o vzniku dočasné pracovní neschopnosti,

m) rozhodnout o ukončení dočasné pracovní neschopnosti v případech uvedených v § 59 odst. 1 **písm. a) až j)** v den, ve kterém zjistil, že netrvají důvody dočasné pracovní neschopnosti,

n) oznámit pojištěnci a ~~příslušnému orgánu nemocenského pojištění~~ na předepsaném tiskopisu změnu diagnózy nemoci, která odůvodňuje dočasnou pracovní neschopnost, a to nejpozději v pracovní den následující po dni, kdy o této změně rozhodl, **a příslušnému orgánu nemocenského pojištění na předepsaném tiskopisu zásadní změnu diagnózy nemoci, která odůvodňuje dočasnou pracovní neschopnost, a to nejpozději do 7 kalendářních dnů; zásadní změnou diagnózy se zde rozumí změna povahy chorobného procesu nebo změna jeho etiologie,**

o) oznámit příslušnému orgánu nemocenského pojištění a zaměstnavateli porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce, a to nejpozději v následující pracovní den po dni, kdy se dozvěděl o tomto porušení,

p) poskytnout potřebnou součinnost příslušnému orgánu nemocenského pojištění při kontrole posuzování dočasné pracovní neschopnosti, zejména umožnit provedení této kontroly na svém pracovišti nebo se za tím účelem dostavit na příslušný orgán nemocenského pojištění, a sdělit zaměstnancům orgánu nemocenského pojištění oprávněným provést kontrolu dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce nebo zaměstnancům zaměstnavatele pověřeným k provedení této kontroly na požádání skutečnosti potřebné k provedení kontroly, a to včetně stanoveného režimu dočasně práce neschopného pojištěnce v rozsahu, ve kterém jsou tyto zaměstnanci oprávněni kontrolovat dodržování tohoto režimu,

q) oznámit příslušnému orgánu nemocenského pojištění na předepsaném tiskopisu propuštění dočasně práce neschopného pojištěnce ze své péče a převzetí dočasně práce neschopného pojištěnce z péče jiného ošetřujícího lékaře do své péče, a to nejpozději v pracovní den následující po dni, kdy k této skutečnosti došlo,

r) oznámit příslušnému orgánu nemocenského pojištění změnu sídla zdravotnického zařízení, popřípadě změnu svého pracoviště,

s) předat zařízení závodní preventivní péče na jeho vyžádání zprávu o zdravotním stavu dočasně práce neschopného pojištěnce a o průběhu a předpokládané délce trvání dočasné pracovní neschopnosti; předat zařízení závodní preventivní péče zprávu o zdravotním stavu dočasně práce neschopného pojištěnce vždy, kdy je důvodný předpoklad, že v souvislosti s nemocí dojde ke změně nebo ztrátě zdravotní způsobilosti vykonávat dosavadní zaměstnání,

t) zabezpečit příslušné tiskopisy, které používá pro účely provádění pojištění, před zneužitím a sdělit neprodleně příslušnému orgánu nemocenského pojištění ztrátu, zničení nebo poškození předepsaných tiskopisů,

u) vést ~~zdravotnickou dokumentaci~~ **ve zdravotnické dokumentaci údaje** o průběhu dočasné pracovní neschopnosti včetně záznamů o výsledku vlastních vyšetření a lékařských zpráv

pořízených jinými lékaři a vyplňovat potřebné údaje na předepsaných tiskopisech,

v) sdělit **písemně nebo v elektronické podobě** zaměstnavateli dočasně práce neschopného pojištěnce na jeho žádost informace uvedené v § 65 odst. 2 písm. b), **a to nejpozději v pracovní den následující po dni obdržení této žádosti, a dále písemně nebo v elektronické podobě neprodleně sdělit, že vyšetřením zjistil, že zdravotní stav pojištěnce je stabilizovaný a je předpoklad, že pojištěnec již nebude moci vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, že jeho dočasná pracovní neschopnost bude ukončena podle § 59 odst. 1 písm. b) a že tento předpoklad je důvodem pro lékařskou prohlídku zařízením závodní preventivní péče ze zdravotních důvodů podle § 62,**

w) vystavit ve stanovených případech doklady nebo tiskopisy v souladu s právem Evropských společenství a s mezinárodními smlouvami,

x) informovat předem pojištěnce, že po stanovenou dobu nemá oprávnění rozhodovat ve věcech dočasné pracovní neschopnosti [§ 79 odst. 1 písm. c)]-,

y) **vyznačit v rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti den ukončení dočasné pracovní neschopnosti podle § 59 odst. 2,**

z) **informovat pojištěnce o jeho povinnosti podrobit se podle § 64 odst. 1 písm. q) v zařízení závodní preventivní péče lékařské prohlídce ze zdravotních důvodů, neboť jeho dočasná pracovní neschopnost bude ukončena podle § 59 odst. 1 písm. b), a o podání této informace učinit záznam ve zdravotnické dokumentaci.**

~~§ 62~~

~~Povinnosti zařízení závodní preventivní péče~~

~~Zařízení závodní preventivní péče je povinno na základě zprávy ošetřujícího lékaře o zdravotním stavu dočasně práce neschopného pojištěnce vydat ve lhůtě do 7 dnů a v případě nutnosti došetření zdravotního stavu do 15 dnů vyjádření o zdravotní způsobilosti dočasně práce neschopného pojištěnce vykonávat dosavadní zaměstnání a odeslat je ošetřujícímu lékaři, který si vyjádření vyžádal.~~

§ 62

Povinnosti zaměstnavatele a zařízení závodní preventivní péče

(1) Zaměstnavatel je povinen po obdržení sdělení ošetřujícího lékaře podle § 61 písm. v) o ukončení dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance podle § 59 odst. 1 písm. b) s uvedením, že je předpoklad, že pojištěnec již nebude moci vykonávat dosavadní pojištěnou činnost a že tento předpoklad je důvodem pro lékařskou prohlídku zařízením závodní preventivní péče ze zdravotních důvodů, požádat neprodleně zařízení závodní preventivní péče o provedení této prohlídky s uvedením důvodů.

(2) Zařízení závodní preventivní péče je povinno na základě žádosti zaměstnavatele podle odstavce 1 provést lékařskou prohlídku ze zdravotních důvodů a vydat ve lhůtě do 7 dnů a v případě nutnosti došetření zdravotního stavu do 15 dnů posudek o zdravotní způsobilosti nebo nezpůsobilosti dočasně práce neschopného

pojištěnce vykonávat dosavadní pojištěnou činnost a tento posudek zaslat nebo předat pojištěnci, jeho ošetřujícímu lékaři a zaměstnavateli, který požádal o provedení této prohlídky.

§ 63

Oprávnění ošetřujících lékařů a zařízení závodní preventivní péče

(1) Ošetřující lékař je při posuzování zdravotního stavu pro účely dočasné pracovní neschopnosti oprávněn požadovat

a) součinnost lékaře příslušného orgánu nemocenského pojištění při stanovení a kontrole režimu dočasné práce neschopného pojištěnce a při hodnocení zdravotního stavu a průběhu nemoci,

b) od příslušného orgánu nemocenského pojištění informace o průměrné době trvání jedné dočasné pracovní neschopnosti pro jednotlivé diagnózy a odbornosti ošetřujícího lékaře v regionálním a celostátním průměru za uplynulý kalendářní rok,

c) informace od zaměstnavatele o pracovním zařazení, náplni práce a pracovních podmínkách pojištěnce a o zařízení závodní preventivní péče,

d) od příslušného orgánu nemocenského pojištění informace o čerpání podpůrné doby pro nárok na nemocenské u dočasné práce neschopného pojištěnce,

~~e) od zařízení závodní preventivní péče vyjádření o zdravotní způsobilosti dočasné práce neschopného pojištěnce vykonávat dosavadní zaměstnání, a to ve lhůtě stanové v § 62,~~

~~f)~~ e) od jiných subjektů informace o lhůtě stanovené k opravě nebo pořízení nové ortopedické nebo kompenzační pomůcky a další informace, jež jsou v přímém vztahu k posuzování dočasné pracovní neschopnosti.

(2) Zařízení závodní preventivní péče je oprávněno vyžádat si zprávu ošetřujícího lékaře o zdravotním stavu dočasné práce neschopného pojištěnce a průběhu a předpokládané délce trvání dočasné pracovní neschopnosti. **Zařízení závodní preventivní péče je oprávněno vyzvat dočasné práce neschopného pojištěnce, jehož dočasná pracovní neschopnost byla ukončena podle § 59 odst. 1 písm. b), aby se v určeném termínu dostavil k provedení lékařské prohlídky ze zdravotních důvodů za účelem vydání posudku o zdravotní způsobilosti nebo nezpůsobilosti pojištěnce vykonávat dosavadní pojištěnou činnost.**

Díl 4

Povinnosti a oprávnění dočasné práce neschopného pojištěnce

§ 64

(1) Pojištěnec, který je dočasné práce neschopný, je povinen

a) dodržovat režim dočasné práce neschopného pojištěnce,

- b) umožnit příslušnému orgánu nemocenského pojištění a v rozsahu uvedeném v § 65 odst. 2 písm. c) též zaměstnavateli kontrolu dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce **potřebnými údaji a poskytnout nezbytnou součinnost k provedení této kontroly, zejména označit potřebnými údaji místo pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti tak, aby bylo možné tuto kontrolu provést**; při této kontrole je dočasně práce neschopný pojištěnec povinen prokázat svou totožnost a předložit rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti,
- c) dostavit se v určeném termínu k ošetřujícímu lékaři nebo k lékaři příslušného orgánu nemocenského pojištění ke kontrole posouzení zdravotního stavu a dočasné pracovní neschopnosti,
- d) předkládat lékaři příslušného orgánu nemocenského pojištění doklady potřebné ke kontrole posouzení zdravotního stavu a dočasné pracovní neschopnosti a za tím účelem též prokázat svou totožnost,
- e) podrobit se na výzvu orgánu nemocenského pojištění vyšetření zdravotního stavu lékařem orgánu nemocenského pojištění a vyšetření ve zdravotnickém zařízení, které určí orgán nemocenského pojištění, je-li to potřebné ke kontrole posuzování podle § 74 nebo posuzování podle § 80,
- f) oznámit příslušnému orgánu nemocenského pojištění, popřípadě zaměstnavateli, pokud kontrolu provedl zaměstnavatel, důvody své nepřítomnosti v místě pobytu v době kontroly dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce, a to nejpozději v pracovní den následující po dni této kontroly, popřípadě po dni, kdy se o ní dozvěděl,
- g) dostavit se do určeného termínu po ukončení ústavní péče nebo komplexní lázeňské péče k ošetřujícímu lékaři ke kontrole dočasné pracovní neschopnosti [§ 61 písm. k)], popřípadě brání-li mu vážné důvody, projednat s ošetřujícím lékařem v této lhůtě jiný termín,
- h) sdělit ošetřujícímu lékaři při uznání dočasné pracovní neschopnosti místo pobytu, na kterém se bude v době dočasné pracovní neschopnosti zdržovat,
- i) požádat předem ošetřujícího lékaře o povolení změny místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti, pokud chce změnit toto místo v případech uvedených v § 56 odst. 3 větě první a třetí,
- j) hlásit ošetřujícímu lékaři změny údajů o dosavadní pojištěné činnosti a o zaměstnavateli,
- k) doložit v případě uvedeném v § 57 odst. 1 písm. d) ošetřujícímu lékaři dobu, po kterou bude trvat oprava nebo pořízení nové ortopedické nebo kompenzační pomůcky,
- l) odevzdat při ukončení dočasné pracovní neschopnosti ošetřujícímu lékaři rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti,
- m) sdělit ošetřujícímu lékaři, kdo je jeho zaměstnavatelem nebo zda je osobou samostatně výdělečně činnou anebo zda je zahraničním zaměstnancem; má-li pojištěnec více zaměstnavatelů, sděluje všechny své zaměstnavatele,
- n) předat ošetřujícímu lékaři písemné potvrzení orgánu nemocenského pojištění, že nemá

nárok na peněžitou pomoc v mateřství z žádné pojištěné činnosti, má-li být uznána dočasná pracovní neschopnost podle § 57 odst. 1 písm. f),

o) sdělit ošetřujícímu lékaři registrujícího lékaře a kontakt na něho,

p) předat neprodleně zaměstnavateli rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti a rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti (karantény), potvrzení o době jejího trvání a rozhodnutí o změně režimu dočasně práce neschopného pojištěnce a informovat zaměstnavatele předem o změně místa pobytu v době období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti a od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 v období prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, popřípadě náleží-li pojištěnci po uplynutí tohoto období v době dočasné pracovní neschopnosti nadále započitatelný příjem [§ 16 písm. b)], též v období, po které mu v době dočasné pracovní neschopnosti náleží tento příjem,

q) dostavit se na základě výzvy zaměstnavatele nebo zařízení závodní preventivní péče do 7 dnů k lékařské prohlídce lékařem, který pro zaměstnavatele zajišťuje závodní preventivní péči, za účelem posouzení zdravotní způsobilosti vykonávat dosavadní pojištěnou činnost a poskytnout zařízení závodní preventivní péče součinnost potřebnou k provedení této prohlídky, neboť jeho dočasná pracovní neschopnost bude ukončena podle § 59 odst. 1 písm. b).

(2) Pojištěnec je oprávněn požádat příslušný orgán nemocenského pojištění **a jde-li o příslušníka, též příslušný služební útvar**, o informaci o čerpání podpůrcí doby pro výplatu nemocenského.

Díl 5

Povinnosti a oprávnění zaměstnavatele

§ 65

(1) Zaměstnavatel je povinen sdělit na vyžádání neprodleně příslušnému orgánu nemocenského pojištění a ošetřujícímu lékaři informace o

a) zařízení závodní preventivní péče,

b) pracovním zařazením, náplní práce a pracovních podmínkách dočasně práce neschopného zaměstnance.

(2) Zaměstnavatel je oprávněn

a) dát příslušnému orgánu nemocenského pojištění podnět ke kontrole důvodnosti trvání dočasné pracovní neschopnosti a ke kontrole dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce, jde-li o jeho zaměstnance,

b) požadovat **písemně nebo v elektronické podobě** od ošetřujícího lékaře informaci o místě pobytu zaměstnance v době dočasné pracovní neschopnosti a o rozsahu a době povolených vycházek,

c) provést kontrolu, zda zaměstnanec v období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní

neschopnosti a od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 v období prvních 21 kalendářních dnů, popřípadě náleží-li pojištěnci po uplynutí tohoto období v době dočasné pracovní neschopnosti nadále započitatelný příjem [§ 16 písm. b)], též v období, po které mu v době dočasné pracovní neschopnosti náleží tento příjem, dodržuje povinnosti stanovené v § 56 odst. 2 písm. b).

HLAVA IV

POSUZOVÁNÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU PRO ÚČELY POSKYTOVÁNÍ PENĚŽITÉ POMOCI V MATEŘSTVÍ, OŠETŘOVNÉHO A VYROVNÁVACÍHO PŘÍSPĚVKU V TĚHOTENSTVÍ A MATEŘSTVÍ

Díl 2

Posuzování zdravotního stavu pro účely poskytování ošetřovného

§ 68

Vznik a zánik potřeby ošetřování nebo péče

(1) Ošetřující lékař rozhodne o vzniku potřeby ošetřování, jestliže vyšetřením zjistí, že

- a) dítě mladší 10 let je nemocné nebo utrpělo úraz,
- b) osoba, která dovršila aspoň 10 let, je nemocná nebo utrpěla úraz a její zdravotní stav vyžaduje nezbytně ošetřování jinou osobou,
- c) žena, která porodila, vyžaduje z důvodu stavu v době bezprostředně po porodu nezbytně ošetřování jinou osobou,
- d) fyzická osoba, která jinak pečuje o dítě mladší 10 let, onemocněla, utrpěla úraz, nastaly u ní situace uvedené v § 57 odst. 1 písm. b) nebo c) nebo porodila, a proto nemůže o toto dítě pečovat.

(2) Potřeba ošetřování začíná dnem, v němž ji ošetřující lékař zjistil. Ošetřující lékař může v odůvodněných případech rozhodnout, že potřeba ošetřování vznikla dřívějším dnem než dnem uvedeným ve větě první, nejvýše však 3 kalendářní dny přede dnem, v němž potřebu ošetřování zjistil.

(3) Ošetřující lékař rozhodne o ukončení potřeby ošetřování,

- a) zjistí-li vyšetřením, že potřeba ošetřování podle odstavce 1 pominula, a to dnem, kdy tuto skutečnost zjistil, nebo nejpozději třetím kalendářním dnem ~~od tohoto vyšetření~~ **následujícím po dni tohoto vyšetření,**
- b) jestliže se fyzická osoba uvedená v odstavci 1 písm. b) až d) nedostaví k ošetření nebo

kontrole zdravotního stavu nebo osoba poskytující ošetřování dítěti mladšímu 10 let se nedostaví ke kontrole potřeby ošetřování s tímto dítětem, a to v den, který jí byl určen, aniž by tato osoba prokázala existenci vážných důvodů, pro které se k tomuto ošetření nebo kontrole nemohla dostavit; potřeba ošetřování se ukončí tímto dnem.

(4) Ošetřující lékař vydává na předepsaných tiskopisech rozhodnutí o vzniku potřeby ošetřování, rozhodnutí o ukončení potřeby ošetřování, potvrzení o potřebě péče a potvrzení o trvání potřeby ošetřování. Tyto tiskopisy nesmí obsahovat statistickou značku diagnózy 41) nebo jiný údaj, z něhož lze diagnózu dovodit.

(5) Nezjistí-li ošetřující lékař po vyšetření důvody k vydání rozhodnutí o vzniku potřeby ošetřování, avšak pojištěnec požaduje vydání tohoto rozhodnutí, vydá ošetřující lékař rozhodnutí, že potřeba ošetřování nevznikla; na toto rozhodnutí a na další postup se použije zvláštní právní předpis³⁸⁾ o rozhodování při výkonu zdravotní péče. Tento zvláštní právní předpis platí též pro postup při nesouhlasu s rozhodnutím o ukončení potřeby ošetřování podle odstavce 3.

§ 69

Povinnosti ošetřujícího lékaře

Ošetřující lékař je při posuzování potřeby ošetřování povinen

- a) rozhodnout o vzniku potřeby ošetřování v den, kdy ji zjistil, **a potvrdit pojištěnci nejméně jednou měsíčně na předepsaném tiskopisu trvání potřeby ošetřování, a to ke dni vydání tohoto potvrzení nebo nejvýše 3 kalendářní dny dopředu,**
- b) vést evidenci jím vydaných rozhodnutí o vzniku potřeby ošetřování; pro náležitosti této evidence platí § 61 písm. b) přiměřeně,
- c) předat pojištěnci, popřípadě osobě s potřebou ošetřování nebo jejímu průvodci, rozhodnutí o vzniku potřeby ošetřování a rozhodnutí o ukončení potřeby ošetřování, a to v den, kdy byly vydány,
- d) stanovit podle požadavku lékaře příslušného orgánu nemocenského pojištění termín kontroly pro účely provedení kontroly posuzování potřeby ošetřování a za tímto účelem osobu s potřebou ošetřování předvolat ke kontrole,
- e) rozhodnout o ukončení potřeby ošetřování v případech uvedených v § 68 odst. 3 v den, kdy zjistil, že netrvá potřeba ošetřování,
- f) poskytnout potřebnou součinnost příslušnému orgánu nemocenského pojištění při kontrole posuzování potřeby ošetřování, zejména umožnit provedení této kontroly na svém pracovišti nebo se za tím účelem dostavit na příslušný orgán nemocenského pojištění, a sdělit zaměstnancům orgánu nemocenského pojištění oprávněným provést kontrolu na požádání skutečnosti potřebné k provedení kontroly, a to v rozsahu, ve kterém je orgán nemocenského pojištění oprávněn tuto kontrolu provést,
- g) ~~vést zdravotnickou dokumentaci~~ **ve zdravotnické dokumentaci údaje** o průběhu potřeby ošetřování na základě vlastních vyšetření a lékařských zpráv pořízených jinými lékaři,

h) plnit povinnosti ošetřujícího lékaře uvedené v § 61 písm. t) a w),

i) informovat předem pojištěnce, že po stanovenou dobu nemá oprávnění rozhodovat ve věcech potřeby ošetřování [§ 79 odst. 1 písm. c)].

HLAVA V

KONTROLA POSUZOVÁNÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU PRO ÚČELY POJIŠTĚNÍ

§ 75

(1) Zjistí-li orgán nemocenského pojištění, že ~~nejdou důvody pro trvání~~ **jsou důvody pro ukončení** dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování, rozhodne o ukončení dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování, pokud ji neukončil ošetřující lékař, **a to na předepsaném tiskopise.**

(2) Toto rozhodnutí je vykonatelné dnem, který je v rozhodnutí uveden jako den ukončení dočasné pracovní neschopnosti nebo den ukončení potřeby ošetřování, ne však dříve než dnem jeho ústního vyhlášení přítomnému pojištěnci nebo písemného doručení nepřítomnému pojištěnci. Pokud se pojištěnec osobně nezúčastnil kontroly podle § 74 odst. 2, aniž by prokázal existenci vážných důvodů své neúčasti, je rozhodnutí vykonatelné dnem této kontroly.

§ 75a

(1) Nejpozději do 30 dnů před uplynutím podpůrní doby zhodnotí ošetřující lékař spolu s lékařem orgánu nemocenského pojištění zdravotní stav a dosavadní průběh dočasné pracovní neschopnosti pojištěnce za účelem zjištění, zda

a) lze očekávat, že pojištěnec před uplynutím podpůrní doby nabude pracovní schopnost,

b) existují zdravotní důvody pro předpoklad, že pojištěnec nabude pracovní schopnost v krátké době po uplynutí podpůrní doby, nebo

c) je zdravotní stav pojištěnce dlouhodobě nepříznivý podle zákona o důchodovém pojištění.

(2) S výsledkem zhodnocení podle odstavce 1 seznámí ošetřující lékař pojištěnce a v návaznosti na výsledek tohoto zhodnocení ho současně informuje o možnostech dalšího postupu.

(3) Pro průběh zhodnocení zdravotního stavu a dosavadního průběhu dočasné pracovní neschopnosti platí § 74 odst. 2 a 4 obdobně. Toto zhodnocení a jeho výsledek zaznamená ošetřující lékař ve zdravotnické dokumentaci.

HLAVA VI

KONTROLA DODRŽOVÁNÍ REŽIMU DOČASNĚ PRÁCE NESCHOPNÉHO POJIŠTĚNCE

§ 76

(1) Kontrolu dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce provádí příslušný orgán nemocenského pojištění pověřenými zaměstnanci z vlastního podnětu nebo z podnětu ošetřujícího lékaře pojištěnce anebo zaměstnavatele. Podá-li podnět k provedení této kontroly ošetřující lékař nebo zaměstnavatel, je tento orgán povinen provést kontrolu do 7 dnů od obdržení žádosti a o výsledku kontroly neprodleně žadatele písemně informovat.

(2) O kontrole dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce se sepisuje písemný záznam, ve kterém se uvede výsledek kontroly. Pokud bylo při kontrole dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce zjištěno porušení tohoto režimu, zasílá orgán nemocenského pojištění záznam o kontrole dočasně práce neschopnému pojištěnci, ošetřujícímu lékaři a zaměstnavateli.

(3) Pověření zaměstnanci orgánu nemocenského pojištění provádějící kontrolu dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce jsou povinni se prokázat průkazem s fotografií vydaným orgánem nemocenského pojištění. Náležitosti průkazu stanoví prováděcí právní předpis.

~~(4) Za nesplnění povinností součinnosti při kontrole podle § 64 odst. 1 písm. b) může orgán nemocenského pojištění uložit pojištěnci pořádkovou pokutu do výše 10 000 Kč.~~

~~(5)~~(4) Provedl-li kontrolu dodržování povinností stanovených v § 56 odst. 2 písm. b) zaměstnavatel, platí odstavec 2 obdobně s tím, že záznam zasílá zaměstnavatel též orgánu nemocenského pojištění.

ČÁST PÁTÁ

ORGANIZACE A PROVÁDĚNÍ

HLAVA I

ORGÁNY NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ A JEJICH PŘÍSLUŠNOST K PROVÁDĚNÍ POJIŠTĚNÍ

Díl 2

Příslušnost orgánů nemocenského pojištění k provádění pojištění

§ 82

Věcná příslušnost

(1) Pojištění provádějí

- a) okresní správa sociálního zabezpečení a Česká správa sociálního zabezpečení, jde-li o pojištěnce uvedené v § 5 písm. a) bodech 1, 3 až 13 a 15 **až 20**, s výjimkou pojištěnců vykonávajících pojištěnou činnost ve vazbě, (dále jen "zaměstnané osoby") a o pojištěnce uvedené v § 5 písm. b),
- b) Ministerstvo obrany, jde-li o vojáky z povolání,
- c) Ministerstvo vnitra, jde-li o příslušníky Policie České republiky a příslušníky Hasičského záchranného sboru České republiky,
- d) Vězeňská služba České republiky, jde-li o příslušníky Vězeňské služby České republiky a jde-li o odsouzené ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce, osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce a pojištěnce vykonávající pojištěnou činnost ve vazbě (dále jen "odsouzené osoby"),
- e) Generální ředitelství cel, jde-li o příslušníky Celní správy České republiky,
- f) Bezpečnostní informační služba, jde-li o příslušníky Bezpečnostní informační služby,
- g) Úřad pro zahraniční styky a informace, jde-li o příslušníky Úřadu pro zahraniční styky a informace.

(2) Vznikl-li nárok na dávku v ochranné lhůtě, provádí pojištění ten orgán nemocenského pojištění, který byl příslušný k provádění pojištění z té pojištěné činnosti, z níž ochranná lhůta plyne, pokud se nestanoví jinak v odstavci 3 nebo 4.

(3) Je-li fyzická osoba současně účastna pojištění jako pojištěnec uvedený v odstavci 1 písm. a) i jako pojištěnec uvedený v odstavci 1 písm. b) až g) a uplatňuje nárok na dávky z obou těchto pojištění, vyplácí dávky ty orgány nemocenského pojištění, které jsou příslušné k provádění pojištění příslušníků; tyto orgány plní přitom úkoly, které má vůči pojištěncům uvedeným v odstavci 1 písm. a) okresní správa sociálního zabezpečení a které se týkají stanovení výše a výplaty dávek, krácení nebo odnětí nemocenského při porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce **a při nesplnění povinnosti součinnosti při kontrole dodržování tohoto režimu podle § 64 odst. 1 písm. b)** a regresní náhrady.

(4) Kontrolu dočasné pracovní neschopnosti podle ~~§ 75~~ **§ 74** odst. 1 pojištěnce, který byl příslušníkem a jehož dočasná pracovní neschopnost **vznikla v průběhu služebního poměru a trvá i po jeho skončení nebo** vznikla po skončení služebního poměru v ochranné lhůtě, a posuzování pracovní schopnosti po uplynutí podpůrní doby (§ 66) u tohoto pojištěnce provádí okresní správa sociálního zabezpečení, a to vždy na základě žádosti příslušného služebního orgánu.

(5) V případě zákazu rozhodovat podle § 79 odst. 1 písm. c) stanoveného služebními orgány uvedenými v § 81 odst. 3 písm. e) nebo f) mohou tyto orgány požádat okresní správu

sociálního zabezpečení, aby rozhodování ve věcech dočasné pracovní neschopnosti a potřeby ošetřování převzala místo těchto služebních orgánů; okresní správa sociálního zabezpečení je povinna této žádosti vyhovět. Pojištěnce o tomto převzetí informují tyto služební orgány.

HLAVA II

ÚKOLY A OPRÁVNĚNÍ PŘI PROVÁDĚNÍ POJIŠTĚNÍ

Díl 1

Úkoly a oprávnění orgánů nemocenského pojištění

§ 84

Úkoly okresních správ sociálního zabezpečení

(1) Okresní správy sociálního zabezpečení při provádění pojištění zaměstnaných osob a osob samostatně výdělečně činných plní úkoly stanovené tímto zákonem orgánu nemocenského pojištění, pokud nejde o úkoly, které při tomto provádění plní Česká správa sociálního zabezpečení.

(2) Okresní správy sociálního zabezpečení

a) rozhodují v prvním stupni ve věcech pojištění podle odstavce 1, a to:

1. o vzniku, trvání a zániku pojištění, vznikl-li spor o účast na pojištění,
2. o přiznání dávek a jejich odnětí, o zastavení výplaty dávek a o změně výše dávek,
3. o vrácení přeplatku na dávce,
4. o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrní doby,
5. o ukončení dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování v případech uvedených v § 75 odst. 1,
6. o regresních náhradách,
7. o správních deliktech,
8. o stanovení zákazu podle § 79 odst. 1 písm. c),
9. o věcech uvedených v § 80 odst. 1,
10. v dalších případech stanovených tímto zákonem,

b) vyplácí dávky ve stanovených termínech,

c) vydávají pojištěncům písemné oznámení o druhu jimi vyplácené dávky, denní výši dávky, výši denního vyměřovacího základu a době, za kterou byla dávka vyplacena, a písemné oznámení o výši přeplatku na nemocenském, který je pojištěnec povinen uhradit z důvodu zpětného přiznání starobního nebo plného invalidního důchodu, a období, za které byl tento přeplatek vyčíslen,

~~d) vyhláší výplatní termíny pro výplatu dávek a lhůty, do kdy nejpozději před výplatním termínem mají být předloženy doklady pro výplatu dávek,~~

d) vydávají pojištěncům písemná oznámení o zúčtování dávek podle § 124 odst. 8,

e) vedou evidenci spojenou s výplatou dávek,

f) vedou evidenci zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných, jejichž pojištění provádějí, včetně evidence doby pojištění a evidence lhůt a podpůrných dob a dalších podkladů pro výplatu dávek, evidenci zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných dočasně práce neschopných a s nařízenou karanténou, a evidenci pojištěnců s nárokem na výplatu dávek podle druhu dávek,

g) vedou evidenci rozhodnutí o porušení povinností ošetřujících lékařů spojených s posuzováním a potvrzováním zdravotního stavu a dočasné pracovní neschopnosti pro účely pojištění a umožňují ošetřujícím lékařům nahlížet do této evidence, jde-li o rozhodnutí, která se jich týkají,

h) vedou evidenci zaměstnavatelů, kteří spadají do jejich místní příslušnosti,

i) kontrolují plnění povinností zaměstnavatelů a osob samostatně výdělečně činných v pojištění a plnění povinností dalších právnických nebo fyzických osob uložených jim tímto zákonem,

j) kontrolují dodržování režimu dočasně práce neschopných pojištěnců,

k) vystavují ženě, která nesplňuje podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství, na její žádost potvrzení o této skutečnosti,

~~l) upozorňují písemně ošetřujícího lékaře, zaměstnavatele a pojištěnce, jemuž se poskytuje nemocenské, na čerpání podpůrné doby v délce 180 dní, a to alespoň 15 dní předem, a v délce 380 dní, a to alespoň 2 měsíce předem;~~

l) upozorňují písemně ošetřujícího lékaře a zaměstnavatele na trvání dočasné pracovní neschopnosti v délce 180 dní, a to alespoň 15 dní předem, a ošetřujícího lékaře, zaměstnavatele a pojištěnce, jemuž se poskytuje nemocenské, na čerpání podpůrné doby v délce 380 dní, a to alespoň 2 měsíce předem; pojištěnce přitom zároveň informují, co pro něj znamená ukončení podpůrné doby a o podmínkách vyplácení nemocenského po uplynutí podpůrné doby,

m) informují písemně osoby samostatně výdělečně činné a zahraniční zaměstnance o zániku jejich účasti na pojištění z důvodu nezaplacení pojistného na pojištění, a to nejpozději do osmého dne druhého kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž účast na pojištění z tohoto důvodu zanikla,

n) poskytují ošetřujícím lékařům, zaměstnavatelům a pojištěncům bezplatně tiskopisy předepsané podle tohoto zákona a ošetřujícím lékařům bezplatně obálky určené pro zasílání stanovených hlášení a oznámení podle § 61 okresním správám sociálního zabezpečení v případech, kdy cenu dodání těchto zásilek uhrazuje Česká správa sociálního zabezpečení podle § 167b,

o) poskytují pojištěncům a zaměstnavatelům bezplatně odborné informace o pojištění,

p) oznamují do 15 dnů ode dne obdržení předepsaného tiskopisu písemně smluvnímu zaměstnavateli a smluvnímu zaměstnanci den vzniku účasti na pojištění smluvního zaměstnance, který je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, v němž má sídlo jeho

zahraniční zaměstnavatel,

q) oznamují ošetřujícímu lékaři, kterým dnem skončil nárok na nemocenské pojištění, který končí pojištěnou činností a žádá o zahájení výplaty starobního důchodu ode dne, který spadá do doby dočasné pracovní neschopnosti,

r) vedou potřebnou statistiku a účetní evidenci v oblasti pojištění,

s) informují příslušný služební orgán o výsledku posouzení kontroly dočasné pracovní neschopnosti a posuzování pracovní schopnosti po uplynutí podpůrné doby v případech uvedených v § 82 odst. 4, pokud tento orgán o kontrolu nebo posouzení požádal,

t) předávají České správě sociálního zabezpečení údaje potřebné k vedení registru pojištěnců nemocenského pojištění (dále jen "registr pojištěnců") a registru zaměstnavatelů,

u) vystavují na žádost zaměstnavatele pro účely výpočtu náhrady za ztrátu na výdělků poskytované z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání písemné potvrzení o plné výši nemocenského; toto potvrzení vystavují okresní správy sociálního zabezpečení též na žádost příslušného služebního útvaru pro účely výpočtu náhrady za ztrátu na služebním příjmu.

(3) Okresní správy sociálního zabezpečení dále

a) provádějí kontrolu vedení evidence dočasně práce neschopných pojištěnců a osob s potřebou ošetřování a kontrolu správnosti a úplnosti zdravotnické dokumentace týkající se průběhu dočasné pracovní neschopnosti a potřeby ošetřování člena domácnosti ze zdravotních důvodů u ošetřujícího lékaře,

b) provádějí kontrolu posuzování zdravotního stavu pro účely pojištění a vedou evidenci zápisů o této kontrole,

c) kontrolují plnění povinností stanovených tímto zákonem ošetřujícími lékaři,

d) dávají dočasně práce neschopnému pojištěnci na základě jeho žádosti předchozí písemný souhlas k povolení změny místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti (§ 56 odst. 3 věta třetí) a ošetřujícímu lékaři předchozí písemný souhlas v případech uvedených v **§ 56 odst. 6 a § 57 odst. 3 a 5,**

e) přešetřují podněty týkající se posuzování dočasné pracovní neschopnosti ošetřujícími lékaři podané zdravotní pojišťovnou a podněty zaměstnavatele ke kontrole důvodnosti dočasné pracovní neschopnosti a potřeby ošetřování,

f) podávají zdravotní pojišťovně informace z oblasti posuzování zdravotního stavu a dočasné pracovní neschopnosti ošetřujícími lékaři, a to včetně informací o průměrné délce trvání jedné dočasné pracovní neschopnosti podle odbornosti ošetřujícího lékaře a sankcí udělených ošetřujícímu lékaři, za účelem kontroly efektivního využívání a poskytování zdravotní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění,

g) předávají zdravotnickému zařízení a správnímu úřadu, příslušným podle zvláštního právního předpisu³⁸⁾, pro účely řízení o návrhu na přezkoumání rozhodnutí a o odvolání

potřebné kopie podkladů pro toto řízení, a to na jejich žádost,

h) nařizují vyšetření zdravotního stavu pojištěnce ve zdravotnickém zařízení, je-li to nezbytné pro posuzování zdravotního stavu a dočasné pracovní neschopnosti,

i) posuzují pracovní schopnost dočasně práce neschopných pojištěnců po uplynutí podpůrné doby,

j) provádějí kontrolu dočasné pracovní neschopnosti, **zhodnocení zdravotního stavu a dosavadního průběhu dočasné pracovní neschopnosti** a posuzování pracovní schopnosti po uplynutí podpůrné doby v případech uvedených v § 82 odst. 4;

k) ukončují dočasnou pracovní neschopnost nebo potřebu ošetřování v případech uvedených v § 75 odst. 1, a to na předepsaných tiskopisech;

tyto úkoly může plnit pouze lékař.

§ 86

Úkoly služebních orgánů

(1) Služební orgány v oborech své působnosti při provádění pojištění příslušníků a pojištění odsouzených osob plní úkoly stanovené tímto zákonem orgánu nemocenského pojištění, pokud nejde o úkoly, které při tomto provádění plní služební útvary, věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence.

(2) Služební orgány v oborech své působnosti

a) plní úkoly uvedené v § 84 odst. 2 písm. a), g), j), n) a o),

b) vedou registr služebních útvarů,

c) vedou registr pojištěnců, jde-li o příslušníky a odsouzené osoby,

d) kontrolují plnění povinností služebních útvarů v pojištění,

e) plní úkoly uvedené v § 84 odst. 3 písm. a) až i) **a k)** a v § 85 odst. 1 písm. c) a g); úkoly uvedené v § 84 odst. 3 písm. a) až i) **a k)** může plnit pouze lékař.

Díl 3

Úkoly zaměstnavatelů v pojištění

Oddíl 1

Rozdělení zaměstnavatelů a jejich příslušnost k plnění úkolů v pojištění

§ 92

(1) Úkoly zaměstnavatelů v pojištění plní v rozsahu dále stanoveném

- a) zaměstnavatelé, kteří jsou povinni se přihlásit do registru zaměstnavatelů (§ 93 a 123),
- b) služební útvary,
- c) věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence, jde-li o odsouzené osoby.

(2) Úkoly zaměstnavatelů uvedených v odstavci 1 písm. a) plní u

- a) zaměstnanců v pracovním poměru zaměstnavatel, k němuž jsou v pracovním poměru,
- b) státních zaměstnanců podle služebního zákona služební úřad, v němž je státní zaměstnanec zařazen k výkonu státní služby,
- ~~c) členů družstev v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu, toto družstvo,~~
- c) členů družstev družstvo, jehož jsou členy, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni,**
- d) zaměstnanců činných na základě dohody o pracovní činnosti zaměstnavatel, který uzavřel se zaměstnancem tuto dohodu,
- e) pracovníků v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů zaměstnavatel, který uzavřel s pracovníkem tento vztah,
- f) soudců soud, k němuž je soudce přidělen k výkonu funkce,
- g) členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako uvolnění členové zastupitelstva, útvar, který vyřizuje pracovní záležitosti zaměstnanců těchto územních samosprávných celků,
- h) poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, Kancelář Poslanecké sněmovny a u senátorů Senátu Parlamentu České republiky Kancelář Senátu,
- i) členů vlády orgán, který členům vlády vyplácí plat,
- j) prezidenta, viceprezidenta a členů Nejvyššího kontrolního úřadu Nejvyšší kontrolní úřad,
- k) členů Rady pro rozhlasové a televizní vysílání Úřad Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, předsedy Energetického regulačního úřadu Energetický regulační úřad, členů Rady

Ústavu pro studium totalitních režimů Ústav pro studium totalitních režimů a u členů Rady Českého telekomunikačního úřadu Český telekomunikační úřad,

l) finančního arbitra a zástupce finančního arbitra Česká národní banka, m) Veřejného ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv Kancelář Veřejného ochránce práv,

n) osob uvedených v § 5 písm. a) bodě 11 správní úřad nebo právnická osoba uvedená v tomto ustanovení anebo ten, kdo má u osob vykonávajících veřejnou funkci postavení zaměstnavatele,

o) dobrovolných pracovníků pečovatelské služby právnická osoba, která těmto pracovníkům vyplácí odměnu za výkon pečovatelské služby,

p) pěstounů, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu¹³⁾, zřizovatel tohoto zařízení, a u pěstounů, kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾, orgán, který vyplácí tuto odměnu,

q) osob uvedených v § 5 písm. a) bodě 15 ten, pro něhož jsou tyto osoby činné,

r) smluvních zaměstnanců smluvní zaměstnavatel,

s) společníků a jednatelů společnosti s ručením omezeným tato společnost,

t) komanditistů komanditní společnosti tato společnost,

u) ředitelů obecně prospěšné společnosti tato společnost,

v) prokuristů zaměstnavatel, který je zmocnil prokurou,

w) likvidátorů ten, kdo likvidátorovi vyplácí příjem z činnosti likvidátora,

x) členů kolektivních orgánů právnické osoby uvedených v § 5 písm. a) bodě 18 tato právnická osoba,

y) vedoucích organizačních složek právnické osoby uvedených v § 5 písm. a) bodě 20 tato organizační složka.

Oddíl 2

Úkoly zaměstnavatelů přihlašovaných do registru zaměstnavatelů

§ 94

(1) Zaměstnavatel je povinen oznámit okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu den nástupu zaměstnance do zaměstnání, které mu založilo účast na pojištění, a to do 8 kalendářních dnů ode dne nástupu do zaměstnání, a den skončení zaměstnání se zaměstnancem, a to do 8 kalendářních dnů ode dne skončení zaměstnání. ~~Pro~~

~~účely věty první se za skončení zaměstnání považuje též přerušení pojištění (§ 10 odst. 9) a za nástup zaměstnance do zaměstnání též návrat zaměstnance do práce po uplynutí doby přerušení pojištění.~~ U smluvního zaměstnance oznamuje zaměstnavatel podle věty první den zahájení výkonu práce na území České republiky a den skončení výkonu této práce, a to i když výkon této práce nezakládá účast na pojištění, do 8 kalendářních dnů ode dne zahájení nebo skončení výkonu této práce. U zaměstnance, jehož zaměstnání je zaměstnáním malého rozsahu, **a zaměstnance uvedeného v § 6 odst. 3** oznamuje zaměstnavatel den nástupu tohoto zaměstnance do zaměstnání do ~~8 kalendářních dnů~~ **konce kalendářního měsíce následujícího** po kalendářním měsíci, v němž tomuto zaměstnanci vznikla účast na pojištění; **jestliže tento zaměstnanec uplatnil nárok na výplatu dávky ve lhůtě stanovené v části věty před středníkem a zaměstnavatel ještě den nástupu tohoto zaměstnance do zaměstnání neoznámil, učiní zaměstnavatel toto oznámení současně s předáním žádosti tohoto zaměstnance o dávku podle § 97 odst. 1.**

(2) Zaměstnavatel je povinen písemně ohlásit okresní správě sociálního zabezpečení změnu údajů uvedených na oznámení o nástupu zaměstnance do zaměstnání, a to do 8 dnů ode dne, kdy tato změna nastala.

(3) Zaměstnavatel může s okresní správou sociálního zabezpečení písemně dohodnout jinou lhůtu pro plnění oznamovacích povinností uvedených v odstavcích 1 a 2. Tuto dohodu může písemně vypovědět zaměstnavatel i okresní správa sociálního zabezpečení; platnost dohody končí prvním dnem kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, v němž byla vypovězena.

(4) Zaměstnavatel je povinen v oznámení o dni nástupu zaměstnance do zaměstnání (zahájení výkonu práce na území České republiky u smluvního zaměstnance) podle odstavce 1 uvést též údaje o zaměstnanci potřebné pro zanesení do registru pojištěnců (§ 122).

Oddíl 3

Úkoly služebních útvarů

§ 101

(1) Služební útvary plní v pojištění tyto povinnosti:

- a) přijímají žádosti o dávky a další podklady potřebné pro stanovení nároku na dávky a jejich výplatu,
- b) vyplácejí dávky ve stanovených termínech, a to včetně dávek přiznaných rozhodnutím služebního orgánu,
- c) předkládají neprodleně žádost o dávku nebo nesouhlas příslušníka (2 věta druhá) společně se všemi podklady služebnímu orgánu,
- d) předkládají neprodleně služebnímu orgánu podklady k rozhodnutí o přeplatku na dávce,
- e) připravují podklady potřebné pro rozhodování o dávkách,

f) vydávají příslušníkům spolu s výplatou dávky písemný doklad o druhu dávky, denní výši dávky, výši denního vyměřovacího základu a době, za kterou je dávka vyplacena,

g) zabezpečují průběžnou kontrolu dávek, které vyplácejí,

h) vedou evidenci příslušníků v rozsahu, v jakém jsou povinni ji vést zaměstnavatelé podle § 95 odst. 1, s tím, že tato evidence obsahuje vždy údaj o předcházejícím orgánu, který prováděl pojištění příslušníka, a údaj o podpůrných dobách, a evidenci příslušníků dočasně práce neschopných,

i) plní povinnosti uvedené v § 84 odst. 2 písm. ~~d~~), ~~e~~) **písm. e)**, k), l), p) a q) a § 96 a ve vztahu ke služebnímu orgánu povinnosti uvedené v § 98 odst. 2,

j) poskytují příslušníkům bezplatně informace o nárocích na dávky,

k) vyhláší výplatní termíny pro výplatu dávek a lhůty, do kdy nejpozději před výplatním termínem mají být předloženy doklady pro výplatu dávky.

(2) Služební útvar zastavuje výplatu dávek, nejsou-li podmínky nároku na dávku splněny, a snižuje nebo zvyšuje výši dávek, změní-li se skutečnosti rozhodné pro jejich výši. V případě, kdy má služební útvar pochybnost o tom, zda jsou podmínky pro nárok a výplatu dávky splněny, anebo příslušník nesouhlasí s výší dávky, s dobou její výplaty, s neposkytnutím dávky nebo se zastavením její výplaty, předá služební útvar potřebné podklady k rozhodnutí o dávce příslušnému služebnímu orgánu. Úkon služebního útvaru nebo příslušníka podle věty druhé musí být učiněn písemně.

(3) Služební útvar je oprávněn vyžadovat od žadatelů o dávky a příjemců dávek potřebné podklady pro stanovení nároku na dávku a její výplatu a výše dávky.

Díl 4

Povinnosti pojištěnců

§ 103

(1) Pojištěnec, který žádá o dávku nebo kterému se dávka vyplácí, je povinen

a) osvědčovat skutečnosti, na kterých závisí účast na pojištění a rozhodování o dávce, předkládat stanovené doklady, podávat orgánu nemocenského pojištění, služebnímu útvaru, věznici nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence požadovaná vysvětlení a údaje,

b) ohlásit orgánu nemocenského pojištění, služebnímu útvaru, věznici nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence, které vyplácejí dávku, včas všechny skutečnosti, které jsou nebo mohou být důvodem pro zánik nebo změnu nároku na dávku, pro trvání nároku na dávku, pro výši dávky nebo její výplatu, a to nejpozději do 8 dnů ode dne, kdy se o skutečnosti dozvěděl,

c) umožnit orgánu nemocenského pojištění, služebnímu útvaru, věznici nebo ústavu pro

výkon zabezpečovací detence přezkoumání skutečností rozhodných pro vznik nebo trvání nároku na dávku, její výši nebo její výplatu,

d) sdělit zaměstnavateli, že zaměstnání je sjednáno jen ~~na dobu pracovního (služebního) volna v prvním zaměstnání (§ 14 odst. 3) nebo jen~~ na dobu dovolené z jiného zaměstnání (§ 28 odst. 2) nebo na dobu, která spadá výlučně do období školních prázdnin nebo prázdnin,

e) sdělit služebnímu útvaru skutečnost, že je též zaměstnanou osobou nebo osobou samostatně výdělečně činnou.

(2) Pojištěnec, který byl vyzván orgánem nemocenského pojištění k osvědčení skutečností rozhodných pro účast na pojištění, nárok na dávku, výši dávky nebo její výplatu, je povinen výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do 8 dnů od vyzvání, pokud nebyla orgánem nemocenského pojištění stanovena lhůta delší.

(3) Zaměstnanec je povinen sdělit zaměstnavateli údaje potřebné k vedení evidence o zaměstnancích podle § 95, popřípadě o těchto údajích též předložit potřebné doklady. Zaměstnanec je dále povinen sdělit a doložit zaměstnavateli, že je povinně účasten důchodového pojištění podle předpisů státu, ve kterém trvale vykonává zaměstnání (§ 6 odst. 4). Ustanovení věty první platí obdobně pro povinnost smluvního zaměstnance sdělit tyto údaje smluvnímu zaměstnavateli; smluvní zaměstnanec je dále povinen sdělit a doložit smluvnímu zaměstnavateli, že je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, kde má sídlo jeho zaměstnavatel.

§ 104

(1) Pojištěnec, který je osobou samostatně výdělečně činnou, je dále povinen

a) sdělit okresní správě sociálního zabezpečení na její výzvu údaje potřebné k vedení evidence o pojištencích podle § 122 odst. 3, popřípadě o těchto údajích též předložit potřebné doklady,

b) podávat přihlášku k pojištění na předepsaném tiskopisu,

c) na výzvu okresní správy sociálního zabezpečení dostavit se ve stanovený den na okresní správu sociálního zabezpečení, popřípadě jiné určené místo, za účelem provedení kontroly plnění povinností v pojištění, pokud se předem z vážných důvodů neomluví,

d) předkládat pro účely kontroly plnění povinností v pojištění účetní a další doklady a poskytovat při této kontrole potřebnou součinnost,

e) sdělit okresní správě sociálního zabezpečení, je-li souběžně zaměstnán nebo samostatně výdělečně činný v cizině, údaje podle § 95 odst. 1 písm. j), a to ve lhůtě do 8 dnů.

(2) Okresní správa sociálního zabezpečení je oprávněna uložit osobě samostatně výdělečně činné pořádkovou pokutu až do výše 10 000 Kč, pokud nesplnila povinnosti součinnosti při kontrole podle odstavce 1 písm. c) a d).

(3) Zahraniční zaměstnanec plní vůči okresní správě sociálního zabezpečení povinnosti uvedené v odstavci 1 písm. a) až c) a v § 103 odst. 1 písm. a) až d) a odst. 2; dále je tento zaměstnanec povinen oznámit okresní správě sociálního zabezpečení skončení

zaměstnání na území České republiky, pokud je v České republice účasten pojištění.

(4) Fyzická osoba s trvalým nebo hlášeným pobytem na území České republiky, která vykonává zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost na území dvou nebo více členských států Evropské unie, je povinna okresní správě sociálního zabezpečení příslušné podle místa trvalého nebo hlášeného pobytu sdělit takovou skutečnost⁵⁰⁾, a to do 30 dnů ode dne zahájení takového zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti.

⁵⁰⁾ ~~Čl. 12a Nařízení Rady (EHS) č. 574/72 stanovující postup provádění Nařízení (EHS) 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na osoby zaměstnané, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství.~~

⁵⁰⁾ **Čl. 16 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.**

HLAVA III

VYPLÁCENÍ DÁVEK

Díl 1

Příslušnost k výplatě dávek

§ 108

(1) Dávky vyplácejí

a) okresní správy sociálního zabezpečení, jde-li o zaměstnané osoby a osoby samostatně výdělečně činné,

b) příslušné služební útvary, jde-li o příslušníky,

c) věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence, jde-li o odsouzené osoby.

(2) Okresní správy sociálního zabezpečení, služební útvary, věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence vyplácejí dávky též osobám, ~~které byly pojištěnci uvedenými v odstavci 1 a kterým vznikl nárok na dávku~~ **u nichž sociální událost vznikla v době pojištění a nárok na dávku trvá i po skončení pojištění, a osobám, které byly pojištěnci uvedenými v odstavci 1 a kterým vznikl nárok na dávku** v ochranné lhůtě.

(3) Služební útvary vyplácejí dávky též v případě uvedeném v § 82 odst. 3.

Díl 3

Výplata dávek

§ 110

Způsob výplaty dávek

(1) Dávky se vyplácejí na základě dokladů uvedených v § 109.

(2) Nemocenské a ošetrovné se vyplácejí za období, za které bylo osvědčeno splnění podmínek pro nárok na tyto dávky a jejich výplatu. Peněžitá pomoc v mateřství a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství se vyplácejí za kalendářní měsíc, popřípadě za jeho část, trval-li nárok na výplatu těchto dávek jen po část kalendářního měsíce; je-li třeba pro nárok na tyto dávky a jejich výplatu osvědčit potřebné skutečnosti, vyplácejí se po osvědčení těchto skutečností. **Pokud se však provádí výkon rozhodnutí srážkami z nemocenského, vyplácí se nemocenské za celý kalendářní měsíc, popřípadě za jeho část, trvá-li nárok na výplatu nemocenského jen po část měsíce, pokud bylo splnění podmínek pro nárok na nemocenské a jeho výplatu osvědčeno za celý kalendářní měsíc, popřípadě za jeho část, po kterou trval nárok na výplatu nemocenského.**

(3) Dávky se vyplácejí nejpozději ve lhůtě do 1 měsíce následujícího po dni, v němž byl stanovený doklad pro nárok na výplatu dávky doručen okresní správě sociálního zabezpečení, je-li plátcem dávek okresní správa sociálního zabezpečení.

(4) Termíny výplaty dávek a lhůty, ve kterých se mají podmínky pro výplatu dávek ve stanovených termínech podle odstavce 2 osvědčit, zveřejní služební útvary, věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence, jsou-li plátcem dávek tyto útvary, věznice a ústavy.

(5) Dávky vyplácené okresní správou sociálního zabezpečení se pojištěnci poukazují na jeho účet u peněžního ústavu v České republice nebo se vyplácejí v hotovosti prostřednictvím držitele poštovní licence; okresní správa sociálního zabezpečení mohou dávky vyplácet prostřednictvím účtu České správy sociálního zabezpečení. Pojištěnec je povinen v žádosti o výplatu dávky uvést, kterým z uvedených způsobů má být dávka vyplacena; v případě poukazování dávky na účet je pojištěnec povinen sdělit číslo svého účtu.

(6) Dávky vyplácené služebními útvary, věznicemi a ústavy pro výkon zabezpečovací detence se vyplácejí příslušníkům způsobem, jakým se jim vyplácí služební příjem nebo plat, a ostatním pojištěncům se poukazují na jejich účet u peněžního ústavu v České republice, pokud pojištěnec o toto poukazování požádá, nebo se vyplácejí v hotovosti. Nemocenské a peněžitou pomoc v mateřství rozdělují odsouzeným osobám věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence stejným způsobem jako odměnu za vykonanou práci.

(7) Požádá-li pojištěnec o změnu způsobu výplaty dávky, je její plátce povinen provést změnu způsobu výplaty dávky od nejbližšího možného termínu výplaty dávek.

(8) V případě výplaty dávky v hotovosti prostřednictvím držitele poštovní licence hradí náklady za doručení její příjemce.

HLAVA IV

SDĚLOVÁNÍ ÚDAJŮ A INFORMAČNÍ SYSTÉMY POJIŠTĚNÍ

Díl 2

Sdělování údajů

Oddíl 1

Sdělování údajů mezi orgány nemocenského pojištění

§ 114

(1) Orgány nemocenského pojištění si na žádost vzájemně sdělují údaje nezbytné k plnění jejich úkolů v oblasti pojištění, a to včetně údajů o jednotlivých pojištěncích. Dožádaný orgán nemocenského pojištění je povinen žádosti dožadujícího orgánu nemocenského pojištění vyhovět ve lhůtě do 8 kalendářních dnů ode dne, kdy žádost obdržel, nestanovil-li orgán, který údaje vyžaduje, lhůtu delší. Požadované údaje lze poskytovat v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. **Pro účely sdělování údajů podle věty první až třetí mají postavení orgánů nemocenského pojištění též služební útvary.**

(2) Údaje, které získaly o pojištěncích a jejich zaměstnavatelích orgány nemocenského pojištění, slouží též orgánům provádějícím důchodové pojištění.

(3) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na sdělování údajů zpravodajskými službami⁵³). Zpravodajské služby a Ministerstvo obrany mohou sdělit údaje podle odstavce 1, pokud nebudou ohroženy úkoly, které zpravodajské služby plní; odmítnout sdělit údaje mohou i bez udání důvodu. Obdobně se postupuje i v případech, pokud by vyžádaný údaj podléhal ochraně jako utajovaná skutečnost⁵⁴).

§ 115

Okresní správy sociálního zabezpečení sdělují na žádost služebním útvarům údaje potřebné pro rozhodování o výši a výplatě dávky, na kterou vznikl nárok příslušníku, a údaje potřebné pro krácení nebo odnětí nemocenského při porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce **a při nesplnění součinnosti při kontrole dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce podle § 64 odst. 1 písm. b)** a pro stanovení regresních náhrad. Ustanovení § 114 odst. 1 věty druhé a třetí platí zde obdobně.

Oddíl 3

Sdělování údajů orgány nemocenského pojištění ostatním subjektům

§ 116

(1) Orgány nemocenského pojištění na žádost sdělují správním úřadům, orgánům územních samosprávných celků, soudům, notářům, soudním exekutorům, orgánům činným v trestním řízení, Nejvyššímu státnímu zastupitelství, zpravodajským službám, orgánům oprávněným ke kontrole činnosti orgánů nemocenského pojištění, jiným fyzickým nebo právnickým osobám, které na základě zákona vykonávají působnost v oblasti veřejné správy, a zahraničním orgánům v souladu s mezinárodními smlouvami údaje nezbytné k plnění úkolů v jejich působnosti podle zvláštních zákonů, a to včetně údajů o jednotlivých pojištěncích, **s výjimkou údajů o zdravotním stavu**. Orgán nemocenského pojištění poskytne požadovanou informaci, pokud subjekt, který informaci požaduje, v žádosti uvede ustanovení zákona, o který svůj požadavek na poskytnutí informace opírá, rozsah údajů, jejichž poskytnutí požaduje, a účel, pro který dané informace požaduje.

(2) Orgány nemocenského pojištění sdělují zdravotním pojišťovnám provádějícím zdravotní pojištění konkrétního pojištěnce:

~~a) informace o zahájení řízení o regresní náhradě (§ 126),~~

~~b)~~ **a)** upozornění na ošetřující lékaře, u kterých se průměrná doba trvání jedné dočasné pracovní neschopnosti pojištěnců výrazně odlišuje od regionálního nebo celostátního průměru, a to v intervalech a v rozsahu dohodnutém mezi příslušnou zdravotní pojišťovnou a Českou správou sociálního zabezpečení nebo služebními orgány,

~~e)~~ **b)** případy uložení sankce zdravotnickému zařízení za neplnění povinností vůči orgánům nemocenského pojištění,

~~d)~~ **c)** případy ukončení dočasné pracovní neschopnosti rozhodnutím orgánu nemocenského pojištění,

~~e)~~ **přerušeni pojištění, jde-li o pojištěnce, který nemá trvalý pobyt na území České republiky,**

~~f)~~ **d)** údaje o jménu a příjmení, datu narození, rodném čísle, adrese místa trvalého pobytu nebo jiného pobytu na území České republiky, popřípadě bydlišti v cizině, a zaměstnání konkrétních pojištěnců,

~~g)~~ **e)** údaje o názvu a sídle zaměstnavatelů konkrétních pojištěnců;

údaje uvedené v písmenech a) až ~~e)~~ **c)** se sdělují bez žádosti, údaje uvedené v písmenech ~~f)~~ **d)** a ~~g)~~ **e)** se sdělují na žádost, a to v rozsahu účelu uvedeného v žádosti, pro který mají být údaje použity.

(3) Orgány nemocenského pojištění sdělují na žádost orgánům poskytujícím dávky státní sociální podpory údaje o výši jednotlivých dávek zúčtovaných ve stanoveném období a o přeplatcích a nedoplatcích na dávkách ~~a o přerušeni pojištění~~.

(4) Údaje podle odstavců 2 a 3 se sdělují v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup, písemnou formou nebo předáváním dat na médiích, a to podle dohody orgánu nemocenského pojištění se zdravotní pojišťovnou a s orgánem poskytujícím dávky státní sociální podpory; nedojde-li k této dohodě, určí způsob předávání údajů orgán nemocenského pojištění, který údaje sděluje, a to s přihlédnutím k technickým možnostem obou stran.

(5) Zaměstnavatelům sdělují orgány nemocenského pojištění bez žádosti

a) případy, kdy orgán nemocenského pojištění ukončil dočasnou pracovní neschopnost svým rozhodnutím,

b) zjištěná porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce,

c) že výše nemocenského za kalendářní den se stanoví sazbou 50 % podle § 31, a to do 8 dnů ode dne, kdy orgán nemocenského pojištění zjistil skutečnosti, které mají za následek stanovení nemocenského v této výši,

d) údaje potřebné pro provádění výkonu rozhodnutí formou srážek ze mzdy, a to do 8 dnů ode dne, kdy orgán nemocenského pojištění tyto údaje zjistil; orgán nemocenského pojištění tyto údaje sděluje jen tehdy, pokud sám provádí výkon rozhodnutí srážkou z dávek.

(6) Ostatním subjektům sdělují orgány nemocenského pojištění údaje na jejich žádost

a) v případech uvedených v § 113 odst. 4 písm. a) a b),

b) jde-li o poskytnutí údajů fyzické nebo právnické osobě, které se jí týkají,

c) v rozsahu vymezeném příslušnými předpisy Evropských společenství²⁾ a mezinárodními smlouvami, jde-li o sdělování údajů týkajících se pojištění do ciziny, nebo

d) jde-li o fyzickou nebo právnickou osobu, která prokáže, že má vůči fyzické osobě podle pravomocného vykonatelného rozhodnutí splatnou pohledávku, údaje o tom, zda fyzická osoba je poživitelem dávky a zda vyplácená dávka dosahuje výše podléhající výkonu rozhodnutí, a údaj o rodném čísle této osoby,

e) jde-li o zaměstnavatele, údaje o vyčerpání podpůrní doby u zaměstnance.

(7) Ustanovení odstavců 1 až 6 se nevztahují na zpravodajské služby³⁾; § 114 odst. 3 věta druhá platí zde obdobně.

Oddíl 4

Sdělování údajů orgánům nemocenského pojištění ostatními subjekty

§ 117

(1) Orgány nemocenského pojištění jsou oprávněny v rozsahu své působnosti vyžadovat od fyzických nebo právnických osob sdělení údajů potřebných pro provádění pojištění a k plnění úkolů vyplývajících z práva Evropských společenství a z mezinárodních smluv, a to včetně údajů o jednotlivých fyzických osobách a právnických osobách. Údaje potřebné pro provádění pojištění sdělují fyzické a právnické osoby orgánům nemocenského pojištění na žádost.

(2) Úřad práce České republiky - generální ředitelství sděluje orgánům nemocenského

pojištění bez žádosti údaje o

a) zaměstnavatelích, kteří nemají sídlo na území České republiky a zaměstnávají na území České republiky zaměstnance, a to v termínech stanovených Ministerstvem práce a sociálních věcí; údaje se zde rozumí údaje o názvu a sídle (adrese) těchto zaměstnavatelů,

b) cizích státních příslušnících zaměstnaných na území České republiky⁵⁵⁾,

c) uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce; tuto povinnost plní zasláním kopie pravomocného rozhodnutí o uložení pokuty.

(3) Zdravotní pojišťovny sdělují orgánům nemocenského pojištění bez žádosti:

a) přehled ošetřujících lékařů, s nimiž mají smluvní vztah, a to v intervalech dohodnutých mezi příslušnou zdravotní pojišťovnou a Českou správou sociálního zabezpečení a služebními orgány,

b) informaci o navázání smluvního vztahu se zdravotnickým zařízením, o změně pracoviště (místa výkonu práce) a o ukončení smluvního vztahu s příslušnou zdravotní pojišťovnou,

c) oznámení o nově registrovaném pojištěnci, o ukončení registrace pojištěnce a o změně registrace pojištěnce k jinému ošetřujícímu lékaři,

~~d) informace o zahájení řízení o náhradě škody podle zvláštního právního předpisu⁵⁶⁾, pokud zdravotní stav poškozeného založil dočasnou pracovní neschopnost.~~

(4) Zdravotnická zařízení jsou povinna pro účely regresní náhrady bez žádosti sdělit příslušnému orgánu nemocenského pojištění úrazy a jiná poškození zdraví, které založily dočasnou pracovní neschopnost osob, kterým poskytla zdravotní péči, pokud mají důvodné podezření, že úraz nebo jiné poškození zdraví byly způsobeny jednáním jiné fyzické osoby, než je pojištěnec, nebo právnické osoby.

(5) Orgány Policie České republiky, státní zastupitelství, soudy a správní úřad

y jsou povinny bez žádosti sdělit neprodleně orgánům nemocenského pojištění

a) okolnosti zjištěné v rámci své činnosti, které by mohly vést k zániku nároku na dávku, ke snížení či odnětí této dávky, popřípadě k zastavení její výplaty,

b) okolnosti zjištěné v rámci své činnosti, které nasvědčují neplnění povinností v oblasti pojištění,

c) okolnosti zjištěné v rámci své činnosti nasvědčující tomu, že v důsledku zaviněného protiprávního jednání osoby nebo právnické osoby došlo ke vzniku sociální události, z jejíhož důvodu byla poskytnuta dávka,

d) skutečnost, že v rámci svého pravomocného rozhodnutí konstatovaly, že fyzická nebo právnická osoba způsobila vznik příslušné sociální události tím, že svým zaviněným protiprávním jednáním porušila právní předpis.

(6) Jsou-li správní úřady nebo zdravotní pojišťovny povinny sdělovat podle tohoto zákona údaje, mohou tak učinit v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

⁵⁶⁾ ~~§ 55 zákona č. 48/1997 Sb.~~

Díl 3

Informační systémy pojištění

§ 122

Registry pojištěnců

(1) Registry pojištěnců slouží

- a) České správě sociálního zabezpečení k plnění úkolů vyplývajících pro ni z práva Evropských společenství a z mezinárodních smluv a k provádění pojištění,
- b) okresním správám sociálního zabezpečení k provádění pojištění, a
- c) služebním orgánům k plnění úkolů vyplývajících pro ně z práva Evropských společenství a z mezinárodních smluv a k provádění pojištění.

(2) Správcem registrů pojištěnců jsou

- a) Česká správa sociálního zabezpečení, jde-li o zaměstnané osoby a osoby samostatně výdělečně činné,
- b) v oborech své působnosti služební orgány, jde-li o příslušníky a odsouzené osoby.

(3) Registr pojištěnců obsahuje o pojištěncích tyto údaje:

- a) jméno a současné příjmení,
- b) rodné a všechna další příjmení předcházející současnému příjmení,
- c) datum a místo narození a datum úmrtí pojištěnce,
- d) pohlaví,
- e) rodné číslo,
- f) státní občanství,
- g) adresu místa trvalého pobytu, a jde-li o cizí státní příslušníky, též adresu pobytu na území České republiky, popřípadě též kontaktní adresu pojištěnce, pokud se liší od adresy místa

trvalého pobytu a pojištěnec ji oznámil,

h) vznik a zánik účasti na pojištění ~~a dobu přerušení pojištění~~; u zaměstnání malého rozsahu a zaměstnání, které nezaložilo účast na pojištění z důvodu nesplnění podmínky stanovené v § 6 odst. 1 písm. b), nástup do zaměstnání a skončení zaměstnání a u smluvního zaměstnance zahájení a skončení výkonu práce pro smluvního zaměstnavatele,

i) druh výdělečné činnosti zakládající účast na pojištění,

j) obchodní firmu, název nebo jméno a příjmení zaměstnavatele včetně adresy jeho sídla nebo trvalého pobytu, popřípadě místa podnikání,

k) identifikační číslo osoby zaměstnavatele, popřípadě individuální číslo zaměstnavatele,

l) variabilní symbol plátce pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,

m) údaje o dávkách a o době trvání dočasné pracovní neschopnosti,

n) záznam, zda zaměstnanec pobírá starobní nebo invalidní důchod, a od kdy jej pobírá,

o) název zdravotní pojišťovny pojištěnce,

p) název předešlého orgánu, který prováděl pojištění zaměstnance, pokud jím není Česká správa sociálního zabezpečení,

q) u osob samostatně výdělečně činných údaje o měsíční výši zaplaceného pojistného na pojištění osob samostatně výdělečně činných,

r) údaj o tom, že pojištěnec je účasten též pojištění prováděného jinými orgány nemocenského pojištění,

s) název a adresu cizozemského nositele pojištění,

t) cizozemské číslo pojištění,

u) místo výkonu práce, je-li trvale v cizině, a údaj o tom, zda je zaměstnanec ve státě, v němž je toto místo výkonu práce, povinně účasten důchodového pojištění,

v) měsíční výši zaplaceného pojistného na pojištění, jde-li o zahraničního zaměstnance,

w) jméno, příjmení, rodné číslo a adresu místa trvalého pobytu zvláštního příjemce,

x) další údaje, vyplývá-li jejich evidování z požadavků práva Evropských společenství a z mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení.

(4) Registry pojištěnců mohou být vedeny spolu s registry pojištěnců důchodového pojištění podle zvláštního právního předpisu⁶⁴⁾ jako společný registr pojištěnců pojištění a důchodového pojištění.

HLAVA V

ODPOVĚDNOST, SANKCE A SPRÁVNÍ DELIKTY V POJIŠTĚNÍ

Díl 1

Odpovědnost v pojištění a sankce

§ 124

Odpovědnost za přeplatek

(1) Pojištěnec nebo jiný příjemce dávky, který nesplnil některou jemu uloženou povinnost nebo přijal dávku nebo její část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, anebo jinak zavinil, že dávka byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, je povinen uhradit plátcí dávky přeplatek na dávce. Jestliže jiná fyzická osoba nebo právnická osoba zavinila, že dávka byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, je povinna uhradit plátcí dávky přeplatek na dávce.

(2) Pojištěnec je povinen uhradit plátcí dávky přeplatek na nemocenském dále v případech, kdy mu nemocenské bylo vypláceno i v době, kdy mu pro přiznání důchodu uvedeného v § 25 písm. b) nenáleželo, nebo pokud mu bylo nemocenské vypláceno po dobu delší, než je stanoveno v § 28 odst. 1, anebo vznikl-li přeplatek proto, že nemocenské bylo vypláceno v době, kdy mu v důsledku zpětného přiznání starobního nebo plného invalidního důchodu nenáleželo též z důvodů uvedených v § 15 odst. 4 písm. a) a odst. 5 písm. b).

(3) Jestliže přeplatek na dávce podle odstavce 1 způsobilo více subjektů, odpovídají plátcí dávky za přeplatek na dávce společně a nerozdílně a vzájemně se vypořádají podle míry zavinění, pokud se nedohodnou jinak. Spory o vzájemné vypořádání rozhodují soudy.

(4) Nárok na úhradu přeplatku na dávce podle odstavců 1 až 3 zaniká uplynutím 5 let ode dne výplaty této dávky. Lhůta uvedená ve větě první neplyne po dobu řízení o žalobě, po dobu výkonu rozhodnutí, nebo jsou-li na úhradu přeplatku prováděny srážky z příjmu nebo z dávky.

(5) Povinnost k úhradě přeplatku na dávce vzniká na základě rozhodnutí příslušného orgánu nemocenského pojištění o povinnosti vrátit tento přeplatek.

(6) Povinnost uhradit přeplatek na dávce nevzniká, pokud výše přeplatku nedosahuje částky 100 Kč; tento přeplatek se odepíše k tíži orgánu nemocenského pojištění. Orgán nemocenského pojištění může zcela nebo zčásti prominout dosud neuhrazený přeplatek, zejména byla-li by ohrožena výživa toho, kdo je povinen přeplatek uhradit.

(7) Tomu, kdo odpovídá za přeplatek, může orgán nemocenského pojištění povolit placení přeplatku ve splátkách. **Orgán nemocenského pojištění může zrušit povolení placení přeplatku ve splátkách, jestliže ten, jemuž bylo placení přeplatku ve splátkách povoleno, nezaplatí některou splátku přeplatku včas nebo ve správné výši.**

(8) Pojištěnci nebo jinému příjemci dávky, kterému byla vyplacena dávka, která mu nenáležela, avšak za totéž období mu náležela jiná dávka, se přeplatek na vyplacené dávce zúčtuje s dávkou nebo s jejím doplatkem, která za toto období náleží.

§ 125

Krácení nebo odnětí nemocenského

(1) Pojištěnci, který porušil režim dočasně práce neschopného pojištěnce **nebo nesplnil povinnost součinnosti při kontrole režimu dočasně práce neschopného pojištěnce podle § 64 odst. 1 písm. b)**, může být nemocenské dočasně kráceno nebo odňato, a to na dobu nejdéle 100 kalendářních dnů ode dne porušení tohoto režimu **nebo nesplnění povinnosti této součinnosti**, ne však déle než do skončení dočasné pracovní neschopnosti, při níž došlo k porušení tohoto režimu.

(2) Pokud již bylo nemocenské vyplaceno, považují se částky vyplacené na nemocenském za přeplatek na dávce, který je pojištěnec povinen uhradit plátcí dávky.

(3) Oprávnění orgánu nemocenského pojištění krátit nebo odejmout nemocenské zaniká uplynutím ~~3 měsíců~~ **1 roku** ode dne, kdy k porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce **nebo nesplnění povinnosti součinnosti při kontrole režimu dočasně práce neschopného pojištěnce** došlo. Lhůta uvedená ve větě první neplyne po dobu řízení o krácení nebo odnětí nemocenského a po dobu řízení o žalobě.

Díl 2

Správní delikty

Oddíl 1

Přestupky

§ 128

(1) Pojištěnec nebo příjemce dávky, který není pojištěncem, se dopustí přestupku tím, že

a) neosvědčí skutečnosti rozhodné pro jeho účast na pojištění a rozhodování o nároku na dávku podle § 103 odst. 1 písm. a) nebo je neosvědčí ve lhůtě stanovené v § 103 odst. 2, nebo

b) neohlásí orgánu nemocenského pojištění skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku a její výplatu podle § 103 odst. 1 písm. b).

(2) Pojištěnec se dopustí přestupku tím, že

~~a) poruší závažným způsobem režim dočasné práce neschopného pojištěnce podle § 56 odst. 2 písm. b), nebo~~

a) poruší režim dočasné práce neschopného pojištěnce podle § 56 odst. 2 písm. a) nebo e), a to je-li zaměstnancem, v období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti a v době od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 v období prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, a je-li příslušníkem, v období poskytování služebního příjmu v době dočasné pracovní neschopnosti,

b) neodevzdá při ukončení dočasné pracovní neschopnosti ošetřujícímu lékaři rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti podle § 64 odst. 1 písm. l),

c) nedostaví se v určeném termínu k ošetřujícímu lékaři nebo k lékaři příslušného orgánu nemocenského pojištění ke kontrole posouzení zdravotního stavu a dočasné pracovní neschopnosti podle § 64 odst. 1 písm. c),

d) nesdělí podle § 64 odst. 1 písm. h) ošetřujícímu lékaři při uznání dočasné pracovní neschopnosti místo pobytu, na kterém se bude v době dočasné pracovní neschopnosti zdržovat, nebo uvede neexistující adresu tohoto místa, nebo

e) nedodrží podle § 64 odst. 1 písm. g) termín, do kterého je povinen se po ukončení ústavní péče nebo komplexní lázeňské péče dostavit k ošetřujícímu lékaři ke kontrole dočasné pracovní neschopnosti.

(3) Za přestupek podle odstavců 1 a 2 lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

§ 129

(1) Zaměstnanec se dopustí přestupku tím, že

a) nesdělí nebo nedoloží zaměstnavateli údaje uvedené v § 103 odst. 3, ~~nebo~~

b) nesdělí zaměstnavateli údaje o sjednané době zaměstnání podle § 103 odst. 1 písm. d),

c) neoznámí zaměstnavateli předem změnu místa pobytu podle § 56 odst. 3, nebo

d) v rozporu s § 64 odst. 1 písm. p) nepředá zaměstnavateli neprodleně rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti, rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti nebo rozhodnutí o změně režimu dočasné práce neschopného pojištěnce.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

§ 131

(1) Fyzická osoba se jako zaměstnavatel uvedený v § 92 odst. 1 písm.

a) dopustí přestupku tím, že

a) se nepřihlásí do registru zaměstnavatelů podle § 93 odst. 1,

- b) nepřihlásí každou svou mzdovou účtárnu do registru zaměstnavatelů podle § 93 odst. 2,
- c) neohlásí okresní správě sociálního zabezpečení údaje podle § 93 odst. 3,
- d) se neodhlásí z registru zaměstnavatelů podle § 93 odst. 4,
- e) neodhlásí svou mzdovou účtárnu z registru zaměstnavatelů podle § 93 odst. 5,
- f) neoznámí okresní správě sociálního zabezpečení podle § 94 odst. 1 nástup zaměstnance do zaměstnání nebo skončení zaměstnání se zaměstnancem, g) neoznámí okresní správě sociálního zabezpečení změnu údajů podle § 94 odst. 2,
- h) nepřijme žádost zaměstnance o dávku a další podklady potřebné pro stanovení nároku na dávku a její výplatu podle § 97 odst. 1 věty první,
- i) nepředá podle § 97 odst. 1 věty první **a druhé** žádost zaměstnance nebo další podklady potřebné pro stanovení nároku na dávku a její výplatu **nebo výpočet dávky** nebo neoznámí skutečnosti, které mohou mít vliv na výplatu dávky,
- j) nepředá údaje podle § 97 odst. 1 věty čtvrté,
- k) nesplní opatření k nápravě nedostatků zjištěných při provádění pojištění podle § 98 odst. 2,
- l) nepodá písemnou zprávu o přijatých opatřeních podle § 98 odst. 2,
- m) nesdělí okresní správě sociálního zabezpečení údaje podle § 98 odst. 1 anebo o nich nepodá hlášení nebo nepředloží doklady a záznamy,
- n) nevede evidenci o zaměstnancích v rozsahu stanoveném v § 95,
- o) neuschová záznamy o skutečnostech vedených v evidenci podle § 95 po dobu stanovenou v § 96 větě první,
- p) nesdělí okresní správě sociálního zabezpečení místo, kde budou uloženy záznamy, které je povinen uschovat podle § 96 věty třetí, ~~nebo~~
- q) nesdělí okresní správě sociálního zabezpečení informaci podle § 65 odst. 1 písm. a) nebo b), **nebo**
- r) nepodá podle § 62 odst. 1 neprodleně žádost zařízení závodní preventivní péče k provedení lékařské prohlídky ze zdravotních důvodů.**

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) až g) a l) ~~až q)~~ **až r)** lze uložit pokutu do 20 000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. h) až j) pokutu do 50 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. k) pokutu do 100 000 Kč.

(1) ~~Zvláštní příjemce dávky se~~ **Fyzická osoba se jako zvláštní příjemce dávky** dopustí přestupku tím, že na žádost orgánu nemocenského pojištění nepodá podle § 112 odst. 2 věty třetí **písemné sdělení o úkonech, které jako opatrovník učinila nebo** písemné vyúčtování dávky, která ~~mu~~ **jí** byla vyplacena.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

Oddíl 2

Správní delikty právnických osob

§ 136

(1) Právnická osoba se jako zaměstnavatel uvedený v § 92 odst. 1 písm. a) dopustí správního deliktu tím, že

- a) se nepřihlásí do registru zaměstnavatelů podle § 93 odst. 1,
- b) nepřihlásí každou svou mzdovou účtárnu do registru zaměstnavatelů podle § 93 odst. 2,
- c) neohlásí okresní správě sociálního zabezpečení údaje podle § 93 odst. 3,
- d) se neodhlásí z registru zaměstnavatelů podle § 93 odst. 4,
- e) neodhlásí svou mzdovou účtárnu z registru zaměstnavatelů podle § 93 odst. 5,
- f) neoznámí okresní správě sociálního zabezpečení podle § 94 odst. 1 nástup zaměstnance do zaměstnání nebo skončení zaměstnání se zaměstnancem,
- g) neoznámí okresní správě sociálního zabezpečení změnu údajů podle § 94 odst. 2,
- h) nepřijme žádost zaměstnance o dávku a další podklady potřebné pro stanovení nároku na dávku a její výplatu podle § 97 odst. 1 věty první,
- i) nepředá podle § 97 odst. 1 věty první **a druhé** žádost zaměstnance nebo další podklady potřebné pro stanovení nároku na dávku a její výplatu **nebo výpočet dávky** nebo neoznámí skutečnosti, které mohou mít vliv na výplatu dávky,
- j) nepředá údaje podle § 97 odst. 1 věty čtvrté,
- k) nesplní opatření k nápravě nedostatků zjištěných při provádění pojištění podle § 98 odst. 2,
- l) nepodá písemnou zprávu o přijatých opatřeních podle § 98 odst. 2,
- m) nesdělí okresní správě sociálního zabezpečení údaje podle § 98 odst. 1 anebo o nich

nepodá hlášení nebo nepředloží doklady a záznamy,

n) nevede evidenci o zaměstnancích v rozsahu stanoveném v § 95,

o) neuschovává záznamy o skutečnostech vedených v evidenci podle § 95 po dobu stanovenou v § 96 větě první,

p) nesdělí okresní správě sociálního zabezpečení místo, kde budou uloženy záznamy, které je povinen uschovat podle § 96 věty třetí, ~~nebo~~

q) nesdělí okresní správě sociálního zabezpečení informaci podle § 65 odst. 1 písm. a) nebo b), ~~nebo~~

r) nepodá podle § 62 odst. 1 neprodleně žádost zařízení závodní preventivní péče k provedení lékařské prohlídky ze zdravotních důvodů.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. a) až g) a l) ~~až-q)~~ **až r)** lze uložit pokutu do 20 000 Kč, za správní delikt podle odstavce 1 písm. h) až j) pokutu do 50 000 Kč a za správní delikt podle odstavce 1 písm. k) pokutu do 100 000 Kč.

§ 137

(1) Právnická osoba se jako právní nástupce zaměstnavatele nebo jako likvidátor dopustí správního deliktu tím, že neodhlásí zaměstnavatele z registru zaměstnavatelů podle § 93 odst. 4.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

§ 137a

(1) Právnická osoba se jako zvláštní příjemce dávky dopustí správního deliktu tím, že na žádost orgánu nemocenského pojištění nepodá podle § 112 odst. 2 věty třetí písemné sdělení o úkonech, které jako opatrovník učinila, nebo písemné vyúčtování dávky, která jí byla vyplacena.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

§ 138

(1) Zdravotnické zařízení uvedené v § 54 odst. 1 se dopustí správního deliktu tím, že

a) nevede evidenci podle § 61 písm. b) nebo evidenci podle § 69 písm. b),

b) neodešle hlášení podle § 61 písm. e) nebo příslušné části tiskopisu podle § 105 věty druhé,

c) nestanoví termín kontroly nebo nepředvolá pojištěnce nebo osobu s potřebou ošetřování ke kontrole podle § 61 písm. f) nebo § 69 písm. d),

d) neoznámí podle § 61 písm. q) orgánu nemocenského pojištění propuštění dočasně práce

neschopného pojištěnce ze své péče nebo převzetí dočasně práce neschopného pojištěnce z péče jiného ošetřujícího lékaře do své péče,

e) neoznámí podle § 61 písm. r) orgánu nemocenského pojištění změnu sídla zdravotnického zařízení, popřípadě změnu svého pracoviště,

f) neoznámí podle § 61 písm. n) orgánu nemocenského pojištění **zásadní** změnu diagnózy nemoci,

g) neoznámí podle § 61 písm. o) orgánu nemocenského pojištění **a zaměstnavateli** porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce,

h) nevede zdravotnickou dokumentaci podle § 61 písm. u) nebo podle § 69 písm. g),

i) povolí bez předchozího písemného souhlasu orgánu nemocenského pojištění změnu místa pobytu dočasně práce neschopného pojištěnce v případech uvedených v § 56 odst. 3 větě třetí,

j) rozhodne o vzniku dočasné pracovní neschopnosti bez předchozího písemného souhlasu orgánu nemocenského pojištění v případech uvedených v § 57 odst. 3 nebo § 57 odst. 5,

k) překročí oprávnění uvedené v § 54 odst. 2,

l) nerozhodne v období jednoho roku o ukončení neodůvodněné dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování alespoň ve 3 případech, o kterých proto muselo být rozhodnuto orgánem nemocenského pojištění podle § 75 odst. 1,

m) rozhoduje ve věcech dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování v době zákazu stanoveného podle § 79 odst. 1 písm. c) **nebo neinformuje předem pojištěnce podle § 61 písm. x) nebo § 69 písm. i) o tom, že po stanovenou dobu nemá oprávnění rozhodovat ve věcech dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování,**

n) nezašle orgánu nemocenského pojištění podklady o zdravotním stavu pojištěnce podle § 80 odst. 4,

o) neinformuje podle § 61 písm. g) příslušný orgán nemocenského pojištění na předepsaném tiskopise nejpozději následující pracovní den o rozhodnutí o povolení vycházek a změně jejich rozsahu nebo doby nebo o povolení změny místa pobytu pojištěnce v době dočasné pracovní neschopnosti, p) nevyznačí podle § 61 písm. i) při propuštění z ústavní péče, pokud pojištěnci jeho zdravotní stav neumožňuje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, na rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti den propuštění z ústavní péče a místo pobytu, kde se bude pojištěnec po tomto propuštění zdržovat, a tyto skutečnosti neoznámí prokazatelně nejpozději druhý den po propuštění pojištěnce příslušnému orgánu nemocenského pojištění, nebo

q) nezaznamená podle § 61 písm. k) v rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti den převzetí pojištěnce do své péče a den propuštění pojištěnce ze své péče, den nástupu do ústavní péče a den ukončení ústavní péče a den dalšího ošetření nebo kontroly, a pokud pojištěnci jeho zdravotní stav při propuštění z ústavní péče nebo komplexní lázeňské péče neumožňuje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, nestanoví termín, do kterého je pojištěnec povinen se dostavit ke kontrole dočasné pracovní neschopnosti ošetřujícím

lékařem, a to nejdéle do ~~pátého~~ **sedmého** kalendářního dne ode dne ukončení ústavní péče nebo komplexní lázeňské péče.

(2) Zdravotnické zařízení se dopustí správního deliktu tím, že

- a) neprovede na žádost orgánu nemocenského pojištění vyšetření zdravotního stavu podle § 77 odst. 1 písm. a) nebo je neprovede ve lhůtě uvedené v § 77 odst. 3,
- b) nesplní povinnost zpracovat lékařské podklady podle § 77 odst. 1 písm. b) nebo nesplní tuto povinnost ve lhůtě uvedené v § 77 odst. 3,
- c) nesplní povinnost sdělit informace nebo umožnit nahlížení do zdravotnické dokumentace anebo zapůjčit zdravotnickou dokumentaci podle § 77 odst. 2 nebo nesplní tuto povinnost ve lhůtě uvedené v § 77 odst. 3, nebo
- d) nepotvrdí podle § 70 přijetí ošetřované osoby do ústavní péče ve zdravotnickém zařízení,
- e) v rozporu s § 105 nepotvrdí nařízení karantény, její trvání a ukončení nebo nezašle příslušné části tiskopisu příslušnému orgánu nemocenského pojištění anebo je nepředá pojištěnci.

(3) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. a) až j) a o) až q) lze uložit pokutu do 10 000 Kč, za správní delikt podle odstavce 1 písm. k) a n) a odstavce 2 pokutu do 50 000 Kč a za správní delikt podle odstavce 1 písm. l) a m) pokutu do 100 000 Kč.

§ 138a

(1) Zdravotnické zařízení uvedené v § 54 odst. 1 se dále dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 61 písm. a) nebo § 69 písm. a) nerozhodne o vzniku dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování v den, kdy ji zjistilo,**
- b) v rozporu s § 61 písm. m) nebo § 69 písm. e) nerozhodne o ukončení dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování v den, kdy zjistilo, že netrvají důvody dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování,**
- c) nedodrží dobu, ve které může vycházky povolit, nebo povolí vycházky mimo rozsah uvedený v § 56 odst. 6 anebo nepožádá o předchozí písemný souhlas lékaře orgánu nemocenského pojištění podle § 56 odst. 6,**
- d) neoznámí podle § 61 písm. v) zaměstnavateli, že je předpoklad, že jeho dočasně práce neschopný zaměstnanec již nebude moci vykonávat dosavadní pojištěnou činnost a že dočasná pracovní neschopnost zaměstnance bude ukončena 30. kalendářním dnem po dni zjištění tohoto předpokladu,**
- e) v rozporu s § 61 písm. c) nestanoví režim dočasně práce neschopného pojištěnce nebo pojištěnce o tomto režimu neinformuje,**

f) v rozporu s § 61 písm. h) neposoudí, zda u pojištěnce došlo k obnovení pracovní schopnosti, a po uplynutí 180 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, zda je zdravotní stav pojištěnce stabilizovaný,

g) neposkytne potřebnou součinnost podle § 61 písm. p) nebo § 69 písm. f) orgánu nemocenského pojištění při kontrole posuzování dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování,

h) nepředá pojištěnci podle § 61 písm. d) nebo § 69 písm. c) příslušný tiskopis,

i) nepotvrdí podle § 61 písm. j) nebo podle § 69 písm. a) pojištěnci na předepsaném tiskopisu pro účely výplaty dávek nebo poskytování náhrady mzdy, platu nebo odměny v době dočasné pracovní neschopnosti trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo trvání potřeby ošetřování,

j) neinformuje podle § 61 písm. l) registrujícího lékaře pojištěnce ve stanovené lhůtě o ukončení a délce trvání dočasné pracovní neschopnosti a diagnóze,

k) nepředá podle § 61 písm. s) zařízení závodní preventivní péče na jeho vyžádání zprávu o zdravotním stavu dočasné práce neschopného pojištěnce,

l) nesdělí podle § 61 písm. v) zaměstnavateli dočasné práce neschopného pojištěnce na jeho žádost informace uvedené v § 65 odst. 2 písm. b),

m) nezabezpečí podle § 61 písm. t) příslušné tiskopisy pro účely provádění pojištění nebo nevystaví podle § 61 písm. w) ve stanovených případech doklady nebo tiskopisy,

n) neohlásí u vojáka z povolání registrujícímu lékaři do 7 kalendářních dnů vznik dočasné pracovní neschopnosti podle § 61 písm. l),

o) nevyhoví žádosti orgánu nemocenského pojištění podle § 66 odst. 2,

p) nestanoví podle § 67 písm. a) těhotné pojištěnce očekávaný den porodu a tento den nepotvrdí na předepsaném tiskopise,

q) nepotvrdí podle § 67 písm. b) na předepsaném tiskopise, že pojištěnka porodila, a den porodu, pokud se pojištěnce peněžitá pomoc v mateřství nevyplácěla přede dnem porodu,

r) neplní podle § 67 písm. c) povinnosti ošetřujícího lékaře uvedené v § 61 písm. t) a w),

s) nepotvrdí podle § 67 písm. d) na předepsaném tiskopise, že matka dítěte nemůže nebo nesmí o dítě pečovat pro závažné dlouhodobě onemocnění [§ 32 odst. 1 písm. d)], pro které by byla uznána dočasně práce neschopnou podle § 57 odst. 1 písm. e), kdyby byla pojištěnkou,

t) nevyznačí podle § 59 odst. 3 na rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti ukončení dočasné pracovní neschopnosti v případě, že pojištěnec byl uznán invalidním.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

§ 139

(1) Zařízení závodní preventivní péče se dopustí správního deliktu tím, že nevydá vyjádření **posudek** o zdravotní způsobilosti dočasně práce neschopného pojištěnce podle § 62 odst. 2.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

Oddíl 3

Společná ustanovení

HLAVA VI

ŘÍZENÍ VE VĚCECH POJIŠTĚNÍ

§ 143

~~(1) V řízení podle tohoto zákona se postupuje podle správního řádu⁶⁵), není-li v tomto zákoně stanoveno jinak.~~

~~(2)~~**(1)** V řízení o přestupcích se postupuje podle zákona o přestupcích⁶⁶), není-li v tomto zákoně stanoveno jinak. V řízení o správních deliktech právnických osob a podnikajících fyzických osob se postupuje podle správního řádu, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak.

~~(3)~~**(2)** Správní řád se nevztahuje na případy, kdy podle tohoto zákona rozhodují při posuzování zdravotního stavu ošetřující lékaři, a na postup služebních útvarů, věznic a ústavů pro výkon zabezpečovací detence podle tohoto zákona.

§ 145

Zahájení řízení

(1) Řízení ve věcech účasti pojištěnce na pojištění se zahajuje na návrh pojištěnce, jeho zaměstnavatele nebo z moci úřední.

(2) Řízení o dávku se zahajuje na základě písemné žádosti pojištěnce podané podle § 109 odst. 3 až 6 nebo podle § 153 odst. 6.

(3) Řízení o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrní doby (§ 27) se zahajuje na základě písemné žádosti pojištěnce. **Tuto žádost lze podat nejpozději do tří měsíců ode dne, kterým podpůrní doba uplynula.**

(4) Řízení o změně výše vyplácené nebo již přiznané dávky, o jejím odnětí nebo o zastavení její výplaty a řízení o přiznání dávky neprávem odepřené se zahajuje na návrh pojištěnce, jeho zaměstnavatele nebo z moci úřední.

(5) Řízení o krácení nebo odnětí nemocenského, řízení o povinnosti uhradit přeplatek na dávce a řízení o regresní náhradě se zahajuje z moci úřední.

(6) Řízení o prominutí přeplatku na dávce nebo regresní náhrady se zahajuje na základě písemné žádosti povinného.

(7) Řízení o povolení placení přeplatků na dávce a regresní náhrady ve splátkách se zahajuje na základě písemné žádosti povinného.

§ 147

Lhůty pro vydání rozhodnutí

(1) Lhůta pro vydání rozhodnutí se kromě dob uvedených ve správním řádu prodlužuje též o dobu, po kterou se došetřují rozhodné skutečnosti u zaměstnavatelů a dalších právnických nebo fyzických osob, správních úřadů, cizozemských nositelů nemocenského, důchodového, zdravotního nebo úrazového pojištění (zabezpečení), o dobu, po kterou zdravotnické zařízení plní povinnosti podle § 77 odst. 1 ve lhůtě stanovené orgánem nemocenského pojištění, a o dobu, kterou orgán nemocenského pojištění stanovil tomu, kdo podání učinil, k odstranění nedostatků podání.

(2) Je-li žádost o výplatu nemocenského po uplynutí podpůrní doby podána dříve než 1 měsíc před uplynutím podpůrní doby, běží lhůta pro vydání rozhodnutí od počátku 1 měsíce přede dnem, kterým podpůrní doba uplyne.

§ 148

Přerušení řízení

~~Orgán nemocenského pojištění může řízení přerušit též na dobu odpovídající lhůtě, kterou stanovil k odstranění nedostatků podání.~~

§ 149

Doručování

(1) Rozhodnutí se doručuje také zaměstnavateli v řízení o

a) krácení nebo odnětí nemocenského při porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce **nebo při nesplnění povinnosti součinnosti pojištěnce při kontrole režimu dočasně práce neschopného pojištěnce,**

b) povinnosti zaměstnance uhradit přeplatek na nemocenském nebo o výši tohoto přeplatku,

c) povinnosti uhradit regresní náhradu a o výši této náhrady.

(2) Do vlastních rukou adresáta se také doručují písemnosti, u nichž je den doručení rozhodný pro počátek běhu lhůty nebo pro stanovení termínu a nedodržení těchto lhůt by pro příjemce mohlo být spojeno s právní újmou.

(3) Orgán nemocenského pojištění může doručit písemnost ve věcech přeplatku na dávce, regresní náhrady nebo exekuce také prostřednictvím policejního orgánu příslušného podle místa doručení.

(4) V případě doručování do ciziny ustanoví orgán nemocenského pojištění opatrovníka adresátům, kteří se zdržují v cizině nebo jejichž pobyt nebo sídlo, popřípadě jiná adresa pro doručování je v cizině, jen v případě, že se jedná o písemnost ve věcech dávek, přeplatku na dávce nebo regresní náhrady.

§ 153

Zkrácené řízení

(1) Ve zkráceném řízení rozhoduje okresní správa sociálního zabezpečení o

- a) nároku na výplatu dávky v případech, kdy je nesporné splnění podmínek nároku na dávku a její výplatu a výše dávky,
- b) změně výše vyplácené dávky v případech, kdy je nová výše dávky nesporná,
- c) zániku nároku na výplatu dávky v případech, kdy je nesporné, že podmínky nároku na dávku již nejsou splněny,
- d) o přeplatku na nemocenském v důsledku zpětného přiznání starobního nebo plného invalidního důchodu,
- e) zúčtování dávky podle § 124 odst. 8.

(2) Bylo-li rozhodnuto ve zkráceném řízení, provede se toto rozhodnutí,

- a) byla-li dávka přiznána, formou její výplaty,
- b) byla-li výše dávky změněna, formou výplaty dávky v nově stanovené výši,
- c) došlo-li k zániku nároku na výplatu dávky, formou zastavení její výplaty.

(3) Na zkrácené řízení se nepoužije správní řád.

(4) Zahájení zkráceného řízení se účastníkům řízení neoznamuje.

(5) Ve zkráceném řízení se rozhodnutí nevydává; v těchto případech obdrží pojištěnec písemné oznámení [§ 84 odst. 2 písm. c)].

(6) Nesouhlasí-li pojištěnec s výsledkem zkráceného řízení, může podat okresní správě sociálního zabezpečení ve lhůtě do 30 dnů ode dne výplaty dávky nebo ode dne doručení písemného oznámení podle odstavce 5 o ukončení výplaty dávky písemnou žádost o vydání rozhodnutí o dávce, v níž uvede důvody nesouhlasu s výsledkem tohoto řízení. Podáním této žádosti se zahajuje řízení o dávce.

(7) Nebude-li okresní správa sociálního zabezpečení rozhodovat ve zkráceném řízení, oznámí písemně účastníkům řízení zahájení řízení, na které se vztahuje správní řád. **Lhůta pro vydání rozhodnutí běží ode dne, kterým bylo účastníku řízení doručeno oznámení o zahájení řízení.**

§ 155

Souhlas orgánu nemocenského pojištění

(1) Na udělení souhlasu orgánu nemocenského pojištění ve věcech dočasné pracovní neschopnosti podle § 56 odst. 3 **a 6** a § 57 odst. 3 a 5 se správní řád nevztahuje.

(2) Orgán nemocenského pojištění je povinen udělit souhlas podle § 56 odst. 3 **a 6** a § 57 odst. 3 a 5 nebo žádost o udělení tohoto souhlasu zamítnout do 5 pracovních dnů ode dne následujícího po dni, kdy mu žádost byla doručena, a v této lhůtě vyrozumět toho, kdo o souhlas požádal, a v případě souhlasu podle § 56 odst. 3 též ošetřujícího lékaře; jestliže v této lhůtě nevyrozumí ošetřujícího lékaře nebo pojištěnce, má se za to, že souhlas byl udělen.

§ 158

Soudní přezkum

Ze soudního přezkumu jsou vyloučena rozhodnutí o

- a) výplatě nemocenského po uplynutí podpůrní doby,
- b) ukončení nebo neuznání dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování člena domácnosti orgánem nemocenského pojištění,
- c) odnětí nemocenského z důvodu ukončení dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény anebo odnětí ošetrovného z důvodu ukončení potřeby ošetřování,
- d) povolení placení přeplatku na dávce nebo regresní náhrady ve splátkách **a o zrušení tohoto povolení,**
- e) prominutí neuhrazeného přeplatku na dávce nebo zaplacení neuhrazené regresní náhrady,
- f) odstranění tvrdosti.

ČÁST ŠESTÁ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Podání

§ 162

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, lze podání nebo jiný úkon podle tohoto zákona učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb⁶⁷⁾.

(2) Je-li podle tohoto zákona pro podání nebo jiný úkon předepsán tiskopis, lze podání nebo jiný úkon učinit též

~~a) se souhlasem příslušného orgánu nemocenského pojištění na počítačové sestavě, která má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s předepsaným tiskopisem,~~

~~b)~~ **a)** v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb⁶⁷⁾, pokud z charakteru podání nebo jiného úkonu vyplývá, že je lze učinit v elektronické podobě; příslušný orgán nemocenského pojištění je povinen zveřejnit tyto tiskopisy v elektronické podobě, přičemž je povinen tyto tiskopisy zveřejnit vždy na portálu veřejné správy⁶⁸⁾, **nebo**

~~e)~~ **b)** pomocí produktu výpočetní techniky, který je co do údajů, formy a formátu shodný s předepsaným tiskopisem, je-li fyzickou nebo právnickou osobou stvrzeno vytvoření tohoto produktu, ~~nebo~~

~~d)~~ **c)** se souhlasem příslušného orgánu nemocenského pojištění pomocí produktu výpočetní techniky, který je co do údajů shodný s předepsaným tiskopisem.

(3) Ten, kdo činí podání v elektronické podobě podle odstavce 1 nebo podle odstavce 2 ~~písm. b)~~ **písm. a)**, uvede současně akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb, který jeho kvalifikovaný certifikát vydal a vede jeho evidenci, nebo certifikát připojí k podání.

(4) Orgány nemocenského pojištění, s výjimkou zpravodajských služeb, jsou povinny zveřejnit na své úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup

a) úřední hodiny, ve kterých je otevřena podatelna orgánu nemocenského pojištění, kde je možno odevzdat podání, a úřední hodiny pro veřejnost, ve kterých je možno u něj učinit podání ústně do protokolu nebo nahlížet do spisu nebo požádat o podání informací ve věcech pojištění,

b) elektronickou adresu své podatelny **a elektronickou adresu své podatelny určené k předkládání tiskopisů v elektronické podobě ve formě datové zprávy a identifikátor své datové schránky určené k předkládání tiskopisů v elektronické podobě ve formě datové zprávy,**

- c) formu technického nosiče pro doručování podání v elektronické podobě,
- d) seznam kvalifikovaných certifikátů svých zaměstnanců nebo elektronické adresy, na nichž se kvalifikované certifikáty nacházejí,
- e) okruh tiskopisů, které jsou zaměstnavatelé, osoby samostatně výdělečně činné, ošetřující lékaři a zdravotnická zařízení povinni předkládat pouze v elektronické podobě ve formě datové zprávy, a požadovanou strukturu a tvar této datové zprávy.**

§ 165

Placení dluhu

Dluh ve věcech pojištění lze zaplatit též v hotovosti pověřenému zaměstnanci ~~orgánu nemocenského pojištění, jde-li o částku nepřesahující 5 000 Kč~~ **okresní správy sociálního zabezpečení, jde-li o částku nepřesahující 10 000 Kč, a zaměstnanci služebního útvaru nebo služebního orgánu;** na přijatou platbu je orgán nemocenského pojištění **a služební útvar** povinen vydat písemné potvrzení.

§ 167

Mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku

Pro účely tohoto zákona se karanténou rozumějí též izolace^{69a)}, **karanténní opatření formou zvýšeného zdravotnického dozoru, byl-li uložen zákaz činnosti, který brání pojištěncům ve výkonu práce nebo samostatné výdělečné činnosti⁷⁴⁾**, a mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku podle zákona o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, jde-li o zákaz nebo omezení styku skupin fyzických osob podezřelých z nákazy s ostatními fyzickými osobami a o zákaz nebo nařízení další určité činnosti k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku⁷⁰⁾, brání-li tyto zákazy, omezení nebo nařízení pojištěncům ve výkonu práce nebo samostatné výdělečné činnosti. Pro potvrzování mimořádných **a karanténních** opatření uvedených ve větě první příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví⁷¹⁾ platí § 105 obdobně; pro uplatňování nároku na dávku platí § 109 odst. 3 písm. b) a odst. 5 písm. c) obdobně.

⁷⁴⁾ § 2 odst. 6 písm. c) zákona č. 258/2000 Sb.

§ 167b

Úhrada poštovného

Česká správa sociálního zabezpečení uhrazuje držiteli poštovní licence na základě uzavřené dohody cenu dodání zásilky zasílané ošetřujícími lékaři okresním správám sociálního zabezpečení v případech uvedených v § 61 písm. e), g), i), n), o) a q) s využitím obálek uvedených v § 84 odst. 2 písm. n).

§ 167c

Organizační složka zahraniční právnické osoby

Organizační složka právnické osoby, která má sídlo ve státě, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, pokud je tato složka zapsána v obchodním rejstříku, plní úkoly zaměstnavatele podle tohoto zákona u vedoucích zaměstnanců této právnické osoby, jejichž místo výkonu práce je trvale v České republice.

§ 167d

Pro účely tohoto zákona se zahraniční zaměstnanec považuje za dobrovolně účastného důchodového pojištění v kalendářním měsíci, jestliže pojistné na důchodové pojištění za tento měsíc zaplatil nejpozději do 20. dne kalendářního měsíce, který následuje po kalendářním měsíci, za který se toto pojistné platí.

ČÁST SEDMÁ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

HLAVA I

PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

§ 180

~~——— Vznikl-li důvod k přerušení pojištění (§ 10 odst. 9) před 1. lednem 2009 a tento důvod trvá i po 31. prosinci 2008, přerušuje se pojištění od 1. ledna 2009. Zaměstnavatel je povinen přerušení pojištění oznámit na předepsaném tiskopisu do 31. ledna 2009.~~

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, s vyznačením navrhovaných změn

* * *

§ 3

Poplatníci pojistného

(1) Pojistné jsou povinni v rozsahu a za podmínek stanovených v odstavcích 2 a 3 platit tyto poplatníci:

- a) zaměstnavatelé, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance, organizační složky státu, v nichž jsou zařazeni zaměstnanci v pracovním poměru nebo činní na základě dohody o pracovní činnosti, a služební úřady, v nichž jsou státní zaměstnanci zařazeni k výkonu státní služby¹⁾,
- b) zaměstnanci, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí
 1. zaměstnanci v pracovním poměru; za zaměstnance v pracovním poměru se pro účely tohoto zákona považuje též osoba činná v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny všechny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik,
 2. zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti,
 3. členové družstva ~~v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu,~~ jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni,
 4. fyzické osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba, a jmenováním nebo volbou těmito osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a fyzické osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny v bodech 5 až 8 a 18,
 5. soudci,
 6. poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu,
 7. členové zastupitelstev územních samosprávních celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva,
 8. členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, předseda Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,
 9. dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,

¹⁾ § 4 služebního zákona.

10. pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu^{1c)}, nebo kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu^{1d)},
11. osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,
12. neplatil
13. pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,
14. společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni, **a ředitelé obecně prospěšné společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni,**
- ~~15. členové družstva, kteří vykonávají činnost v orgánech družstva mimo pracovněprávní vztah za odměnu, jejíž výše je předem určena, pokud výkon této činnosti není podle stanov družstva považován za výkon práce pro družstvo.~~
- 15. prokuristé, pokud se jejich příjem z činnosti prokuristy považuje za příjem ze závislé činnosti podle zákona o daních z příjmů,**
- 16. členové kolektivních orgánů právnické osoby, kteří jsou za činnost v těchto orgánech odměňováni, pokud se jejich příjem za činnost v těchto orgánech považuje za příjem ze závislé činnosti nebo funkční požitky podle zákona o daních z příjmů,**
- 17. likvidátoři, pokud se jejich příjem z činnosti likvidátora považuje za příjem ze závislé činnosti podle zákona o daních z příjmů,**
- 18. vedoucí organizačních složek právnické osoby uvedených v § 23b odst. 2 větě druhé, jejichž místo výkonu práce je trvale v České republice.**

~~(2) Zaměstnavatelé jsou poplatníky~~

- ~~a) pojistného na nemocenské pojištění, pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pokud zaměstnávají zaměstnance uvedené v odstavci 3 písm. a), a~~
- ~~b) pojistného na důchodové pojištění, pokud zaměstnávají zaměstnance uvedené v odstavci 3 písm. b).~~

~~—— (3) Zaměstnanci jsou poplatníky~~

- ~~a) pojistného na důchodové pojištění, jde-li o zaměstnance uvedené v odstavci 1 písm. b) bodech 1 až 13, kteří jsou účastníkem nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění^{1e)}; za tohoto zaměstnance se považuje též fyzická osoba, které po skončení zaměstnání základajícího účast na nemocenském pojištění nebo v době přerušení nemocenského pojištění^{1f)} byly zúčtovány příjmy z tohoto zaměstnání, které jsou započítatelné do vyměřovacího základu, nebo~~
- ~~b) pojistného na důchodové pojištění, jde-li o zaměstnance uvedené v odstavci 1 písm. b) bodech 14 a 15, kteří jsou účastníkem důchodového pojištění^{1g)}; za tohoto zaměstnance se považuje též osoba, které po skončení zaměstnání základajícího účast na důchodovém pojištění byly zúčtovány příjmy z tohoto zaměstnání, které jsou započítatelné do vyměřovacího základu.~~

^{1c)} § 44 až 47 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

^{1d)} § 40a zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 168/2005 Sb.

^{1e)} Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

^{1f)} § 10 odst. 9 zákona č. 187/2006 Sb.

^{1g)} Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Zaměstnavatelé jsou poplatníky pojistného na nemocenské pojištění, pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pokud zaměstnávají zaměstnance uvedené v odstavci 3.

(3) Zaměstnanci jsou poplatníky pojistného na důchodové pojištění, jde-li o zaměstnance, kteří jsou účastni důchodového pojištění podle předpisů o důchodovém pojištění a zároveň jsou účastni nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění^{1e)}; za tohoto zaměstnance se považuje též fyzická osoba, které po skončení zaměstnání zakládajícího účast na důchodovém a nemocenském pojištění byly zúčtovány příjmy z tohoto zaměstnání, které jsou započitatelné do vyměřovacího základu.

(4) Osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pokud jsou účastny důchodového pojištění podle předpisů o důchodovém pojištění²⁾, a za podmínek stanovených tímto zákonem též zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti; osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na nemocenské pojištění, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění. Kdo se považuje za osobu samostatně výdělečně činnou a kdy se samostatná výdělečná činnost považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost a za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, stanoví zákon o důchodovém pojištění⁵²⁾.

(5) Osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění⁵³⁾ jsou za dobu dobrovolné účasti na důchodovém pojištění povinny platit pojistné na důchodové pojištění.

(6) Zahraniční zaměstnanci jsou za dobu dobrovolné účasti na nemocenském pojištění povinni platit pojistné na nemocenské pojištění. Zahraničním zaměstnancem se pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnanec zaměstnavatele, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, je-li činný v České republice ve prospěch tohoto zaměstnavatele.

* * *

§ 5

(1) Vyměřovacím základem zaměstnance pro pojistné na důchodové pojištění je úhrn příjmů, které jsou **nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice**, předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů³⁾ a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském pojištění ~~nebo účast jen na důchodovém pojištění~~. Zúčtovaným příjmem se pro účely věty první rozumí plnění, které bylo v peněžní nebo nepeněžní formě nebo formou výhody poskytnuto zaměstnavatelem zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch, popřípadě připsáno k jeho dobru anebo spočívá v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance.

(2) Do vyměřovacího základu zaměstnance se z příjmů uvedených v odstavci 1 nezahrnují tyto příjmy:

^{1e)} Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

⁵²⁾ § 9 zákona č. 155/1995 Sb.

⁵³⁾ § 6 zákona č. 155/1995 Sb.

³⁾ § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

- a) náhrada škody podle zákoníku práce,
- b) odstupné a další odstupné, odchodné a odbytné poskytovaná na základě zvláštních právních předpisů⁴⁾ a odměna při skončení funkčního období náležející podle zvláštních právních předpisů^{4a)},
- c) věnostní přírůstek horníků⁵⁾,
- d) odměny vyplácené podle zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích⁶⁾, pokud vytvoření a uplatnění vynálezu nebo zlepšovacího návrhu nemělo souvislost s výkonem zaměstnání,
- e) jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci k překlenutí jeho mimořádně obtížných poměrů vzniklých v důsledku živelní pohromy, požáru, ekologické nebo průmyslové havárie nebo jiné mimořádně závažné události,
- f) plnění, které bylo poskytnuto požitavci starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně po uplynutí jednoho roku ode dne skončení zaměstnání,
- g) pojistné zaplacené zaměstnavatelem za zaměstnance podle § 8 odst. 2.

(3) Do vyměřovacího základu zaměstnance se zahrnuje kromě příjmů uvedených v odstavci 1 odměna ve zvláštních případech vyplácená pěstounům podle zákona o státní sociální podpoře⁷⁾. Mzdové nároky zaměstnanců vyplácené Úřadem práce České republiky - krajskou pobočkou, popřípadě pobočkou pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů se považují za příjmy zúčtované zaměstnavatelem zaměstnanci, a to v rozsahu, ve kterém je zaměstnavatel zaměstnancům nezúčtoval.

~~(4) Vyměřovacím základem pracovníka v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů [§ 3 odst. 1 písm. b) bod 13] pro pojistné na důchodové pojištění je úhrn příjmů zúčtovaných mu zaměstnavatelem v souvislosti s tímto pracovním vztahem, který mu zakládá účast na nemocenském pojištění a to ve výši, ve které jsou nebo by byly předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů³⁾, s výjimkou příjmů, které tomuto pracovníku nahrazují výdaje jím za zaměstnavatele vynaložené v souvislosti s tímto pracovním vztahem nebo škodu vzniklou v souvislosti s tímto pracovním vztahem, a příjmů uvedených v odstavci 2 písm. e) a f).~~ **Ustanovení odstavce 2 platí přiměřeně i pro určení vyměřovacího základu pracovníka v pracovním poměru uzavřeném podle cizích právních předpisů.** Je-li zaměstnanec považován podle zákona o nemocenském pojištění za smluvního zaměstnance^{10c)}, je jeho vyměřovacím základem příjem zúčtovaný mu smluvním zaměstnavatelem (§ 23b odst. 2); je-li smluvnímu zaměstnanci vyplácen příjem prostřednictvím jeho zaměstnavatele, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, považuje se za vyměřovací základ smluvního zaměstnance jeho příjem uhrazený smluvním zaměstnavatelem zahraničnímu zaměstnavateli, který se v případě, že v úhradách smluvního zaměstnavatele zahraničnímu

⁴⁾ Například zákoník práce, zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

^{4a)} Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Zákon č. 62/1983 Sb., o věnostním přírůstku horníků.

⁶⁾ Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁾ § 40a zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 168/2005 Sb.

^{10c)} § 3 písm. o) zákona č. 187/2006 Sb.

zaměstnavateli je obsažena i částka za zprostředkování práce smluvního zaměstnance, snižuje nejvýše o 40 %.

(5) Je-li zaměstnanci vyplácen příjem v cizí měně, přepočte se na českou měnu kurzem devizového trhu stanoveným Českou národní bankou, který platí k poslednímu dni kalendářního měsíce, za který se pojistné odvádí. Pro přepočet měn, u nichž Česká národní banka nevyhlašuje tento kurz, se použije kurz této měny obvykle používaný bankami v České republice ke dni uvedenému ve větě první; tyto banky jsou povinny na žádost zaměstnavatele a okresní správy sociálního zabezpečení tento kurz sdělit. Kurz, který zaměstnavatel použil podle věty první a druhé, je povinen vést ve svých záznamech pro stanovení a odvod pojistného.

~~§ 5a~~

~~———— Vyměřovacími základy zaměstnavatele jsou~~

- ~~a) částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jeho zaměstnanců uvedených v § 3 odst. 3 písm. a);~~
~~b) částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jeho zaměstnanců uvedených v § 3 odst. 3 písm. b).~~

§ 5a

Vyměřovacím základem zaměstnavatele je částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jeho zaměstnanců uvedených v § 3 odst. 3.

§ 5b

(1) Vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je částka, kterou si určí, ne však méně než 50 % daňového základu; daňovým základem se pro účely tohoto zákona rozumí základ daně nebo dílčí základ daně stanovený podle § 7 zákona o daních z příjmů z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti po úpravě podle § 5 a 23 zákona o daních z příjmů, ~~a to i v případě, kdy příjmy osoby samostatně výdělečně činné jsou osvobozeny od daně z příjmů,~~ pokud se dále nestanoví jinak. Vykonávala-li osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce hlavní samostatnou výdělečnou činnost i vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a za dobu, po kterou vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, není účastna důchodového pojištění, považuje se za daňový základ poměrná část daňového základu; tato část se určí tak, že se daňový základ vydělí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána samostatná výdělečná činnost, a výsledná částka se vynásobí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána hlavní samostatná výdělečná činnost. Za výkon samostatné výdělečné činnosti a hlavní samostatné výdělečné činnosti se pro účely věty druhé nepovažuje kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc osoba samostatně výdělečně činná měla nárok na výplatu nemocenského nebo peněžitě pomoci v mateřství z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných; kalendářním měsícem se pro účely části věty před středníkem rozumí i jeho část, po kterou osoba samostatně výdělečně činná vykonávala samostatnou výdělečnou činnost, pokud výkon této činnosti netrval po celý kalendářní měsíc. Za daňový základ se u osoby samostatně výdělečně činné, která je poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou podle § 7a zákona o daních z příjmů, považuje rozdíl mezi předpokládanými příjmy a předpokládanými výdaji, z něhož se vychází při výpočtu daně z příjmů stanovené paušální částkou. Do daňového základu se nezahrnují příjmy, které jsou podle zvláštního

právního předpisu⁵⁴⁾ samostatným základem daně z příjmů fyzických osob pro zdanění zvláštní sazbou daně, ~~a odměny náležející podle autorského zákona z titulu jiných majetkových práv⁵⁵⁾~~. Za daňový základ se u osoby samostatně výdělečně činné, která není povinná podávat daňové přiznání, považuje příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení; tyto příjmy a výdaje se pro účely tohoto zákona posuzují podle zákona o daních z příjmů. **O daňovou ztrátu podle § 34 odst. 1 zákona o daních z příjmů se daňový základ nesnižuje.**

(2) Vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti činí nejméně, vykonávala-li osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce

- a) jen hlavní samostatnou výdělečnou činnost, součin nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu stanoveného podle § 14 odst. 6 věty první a platného pro kalendářní rok, za který se stanoví vyměřovací základ, a počtu kalendářních měsíců tohoto kalendářního roku, v nichž byla hlavní samostatná výdělečná činnost vykonávána aspoň po část kalendářního měsíce. Do tohoto počtu kalendářních měsíců se nezahrnují kalendářní měsíce, v nichž po celý kalendářní měsíc osoba samostatně výdělečně činná vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost měla nárok na výplatu nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných; kalendářním měsícem se pro účely části věty před středníkem rozumí i jeho část, po kterou osoba samostatně výdělečně činná vykonávala hlavní samostatnou výdělečnou činnost, pokud výkon této činnosti netrval po celý kalendářní měsíc,
- b) jen vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a za dobu výkonu této činnosti je účastna důchodového pojištění, součin nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu stanoveného podle § 14 odst. 6 věty druhé a platného pro kalendářní rok, za který se stanoví vyměřovací základ, a počtu kalendářních měsíců tohoto kalendářního roku, v nichž byla vedlejší samostatná výdělečná činnost vykonávána aspoň po část kalendářního měsíce. Do tohoto počtu kalendářních měsíců se nezahrnují kalendářní měsíce, v nichž po celý kalendářní měsíc osoba samostatně výdělečně činná vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost měla nárok na výplatu nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných; kalendářním měsícem se pro účely části věty před středníkem rozumí i jeho část, po kterou osoba samostatně výdělečně činná vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud výkon této činnosti netrval po celý kalendářní měsíc. U poživatele starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně se pro účely tohoto zákona dobou, po kterou tento poživatel měl nárok na výplatu nemocenského z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných, rozumí též doba dočasné pracovní neschopnosti po uplynutí podpůrní doby pro poskytování nemocenského stanovené předpisy nemocenského pojištění,
- c) hlavní samostatnou výdělečnou činnost i vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a za dobu výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti je účastna důchodového pojištění, součet dílčího vyměřovacího základu z hlavní samostatné výdělečné činnosti a dílčího vyměřovacího základu z vedlejší samostatné výdělečné činnosti nebo součet dílčího vyměřovacího základu z hlavní samostatné výdělečné činnosti a poměrné části vyměřovacího základu z příjmu z vedlejší samostatné výdělečné činnosti; přitom za nejnižší vyměřovací základ se považuje vyšší z těchto součtů. Dílčí vyměřovací základ z hlavní samostatné výdělečné činnosti se zjistí jako součin nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu stanoveného podle § 14 odst. 6 věty první a počtu kalendářních měsíců, v nichž aspoň po část měsíce byla vykonávána hlavní samostatná výdělečná

⁵⁴⁾ § 7 odst. 6 a § 36 odst. 2 písm. t) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵⁾ ~~§ 24 a 25 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.~~

činnost; do tohoto počtu kalendářních měsíců se nezahrnují kalendářní měsíce uvedené v písmenu a) větě druhé. Dílčí vyměřovací základ z vedlejší samostatné výdělečné činnosti se zjistí jako součin nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu stanoveného podle § 14 odst. 6 věty druhé a počtu kalendářních měsíců, v nichž aspoň po část měsíce byla vykonávána vedlejší samostatná výdělečná činnost; do tohoto počtu kalendářních měsíců se nezahrnují kalendářní měsíce uvedené v písmenu b) větě druhé a třetí. Poměrná část vyměřovacího základu z příjmu z vedlejší samostatné výdělečné činnosti se určí procentní sazbou uvedenou v odstavci 1 větě první tak, že se daňový základ dosažený v kalendářním roce vydělí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána samostatná výdělečná činnost, a výsledná částka se vynásobí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána vedlejší samostatná výdělečná činnost; ustanovení odstavce 1 věty třetí platí zde obdobně.

(3) **Vyměřovací základ, popřípadě dílčí vyměřovací základ z hlavní samostatné výdělečné činnosti** osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, která byla aspoň po část kalendářního roku účastna nemocenského pojištění a zaplatila alespoň za jeden kalendářní měsíc tohoto roku pojistné na nemocenské pojištění z měsíčního základu vyššího, než kolik činí nejnižší měsíční vyměřovací základ za tento měsíc stanovený podle § 14 odst. 2 věty druhé, § 14 odst. 5 nebo podle § 14 odst. 6 věty první, **činí nejméně činí za období, v němž byla vykonávána hlavní samostatná výdělečná činnost, nejméně** úhrn měsíčních vyměřovacích základů určených podle § 14 odst. 2 věty první **za období, v němž byla vykonávána hlavní samostatná výdělečná činnost**; k části určeného měsíčního vyměřovacího základu, který je vyšší než tento nejnižší měsíční vyměřovací základ jen v důsledku platby zálohy na pojistné zaokrouhlené až do výše celé stokoruny směrem nahoru, se přitom nepřihlíží.

(4) Vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na nemocenské pojištění je měsíční základ, jehož výši určuje osoba samostatně výdělečně činná. Měsíční základ však nemůže být nižší než dvojnásobek částky rozhodné podle předpisů o nemocenském pojištění pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění^{58a)} a vyšší než měsíční vyměřovací základ stanovený podle § 14. Měsíční základ v případě, že osoba samostatně výdělečně činná není povinna platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti podle § 15a odst. 7, nemůže být vyšší než jedna dvanáctina maximálního vyměřovacího základu.

§ 5c

(1) Vyměřovacím základem osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění pro pojistné na důchodové pojištění je částka, kterou si určí, nejméně však částka ve výši jedné čtvrtiny průměrné mzdy platné v kalendářním roce, ve kterém se pojistné na důchodové pojištění platí.

~~(2) Vyměřovacím základem zahraničního zaměstnance pro pojistné na nemocenské pojištění je měsíční základ, jehož výši určuje zahraniční zaměstnanec; ustanovení § 5b odst. 4 věty druhé, pokud jde o nejnižší měsíční základ, a odst. 4 věty třetí, pokud jde o nejvyšší měsíční základ, platí zde obdobně.~~

(2) Vyměřovacím základem zahraničního zaměstnance pro pojistné na nemocenské pojištění je částka, kterou si určí ve výši stanovené podle odstavce 1 nebo ve výši dvojnásobku částky rozhodné podle předpisů o nemocenském pojištění pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění.

* * *

^{58a)} § 6 odst. 1 písm. c) a odst. 5 zákona č. 187/2006 Sb.

§ 7

Sazby pojistného

(1) Sazby pojistného činí

a) u zaměstnavatele

1. 25 % z vyměřovacího základu ~~uvedeného v § 5a písm. a)~~, z toho 2,3 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,
2. 26 % z vyměřovacího základu ~~uvedeného v § 5a písm. a)~~, z toho 3,3 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, jde-li o zaměstnavatele s průměrným měsíčním počtem zaměstnanců nižším než 26 zaměstnanců, pokud si tuto sazbu sám pro kalendářní rok stanoví podle odstavce 2,
3. 21,5 % z vyměřovacího základu ~~uvedeného v § 5a písm. b)~~,

b) u zaměstnance 6,5 % z vyměřovacího základu,

c) u osoby samostatně výdělečně činné

1. 29,2 % z vyměřovacího základu uvedeného v § 5b odst. 1 až 3, z toho 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou účastnou důchodového pojištění,
2. 2,3 % z vyměřovacího základu uvedeného v § 5b odst. 4, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou účastnou nemocenského pojištění,

d) u osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění 28 % z vyměřovacího základu,

e) u zahraničního zaměstnance 2,3 % z vyměřovacího základu.

(2) Sazba pojistného na nemocenské pojištění podle odstavce 1 písm. a) bodu 2 platí vždy pro jednotlivý kalendářní rok pro zaměstnavatele na základě jeho písemného oznámení. Zaměstnavatel může oznámit placení pojistného v kalendářním roce ve výši sazby uvedené v odstavci 1 písm. a) bodě 2 příslušné okresní správě sociálního zabezpečení nejpozději do 20. ledna kalendářního roku, pro který si tuto sazbu stanovil; k oznámení učiněnému po tomto dni se nepřihlíží.

(3) Průměrný měsíční počet zaměstnanců pro účely stanovení sazby pojistného na nemocenské pojištění podle odstavce 1 písm. a) bodu 2 pro kalendářní rok se zjišťuje podle počtu zaměstnanců v předchozím kalendářním roce; průměrný měsíční počet zaměstnanců se stanoví tak, že součet počtu zaměstnanců účastných nemocenského pojištění zjištěný k prvnímu dni měsíců října, listopadu a prosince se dělí třemi a výsledek se zaokrouhlí na celé číslo dolů. Za zaměstnavatele uvedeného v odstavci 1 písm. a) bodě 2 se považuje též právnická nebo fyzická osoba, která se stala zaměstnavatelem v průběhu kalendářního roku a oznámila placení pojistného na nemocenské pojištění v tomto kalendářním roce ve výši sazby uvedené v tomto ustanovení, a to od kalendářního měsíce, ve kterém oznámila placení pojistného v této sazbě, do konce kalendářního roku; pokud se právnická nebo fyzická osoba stala zaměstnavatelem v období od 1. října do 31. prosince, může oznámit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení placení pojistného ve výši sazby uvedené v odstavci 1 písm. a) bodě 2 ve lhůtě uvedené v odstavci 2 větě druhé též pro následující kalendářní rok. Počet zaměstnanců se v případech uvedených ve větě druhé zjišťuje ke dni podání oznámení podle odstavce 2.

(4) Pro stanovení pojistného na důchodové pojištění, které platí osoba dobrovolně účastná důchodového pojištění za období předcházející kalendářnímu roku, ve kterém toto pojistné platí, se použije sazba pojistného platná k 1. lednu kalendářního roku, ve kterém se pojistné na důchodové pojištění platí.

(5) Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

Odvod pojistného

§ 8

(1) Zaměstnavatel je povinen odvádět i pojistné, které je povinen platit zaměstnanec. Pojistné odvedené za zaměstnance srazí zaměstnavatel z jeho příjmů, které mu zúčtoval.

(2) Za kalendářní měsíc, ve kterém zaměstnanec má započitatelný příjem, avšak nelze z něho srazit pojistné z důvodu, že tento příjem není v peněžní formě, je zaměstnavatel povinen uhradit i pojistné, které je povinen platit zaměstnanec; to platí obdobně též v případě, kdy část příjmu je v peněžní formě, avšak v nižší částce, než činí výše pojistného, které je povinen platit zaměstnanec. Za nepeněžní plnění se pro účely odvodu pojistného považuje též peněžní plnění poukázané zaměstnavatelem jinému subjektu ve prospěch zaměstnance. Zaměstnanec je povinen uhradit zaměstnavateli pojistné, které za něj zaplatil zaměstnavatel podle věty první.

(3) Započitatelný příjem zúčtovaný do kalendářního měsíce, v němž skončilo zaměstnání malého rozsahu^{58b)} ~~nebo v němž skončila činnost zaměstnanců uvedených v § 3 odst. 1 písm. b) bodech 14 a 15~~, a příjem zúčtovaný v dalším kalendářním měsíci, popřípadě kalendářních měsících ve výši, která nezaložila v tomto měsíci, popřípadě měsících účast na nemocenském ~~nebo důchodovém~~ pojištění, se považují za příjem zúčtovaný v kalendářním měsíci, v němž úhrn započitatelných příjmů zahrnovaných do posledního kalendářního měsíce, ve kterém naposledy trvalo zaměstnání malého rozsahu ~~nebo trvala činnost těchto zaměstnanců~~, dosáhl výše zakládající účast na pojištění v tomto měsíci.

(4) Zaměstnavatel je povinen sám vypočítat pojistné, které je povinen odvádět.

§ 9

(1) Zaměstnavatel odvádí pojistné za jednotlivé kalendářní měsíce. Pojistné za kalendářní měsíc je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Pojistné se odvádí na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.

(2) Zaměstnavatel, který platí pojistné ve výši sazby uvedené v § 7 odst. 1 písm. a) bodě 2 ~~a bodě 3~~, odečte z částky pojistného polovinu částky, kterou v kalendářním měsíci, za který pojistné platí, zúčtoval zaměstnancům na náhradě mzdy, platu nebo odměny nebo na snížené odměně za dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény (dále jen „náhrada mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti“), a rozdíl odvede na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Polovina uvedená ve větě první se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru. Do částky zúčtované zaměstnancům na náhradě mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti se nezahrnuje ta část náhrady mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, která byla dohodnuta nebo stanovena nad výši, na kterou zaměstnanci vznikl nárok podle zvláštního právního předpisu⁶⁶⁾, a ta náhrada mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, která nebyla zaměstnanci vyplacena z důvodů na straně zaměstnavatele; náhrada mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, která nebyla zaměstnanci vyplacena z důvodů na straně zaměstnavatele, se odečte z částky pojistného za kalendářní měsíc, v němž byla zaměstnanci vyplacena.

(3) Zaměstnavatel, který platí pojistné ve výši sazby uvedené v § 7 odst. 1 písm. a) bodě 1 ~~a bodě 3~~, je povinen ve lhůtě stanovené v odstavci 1 předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu přehled o výši ~~vyměřovacích základů stanovených podle § 5a písm. a) a b) vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a a o~~

^{58b)} § 192 odst. 2 věta první zákoníku práce.

⁶⁶⁾ § 192 odst. 2 věta první zákoníku práce.

výši pojistného, které je povinen odvádět, s uvedením čísla účtu, z něhož byla platba pojistného provedena.

(4) Zaměstnavatel, který platí pojistné ve výši sazby uvedené v § 7 odst. 1 písm. a) bodě 2 a bode 3, je povinen ve lhůtě stanovené v odstavci 1 předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu přehled o výši ~~vyměřovacích základů stanovených podle § 5a písm. a) a b)~~ **vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a**, o výši pojistného, které je povinen odvádět, o výši částky, kterou zúčtoval v kalendářním měsíci zaměstnancům na náhradu mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti, a o výši rozdílu mezi pojistným a polovinou těchto zúčtovaných náhrad mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti s uvedením čísla účtu, z něhož byla platba pojistného provedena.

(5) Je-li částka, kterou v kalendářním měsíci zaměstnavatel odečítá z částky pojistného podle odstavce 2, vyšší než pojistné za tento kalendářní měsíc, požádá zaměstnavatel příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení o úhradu rozdílu; za žádost o úhradu tohoto rozdílu se přitom považuje podání tiskopisu podle odstavce 4. Okresní správa sociálního zabezpečení je povinna uhradit rozdíl do 14 dnů ode dne obdržení žádosti, pokud nemá zaměstnavatel vůči ní splatný závazek; je-li takový závazek, použije se požadovaná částka nejdříve k jeho úhradě.

(6) Byla-li z částky pojistného odečtena náhrada mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti ve vyšší částce, než měla být odečtena, považuje se částka, o kterou bylo pojistné takto zkráceno, za dluh na pojistném. Byla-li z částky pojistného odečtena náhrada mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti v nižší částce, než měla být odečtena, považuje se zbývající částka, která měla být odečtena z pojistného, za přeplatek na pojistném.

* * *

§ 12

(1) Na právního nástupce zaměstnavatele přechází povinnost platit pojistné za dobu nejvýše 10 roků nazpět ode dne, kdy se stal právním nástupcem. Příslušná okresní správa sociálního zabezpečení¹⁸⁾ je povinna na žádost takového právního nástupce vykázat evidovanou výši dlužného pojistného.

(2) Zemře-li osoba samostatně výdělečně činná, může dlužné pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti zaplatit osoba, která uplatňuje nárok na důchod z důchodového pojištění z důvodu úmrtí osoby samostatně výdělečně činné; to platí obdobně pro dlužné pojistné na důchodové pojištění, zemře-li osoba dobrovolně účastná důchodového pojištění.

(3) Pojistné, které dluží obchodní společnost nebo družstvo, může zaplatit též společník obchodní společnosti anebo člen statutárního orgánu nebo dozorčí rady této společnosti nebo představenstva ~~nebo kontrolní komise~~ družstva; to platí též pro osobu, která byla tímto společníkem nebo členem.

* * *

§ 14a

(1) Záloha na pojistné za kalendářní měsíc je splatná od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. **Výši zálohy na pojistné zaplacené v období splatnosti podle věty první lze v tomto období dodatečně zvýšit.**

¹⁸⁾ § 7 písm. c) a d) zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., ve znění zákona České národní rady č. 590/1992 Sb.

(2) Osoba samostatně výdělečně činná může platit v kalendářním roce zálohy na pojistné na delší než měsíční období, avšak vždy jen do budoucna a nejdéle do konce kalendářního roku. Platbu záloh na pojistné podle věty první je osoba samostatně výdělečně činná povinna předem oznámit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení. Výši ~~zaplacených~~ záloh na pojistné **zaplacených do budoucna** nelze měnit. Zálohy na pojistné zaplacené do budoucna lze vrátit jen v případě ukončení samostatné výdělečné činnosti, a to za kalendářní měsíce následující po ukončení této činnosti.

(3) Doplatek na pojistném je splatný nejpozději do osmi dnů po dni, ve kterém byl, popřípadě měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok, za který se pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti platí.

* * *

§ 14c

(1) Osoba samostatně výdělečně činná, která je účastna nemocenského pojištění, je povinna platit pojistné na nemocenské pojištění na jednotlivé celé kalendářní měsíce, s výjimkou těch kalendářních měsíců, ve kterých trvají důvody, pro které se podle § 14 odst. 7 neplatí zálohy na pojistné (§ 13 odst. 2). Za kalendářní měsíc, v němž osobě samostatně výdělečně činné vznikla účast na nemocenském pojištění, se však pojistné na nemocenské pojištění platí vždy.

(2) Pojistné na nemocenské pojištění za kalendářní měsíc je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Osoba samostatně výdělečně činná může po projednání s okresní správou sociálního zabezpečení platit pojistné na nemocenské pojištění na delší než měsíční období, avšak vždy jen do budoucna a nejdéle do konce kalendářního roku.

(3) Měsíční základ, který osoba samostatně výdělečně činná stanovila v souladu s tímto zákonem a odvedla z něho pojistné na nemocenské pojištění, ~~nelze dodatečně měnit lze v období splatnosti pojistného na nemocenské pojištění uvedeném v odstavci 1 větě první dodatečně zvýšit; výši pojistného na nemocenské pojištění, které bylo podle odstavce 2 věty druhé zaplaceno do budoucna, nelze dodatečně měnit.~~ Stanovením měsíčního základu se přitom rozumí zaplacení pojistného na nemocenské pojištění z měsíčního základu.

(4) Jestliže pojistné na nemocenské pojištění bylo zaplaceno po uplynutí lhůty stanovené v odstavci 2 nebo bylo zaplaceno v této lhůtě, avšak v nižší částce, než mělo být zaplaceno, jedná se o přeplatek na pojistném na nemocenské pojištění. Okresní správa sociálního zabezpečení je povinna při vrácení tohoto přeplatku, popřípadě části tohoto přeplatku, nebo při použití tohoto přeplatku k úhradě splatného závazku vůči okresní správě sociálního zabezpečení písemně oznámit osobě samostatně výdělečně činné den a důvod zániku její účasti na nemocenském pojištění.

* * *

§ 15a

Maximální vyměřovací základy

(1) Maximálním vyměřovacím základem zaměstnance pro placení pojistného je částka ve výši čtyřicetiosminásobku průměrné mzdy. Rozhodným obdobím, z něhož se zjišťuje maximální vyměřovací základ zaměstnance, je kalendářní rok. Maximální vyměřovací základ zaměstnance je tvořen součtem vyměřovacích základů zaměstnance zjištěných v kalendářním roce, za který se maximální vyměřovací základ zjišťuje.

(2) Přesáhne-li v kalendářním roce úhrn vyměřovacích základů zaměstnance maximální vyměřovací základ podle odstavce 1 a zaměstnanec je v tomto roce zaměstnán

a) jen u jednoho zaměstnavatele, neplatí zaměstnanec v tomto kalendářním roce pojistné z částky, která přesahuje tento maximální vyměřovací základ; to platí i v případě více zaměstnání v kalendářním roce, avšak u téhož zaměstnavatele,

b) u více zaměstnavatelů, považuje se pojistné zaplacené zaměstnancem z úhrnu jeho vyměřovacích základů ze všech zaměstnání, který přesahuje tento maximální vyměřovací základ, za přeplatek na pojistném (§ 17); tento přeplatek však nemůže být vyšší než částka, která byla zaměstnanci z jeho příjmů sražena na pojistném.

(3) Zaměstnavatel je povinen písemně potvrdit zaměstnanci na jeho žádost úhrn vyměřovacích základů za kalendářní rok, z nichž bylo sraženo pojistné, a to do 8 dnů ode dne obdržení žádosti; zjistí-li zaměstnavatel, že v tomto potvrzení uvedl nesprávné údaje, je povinen neprodleně vydat zaměstnanci nové potvrzení.

(4) Do vyměřovacího základu zaměstnavatele se nezahrnuje částka, která přesahuje maximální vyměřovací základ zaměstnance a z níž zaměstnanec neplatí v kalendářním roce pojistné podle odstavce 2 písm. a).

(5) Maximálním vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je částka ve výši čtyřicetiosminásobku průměrné mzdy.

(6) Byla-li osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce též zaměstnancem a součet vyměřovacího základu nebo úhrnu vyměřovacích základů zaměstnance a vyměřovacího základu osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti přesáhl maximální vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné stanovený podle odstavce 5, sníží se o tuto přesahující částku nejdříve vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, a je-li přesahující částka vyšší než tento vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné, sníží se o zbytek přesahující částky vyměřovací základ nebo úhrn vyměřovacích základů zaměstnance; ~~přitom se nejdříve sníží vyměřovací základy z těch zaměstnání, v nichž je zaměstnanec poplatníkem pouze pojistného na důchodové pojištění.~~ Vyměřovací základy zaměstnance dokládá osoba samostatně výdělečně činná potvrzením podle odstavce 3.

(7) Zálohy na pojistné není povinna platit osoba samostatně výdělečně činná, která je účastna důchodového pojištění též jako zaměstnanec a v zaměstnání dosáhla maximálního vyměřovacího základu zaměstnance, a to od kalendářního měsíce, v němž příslušné okresní správe sociálního zabezpečení oznámila a doložila, že v zaměstnání dosáhla tohoto maximálního vyměřovacího základu, do kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, ve kterém byl nebo měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok, který následuje po kalendářním roce, v němž osoba samostatně výdělečně činná dosáhla tohoto maximálního vyměřovacího základu.

* * *

§ 16

(1) Osoba dobrovolně účastná důchodového pojištění platí pojistné na důchodové pojištění za jednotlivé celé kalendářní měsíce, ve kterých je aspoň po část kalendářního měsíce účastna důchodového pojištění podle § 6 zákona o důchodovém pojištění.

(2) Pojistné na důchodové pojištění za doby uvedené

a) v § 6 odst. 1 písm. c) až e) zákona o důchodovém pojištění nelze zaplatit po uplynutí dvou kalendářních roků následujících po kalendářním roce, do něhož spadá kalendářní měsíc, za který se toto pojistné platí,

b) v § 6 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění nelze zaplatit po uplynutí jednoho roku od posledního dne kalendářního měsíce, za který se toto pojistné platí.

(3) Je-li pojistné na důchodové pojištění zapláceno po uplynutí lhůt uvedených v odstavci 2 nebo je-li toto pojistné zapláceno osobou uvedenou v § 6 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění za dobu delší než deset let **anebo je-li toto pojistné zapláceno za dobu po vzniku nároku na starobní důchod**, považuje se za přeplatek na pojistném.

(4) Osoba dobrovolně účastná důchodového pojištění odvádí pojistné na důchodové pojištění na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Při platbě pojistného na důchodové pojištění je osoba dobrovolně účastná důchodového pojištění povinna označit kalendářní měsíce, za které toto pojistné platí.

§ 16a

(1) Zahraniční zaměstnanec, který je účasten nemocenského pojištění, je povinen platit pojistné na nemocenské pojištění na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení za jednotlivé celé kalendářní měsíce, s výjimkou kalendářních měsíců, ve kterých měl po celý kalendářní měsíc nárok na nemocenské nebo peněžitou pomoc v mateřství z nemocenského pojištění zahraničního zaměstnance. Pojistné na nemocenské pojištění je splatné od 1. do 20. dne kalendářního měsíce, který následuje po kalendářním měsíci, za který toto pojistné platí. Měsíční základ, který zahraniční zaměstnanec stanovil v souladu s tímto zákonem a odvedl z něho pojistné na nemocenské pojištění, nelze dodatečně měnit. Ustanovení § 14c odst. 3 věty druhé platí v případě věty třetí přiměřeně. Zahraniční zaměstnanec může po projednání s příslušnou okresní správou sociálního zabezpečení platit pojistné na nemocenské pojištění na delší než měsíční období, avšak vždy jen do budoucna a nejdéle do konce kalendářního roku.

(2) Jestliže pojistné na nemocenské pojištění bylo zahraničním zaměstnancem zapláceno po uplynutí lhůty stanovené v odstavci 1 nebo bylo zapláceno v této lhůtě, avšak v nižší částce, než mělo být zapláceno, **anebo zahraniční zaměstnanec nebyl v kalendářním měsíci, za který platí pojistné na nemocenské pojištění, dobrovolně účasten důchodového pojištění**, jedná se o přeplatek na pojistném na nemocenské pojištění. Okresní správa sociálního zabezpečení je povinna při vrácení tohoto přeplatku písemně oznámit zahraničnímu zaměstnanci den a důvod zániku jeho účasti na nemocenském pojištění, **a to nejpozději do 8 dnů druhého kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž účast zahraničního zaměstnance na nemocenském pojištění zanikla.**

§ 17

Přeplatek pojistného

(1) Přeplatek na pojistném se vrací plátcí pojistného nebo jeho právnímu nástupci do pěti let po uplynutí kalendářního roku, v němž vznikl, pokud není jiného splatného závazku vůči okresní správě sociálního zabezpečení **nebo České správě sociálního zabezpečení**. Je-li takový závazek, použije se přeplatku na pojistném k jeho úhradě. Po úhradě splatných závazků na pojistném lze použít přeplatku na pojistném také k úhradě dluhu v nemocenském nebo důchodovém pojištění. Splatný závazek podle věty první a třetí se zjišťuje, má-li zaměstnavatel více mzdových účtů, ve vztahu ke všem těmto mzdovým účtárnám.

(2) Příslušná okresní správa sociálního zabezpečení¹⁹⁾ je povinna vrátit přeplatek na pojistném do jednoho měsíce ode dne, kdy tento přeplatek zjistila. Požádal-li plátcе pojistného nebo jeho právní nástupce o vrácení přeplatku na pojistném a příslušná správa sociálního zabezpečení vrátila přeplatek na pojistném po uplynutí lhůty stanovené pro vydání rozhodnutí o přeplatku na pojistném, je povinna zaplatit úrok z přeplatku za dobu po uplynutí této lhůty ve výši 140 % diskontní úrokové sazby České národní banky platné první den kalendářního čtvrtletí, v němž tato lhůta uplynula; pro den platby přeplatku na pojistném platí obdobně § 19 odst. 2 písm. a) a b), **nestanoví-li se dále jinak**. Za žádost o vrácení přeplatku na pojistném se považuje vždy podání přehledu podle § 15 odst. 1, vyplývá-li z něho přeplatek na pojistném. Na žádost osoby samostatně výdělečně činné použije příslušná okresní správa sociálního zabezpečení přeplatek na pojistném vyplývající z přehledu podle § 15 odst. 1 na úhradu záloh na pojistném do budoucna, nejdéle však do konce kalendářního roku; za den zaplacení záloh na pojistném se přitom považuje den, kdy osoba samostatně výdělečně činná podala přehled podle § 15 odst. 1 spolu s takovou žádostí.

(3) Přeplatek podle § 15a odst. 2 písm. b) vrátí okresní správa sociálního zabezpečení zaměstnanci jen na základě jeho písemné žádosti doložené potvrzením zaměstnavatele podle § 15a odst. 3; ustanovení odstavce 1 věty druhé a odstavce 2 věty druhé platí přitom obdobně. Nárok na vrácení přeplatku zaniká, nebyla-li žádost o vrácení přeplatku podána do 5 let po uplynutí kalendářního roku, v němž přeplatek vznikl. Pro účely vrácení přeplatku na pojistném zaměstnanci se do částky maximálního vyměřovacího základu zahrnují nejdříve vyměřovací základy z těch zaměstnání, v nichž je zaměstnanec poplatníkem pojistného.

(4) Vznikl-li přeplatek na pojistném na nemocenské pojištění proto, že osoba samostatně výdělečně činná zaplatila pojistné na nemocenské pojištění z vyššího měsíčního základu než kolik činí měsíční vyměřovací základ stanovený podle § 14, je příslušná okresní správa sociálního zabezpečení povinna vrátit tento přeplatek osobě samostatně výdělečně činné do jednoho měsíce ode dne podání přehledu podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok, do něhož spadá kalendářní měsíc, za který tento přeplatek vznikl.

* * *

§ 19

Způsob placení pojistného

(1) Pojistné se platí v české měně

- a) na příslušný účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení vedený u poskytovatele platebních služeb, nebo
- b) vyplacením v hotovosti zaměstnanci příslušné okresní správy sociálního zabezpečení pověřenému přijímat pojistné; v jednom kalendářním dni však lze zaplatit nejvýše částku **5 000 Kč10 000 Kč**.

(2) Za den platby pojistného se považuje

- a) v případě placení na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení vedený u poskytovatele platebních služeb den, kdy dojde k připsání pojistného na účet poskytovatele platebních služeb příslušné okresní správy sociálního zabezpečení,
- b) v případě vyplacení hotovosti přímo zaměstnanci příslušné okresní správy sociálního zabezpečení den, kdy příslušný zaměstnanec hotovost přijal.

¹⁹⁾ § 7 písm. b) zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., ve znění zákona České národní rady č. 590/1992 Sb.

(3) Poskytovatel platebních služeb, u kterého je veden účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení, je povinen poskytnout okresní správě sociálního zabezpečení informaci o dni, kdy došlo k připsání částky na účet poskytovatele platebních služeb příslušné okresní správy sociálního zabezpečení, a o číslé účtu plátce nebo jeho jiném jedinečném identifikátoru²⁶⁾.

(4) Držitel poštovní licence, který přijal platbu k úhradě poštovním poukazem, ji předá k provedení převodu poskytovateli platebních služeb, který vede jeho účet, do 2 pracovních dnů ode dne, kdy platbu přijal; pro další převod této platby se uplatní lhůty podle zákona o platebním styku.

(5) Spořitelní a úvěrní družstva jsou povinna poskytnout na žádost okresní správě sociálního zabezpečení čísla účtů, údaje o jejich majitelích, stavech peněžních prostředků na účtech a o jejich pohybu a údaje o úvěrech, vkladech a depozitech.

* * *

§ 23b

(1) Samostatnou výdělečnou činností se pro účely tohoto zákona rozumí též spolupráce při výkonu samostatné výdělečné činnosti, pokud podle zákona o daních z příjmů lze v důsledku této spolupráce rozdělovat příjmy dosažené ze samostatné výdělečné činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení mezi více osob.

(2) Smluvním zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí právnická nebo fyzická osoba, která má sídlo nebo bydliště na území České republiky a u níž jsou v České republice činní zaměstnanci zaměstnavatele, jehož sídlo nebo bydliště je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, považovaní v České republice za smluvní zaměstnance, pokud podle smlouvy uzavřené s tímto zaměstnavatelem jsou příjmy smluvních zaměstnanců vypláceny smluvním zaměstnavatelem nebo jsou smluvním zaměstnavatelem uhrazovány tomuto zaměstnavateli. Smluvní zaměstnavatel má pro účely tohoto zákona postavení zaměstnavatele. **Organizační složka právnické osoby, která má sídlo ve státě, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, pokud je tato složka zapsána v obchodním rejstříku, plní úkoly zaměstnavatele podle tohoto zákona u vedoucích zaměstnanců této právnické osoby, jejichž místo výkonu práce je trvale v České republice.**

(3) Za období nároku na výplatu nemocenského z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných se pro účely tohoto zákona považuje též období dočasné pracovní neschopnosti (karantény), po které se nemocenské podle zvláštního právního předpisu neposkytuje, pokud se jedná o osobu samostatně výdělečně činnou, která je účastna nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných.

(4) Za průměrnou mzdu se pro účely tohoto zákona považuje částka, která se vypočte jako součin všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který o 2 roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, a přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu; vypočtená částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

* * *

²⁶⁾ § 2 odst. 3 písm. i) zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku.

§ 25

Zvláštní ustanovení

(1) Ustanovení § 2 až 24 se použijí i pro vojáky z povolání s těmito odchylkami:

- a) tam, kde podle těchto ustanovení vykonává působnost Česká správa sociálního zabezpečení nebo okresní správa sociálního zabezpečení, rozumí se tím příslušné orgány Ministerstva obrany,
- b) tam, kde se v těchto ustanoveních mluví o zaměstnavateli, rozumí se tím příslušný útvar ozbrojených sil České republiky.

(2) Ustanovení § 2 až 24 se použijí i pro příslušníky Vězeňské služby České republiky, Policie České republiky, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace s těmito odchylkami:

- a) tam, kde podle těchto ustanovení vykonává působnost Česká správa sociálního zabezpečení nebo okresní správa sociálního zabezpečení, rozumí se tím Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo vnitra, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace,
- b) tam, kde se v těchto ustanoveních mluví o zaměstnavateli, rozumí se tím útvar Vězeňské služby České republiky a zaměstnavatel příslušníka Policie České republiky, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace.

(3) Ustanovení § 2 až 24 se použijí i pro příslušníky Celní správy České republiky s těmito odchylkami:

- a) tam, kde podle těchto ustanovení vykonává působnost Česká správa sociálního zabezpečení nebo okresní správa sociálního zabezpečení, rozumí se tím Generální ředitelství cel,
- b) tam, kde se v těchto ustanoveních mluví o zaměstnavateli, rozumí se tím příslušný celní orgán.

(4) Ustanovení § 2 až 24 se použijí i pro příslušníky Hasičského záchranného sboru České republiky s těmito odchylkami:

- a) tam, kde podle těchto ustanovení vykonává působnost Česká správa sociálního zabezpečení nebo okresní správa sociálního zabezpečení, rozumí se tím Ministerstvo vnitra,
- b) tam, kde se v těchto ustanoveních hovoří o zaměstnavateli, rozumí se tím příslušný orgán Hasičského záchranného sboru České republiky.

(5) Pro stanovení vyměřovacího základu je nezapočitatelným příjmem též zvláštní příspěvek příslušníků ozbrojených sil vyslaných v rámci jednotky mírových sil mimo území České republiky.

(6) Útvary a orgány uvedené v odstavci 1 písm. b), odstavci 2 písm. b), odstavci 3 písm. b) a odstavci 4 písm. b) odečtou úhrn zúčtovaných dávek nemocenského pojištění od pojistného, které jsou povinny odvádět, a rozdíl odvedou na příslušný účet sdělený v oborech své působnosti orgány uvedenými v odstavci 1 písm. a), odstavci 2 písm. a), odstavci 3 písm. a) a odstavci 4 písm. a), které též v případě, že úhrn zúčtovaných dávek nemocenského pojištění je vyšší než pojistné, které má být odvedeno, uhradí plátcům pojistného tento rozdíl, a to do 8 dnů od podání stanoveného přehledu.

(7) Byla-li osoba ve služebním poměru uvedená v odstavcích 1 až 4 v kalendářním roce též zaměstnancem a v tomto kalendářním roce vznikl přeplatek podle § 15a odst. 2 písm. b), vrací tento přeplatek útvary a orgány uvedené v odstavci 1 písm. b), odstavci 2 písm. b), odstavci 3 písm. b) nebo odstavci 4 písm. b).

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, s vyznačením navrhovaných změn

* * *

§ 1

Rozsah působnosti

(1) Tento zákon upravuje důchodové pojištění (dále jen „pojištění“) pro případ stáří, invalidity a úmrtí živitele [§ 4 odst. 1 písm. c) a d)].

(2) Organizaci a provádění pojištění, povinnosti pojištěných osob, příjemců dávek a zaměstnavatelů a jejich odpovědnost v pojištění a pojistné na pojištění (dále jen „pojistné“) upravují zvláštní zákony¹⁾.

(3) Tento zákon se použije na právní vztahy, které nejsou upraveny přímo použitelným předpisem Evropských společenství v oblasti pojištění^{1a)}.

* * *

HLAVA PRVNÍ

OKRUH POJIŠTĚNÝCH OSOB

§ 5

(1) Pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni

- a) zaměstnanci v pracovním poměru,
- b) příslušníci Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Celní správy České republiky a Hasičského záchranného sboru České republiky⁵⁾, vojáci z povolání^{5a)} a státní zaměstnanci podle služebního zákona^{5b)},

¹⁾ Zákon ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona ČNR č. 590/1992 Sb., zákona ČNR č. 37/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb. a zákona č. 160/1995 Sb.

Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona ČNR č. 10/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb. a zákona č. 160/1995 Sb.

^{1a)} ~~Například Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, Nařízení Rady (ES) č. 859/2003, kterým se rozšiřují ustanovení Nařízení (EHS) č. 1408/71 a Nařízení (EHS) č. 574/72 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato ustanovení ještě nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.~~

^{1a)} ~~Například Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 a Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízením Komise (EU) č. 1244/2010, a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.~~

⁵⁾ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

- c) členové družstva ~~v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu,~~ jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jim odměňováni,
- d) osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba a jmenováním nebo volbou těmto osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny v písmenech g) až i) **a v odstavci 2 písm. c),**
- e) osoby samostatně výdělečně činné,
- f) zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti,
- g) soudci,
- h) členové zastupitelstev územních samosprávních celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva,
- ch) poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu,
- i) prezident republiky, členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, předseda Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,
- j) dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,
- k) pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu^{5a)}, nebo kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu^{5b)},
- l) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,
- m) osoby, které se soustavně připravují na budoucí povolání studiem na střední nebo vyšší odborné škole (dále jen „střední škola“) nebo vysoké škole v České republice, a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let v období před rokem 2010,
- n) osoby vedené v evidenci Úřadu práce České republiky - krajské pobočky, popřípadě pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci²⁸⁾, a v rozsahu nejvýše tří let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba tří let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku a nezapočítává se do ní doba účasti na pojištění podle § 6 odst. 1 písm. a) a odst. 2 a doba výkonu výdělečné činnosti, která podle

^{5a)} Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

^{5b)} Zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²⁸⁾ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

- zvláštního právního předpisu nebrání (není překážkou) zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání^{28a)}, a to i když tato činnost zakládá účast na pojištění,
- o) osoby se zdravotním postižením zařazené v teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost,
 - p) osoby konající vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání a vojáky v další službě⁵⁾,
 - q) osoby konající civilní službu,
 - r) osoby pečující osobně o dítě ve věku do čtyř let,
 - s) osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost)^{5c)}, pokud spolu žijí v domácnosti^{5d)}; podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o blízkou osobu,
 - t) poživatelé invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně [§ 39 odst. 2 písm. c)] z českého pojištění, a to do dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod podle § 32; za poživatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně se pro účely účasti na pojištění považují též osoby, které nepobírají tento důchod, avšak splňují podmínky nároku na tento důchod a pobírají výsluhový příspěvek podle zvláštních zákonů⁶⁾,
 - u) osoby po skončení výdělečné činnosti, která zakládala jejich účast na nemocenském pojištění podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, po dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti, kterou si nepřivodily úmyslně, pokud tato dočasná pracovní neschopnost vznikla v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, po dobu karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu^{5f)} v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, po dobu trvání podpůrné doby u ošetrovného a po dobu trvání podpůrné doby u peněžitě pomoci v mateřství v období před porodem,
 - v) pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,
 - w) společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni, **a ředitelé obecně prospěšné společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni,**
 - ~~x) členové družstva, kteří vykonávají činnost v orgánech družstva mimo pracovněprávní vztah za odměnu, jejíž výše je předem určena, pokud výkon této činnosti není podle stanov družstva považován za výkon práce pro družstvo.~~
 - x) prokuristé, pokud se jejich příjem z činnosti prokuristy považuje za příjem ze závislé činnosti podle zákona o daních z příjmů.**

(2) Pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni dále

a) členové kolektivních orgánů právnické osoby, kteří jsou za činnost v těchto orgánech odměňováni, pokud se jejich příjem za činnost v těchto orgánech

^{28a)} § 25 odst. 3 až 5 zákona č. 435/2004 Sb.

^{5c)} § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

^{5d)} § 115 občanského zákoníku.

⁶⁾ § 33 zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění zákona č. 226/1992 Sb.

§ 116 až 119 zákona ČNR č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění zákona č. 26/1993 Sb.

§ 119 až 123 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě.

^{5e)} Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

^{5f)} Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

považuje za příjem ze závislé činnosti nebo funkční požitky podle zákona o daních z příjmů,

- b) likvidátoři, pokud se jejich příjem z činnosti likvidátora považuje za příjem ze závislé činnosti podle zákona o daních z příjmů,
- c) vedoucí organizačních složek právnické osoby, která má sídlo ve státě, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, pokud je tato složka zapsána v obchodním rejstříku a místo výkonu práce těchto vedoucích je trvale v České republice.

(23) Za zaměstnance v pracovním poměru [odstavec 1 písm. a)] se pro účely tohoto zákona považuje též osoba činná v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny všechny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik.

(54) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nevztahují na osoby, které jsou zaměstnanci zahraničního zaměstnavatele a jsou činní v České republice ve prospěch tohoto zaměstnavatele; zahraničním zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnavatel, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení.

§ 6

(1) Pojištění jsou účastny též osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění a účast na pojištění se týká doby jejich

- a) vedení v evidenci krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání, pokud jim po dobu této evidence nenáleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci,
- b) soustavné přípravy na budoucí povolání studiem na střední nebo vysoké škole v České republice,
- c) výdělečné činnosti v cizině po 31. prosinci 1995, jedná-li se o osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a), c) a e); za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,
- d) výkonu dlouhodobé dobrovolnické služby na základě smlouvy uzavřené s vysílající organizací podle zvláštního právního předpisu^{6a)}; za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,
- e) činnosti v České republice ve prospěch zahraničního zaměstnavatele, jde-li o osoby uvedené v § 5 ~~odst. 5~~ **odst. 4**; za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,
- f) výkonu funkce poslance Evropského parlamentu, zvoleného na území České republiky,
- g) pobytu v cizině, po kterou následovaly svého manžela, který v cizině působil v diplomatických službách České republiky.

(2) Pojištění jsou účastny též ostatní osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění. Účast na pojištění osob uvedených ve větě první je však možná v rozsahu nejvýše deseti let; za dobu přede dnem podání přihlášky je přitom účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu jednoho roku bezprostředně před tímto dnem.

(3) Účast na pojištění podle odstavců 1 a 2 je možná nejdéle do dne, který bezprostředně předchází dni vzniku nároku na starobní důchod.

* * *

^{6a)} Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě).

Díl první

Podmínky účasti zaměstnanců a dalších skupin osob vykonávajících pracovní nebo obdobnou činnost

§ 8

(1) Osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až l) a v) ~~a odst. 2 až x), odst. 2 a odst. 3~~ jsou účastny pojištění podle tohoto zákona, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle zvláštního právního předpisu^{7a)}. ~~Podmínka účasti na nemocenském pojištění se pro účely věty první považuje za splněnou po dobu, po kterou trvá přerušení nemocenského pojištění^{7a)}.~~

~~(2) Osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. w) a x) jsou účastny pojištění podle tohoto zákona v těch kalendářních měsících, v nichž jim byl zúčtován příjem započitatelný do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného z činnosti uvedené v § 5 odst. 1 písm. w) a x) aspoň ve výši rozhodného příjmu. Rozhodný příjem činí jednu čtvrtinu součinu všeobecného vyměřovacího základu (§ 17 odst. 2) za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, za který se posuzuje účast na pojištění, a přepočítacího koeficientu (§ 17 odst. 4) pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu; rozhodný příjem se zaokrouhluje na celé stokoruny směrem nahoru. Byl-li příjem uvedený ve větě první zúčtován až po ukončení činností uvedených v § 5 odst. 1 písm. w) a x), považuje se za zúčtováný v posledním kalendářním měsíci výkonu těchto činností.~~

(32) Účast na pojištění v případě výkonu více právních vztahů uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až d), f) až l), v) až x) **a v § 5 odst. 2 a 3** se posuzuje samostatně v každém tomto právním vztahu.

Díl druhý

Podmínky účasti osob samostatně výdělečně činných

§ 9

(1) Pojištění jsou účastny osoby samostatně výdělečně činné [§ 5 odst. 1 písm. e)], pokud vykonávají samostatnou výdělečnou činnost na území České republiky a splňují dále stanovené podmínky. Za samostatnou výdělečnou činnost vykonávanou na území České republiky se považuje i samostatná výdělečná činnost prováděná mimo území České republiky, jestliže je vykonávána na základě oprávnění k výkonu takové činnosti vyplývajícího z právních předpisů České republiky.

(2) Za osobu samostatně výdělečně činnou se pro účely pojištění považuje osoba, která ukončila povinnou školní docházku a dosáhla věku aspoň 15 let a

a) vykonává samostatnou výdělečnou činnost, nebo

b) spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti, pokud podle zákona o daních z příjmů lze na ni rozdělovat příjmy dosažené výkonem této činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení⁸⁾.

(3) Výkonem samostatné výdělečné činnosti podle odstavce 2 písm. a) se rozumí
a) podnikání v zemědělství, je-li fyzická osoba provozující zemědělskou výrobu evidována podle zvláštního zákona⁹⁾,

^{7a)} § 10 odst. 9 zákona č. 187/2006 Sb.

⁸⁾ § 13 zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 259/1994 Sb. a zákona č. 149/1995 Sb.

- b) provozování živnosti na základě oprávnění provozovat živnost podle zvláštního zákona¹⁰⁾,
- c) činnost společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti vykonávaná pro tuto společnost¹¹⁾,
- d) výkon umělecké nebo jiné tvůrčí činnosti na základě autorskoprávních vztahů¹²⁾, s výjimkou činnosti, z níž příjmy jsou podle zvláštního právního předpisu samostatným základem daně z příjmů fyzických osob pro zdanění zvláštní sazbou daně^{6b)},
- e) výkon jiné činnosti konané výdělečně na základě oprávnění podle zvláštních předpisů¹³⁾, která není uvedena v písmenech a) až d), a výkon činnosti mandátáře konané na základě mandátní smlouvy uzavřené podle obchodního zákoníku^{13a)}; podmínkou zde je, že tyto činnosti jsou konány mimo vztah zakládající účast na nemocenském pojištění, a jde-li o činnost mandátáře, též to, že mandátní smlouva nebyla uzavřena v rámci jiné samostatné výdělečné činnosti. Za výkon jiné činnosti konané výdělečně na základě oprávnění podle zvláštních předpisů se vždy považuje činnost znalců, tlumočnicků, zprostředkovatelů kolektivních sporů, zprostředkovatelů kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce podle zvláštních právních předpisů a insolvenčního správce, popřípadě dalšího správce,
- f) výkon činností neuvedených v písmenech a) až e) a vykonávaných vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení příjmu¹⁴⁾; za výkon těchto činností se však nepovažuje pronájem nemovitostí (jejich částí) a movitých věcí¹⁵⁾.

pokud se příjmy dosažené výkonem činností uvedených v písmenech a) až f) považují podle zákona o daních z příjmů za příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti³⁷⁾.

(4) Osoba samostatně výdělečně činná je účastna pojištění jen jednou, i když vykonává několik činností uvedených v odstavci 3, popřípadě spolupracuje při výkonu několika těchto činností nebo současně koná činnosti podle odstavce 2 písm. a) a b).

(5) Kde se dále hovoří o samostatné výdělečné činnosti, rozumí se tím též spolupráce při výkonu této činnosti [odstavec 2 písm. b)].

(6) Samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud osoba samostatně výdělečně činná, která není účastna nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných, v kalendářním roce

- a) vykonávala zaměstnání (odstavec 8 věta první),
- b) měla nárok na výplatu invalidního důchodu nebo jí byl přiznán starobní důchod,
- c) měla nárok na rodičovský příspěvek^{15b)} nebo na peněžitou pomoc v mateřství nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu, pokud tyto dávky náleží z nemocenského

⁹⁾ § 2f zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ § 10 a 13 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

¹¹⁾ § 76 a násl. a § 93 a násl. obchodního zákoníku.

¹²⁾ Zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve znění zákona č. 89/1990 Sb., zákona č. 468/1991 Sb. a zákona č. 318/1993 Sb.

^{6b)} § 7 odst. 8 a § 36 odst. 2 písm. e) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁾ Např. zákon ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii, zákon ČNR č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), zákon ČNR č. 524/1992 Sb., o auditorech a Komoře auditorů České republiky, zákon ČNR č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a o Komoře daňových poradců České republiky, zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, zákon č. 237/1991 Sb., o patentových zástupcích, zákon ČNR č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění zákona č. 164/1993 Sb. a zákona č. 275/1994 Sb.

^{13a)} § 566 až 575 obchodního zákoníku.

¹⁴⁾ § 7 odst. 2 písm. b) zákona ČNR č. 586/1992 Sb.

¹⁵⁾ § 9 odst. 1 písm. a) a b) zákona ČNR č. 586/1992 Sb., ve znění zákona č. 323/1993 Sb. a zákona č. 259/1994 Sb.

³⁷⁾ § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{15b)} § 30 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

pojištění zaměstnanců, nebo osobně pečovala o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost)^{5c)}, pokud osoba, která je závislá na péči jiné osoby, je osobou blízkou, nebo žije s osobou samostatně výdělečně činnou v domácnosti^{5d)}, není-li osobou blízkou,

d) vykonávala vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání, nebo

e) byla nezaopatřeným dítětem podle § 20 odst. 3 písm. a).

(7) Samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost v těch kalendářních měsících, v nichž po celý měsíc byla vykonávána samostatná výdělečná činnost a současně trvaly skutečnosti uvedené v odstavci 6; jestliže samostatná výdělečná činnost byla vykonávána jen po část kalendářního měsíce, považuje se samostatná výdělečná činnost za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud po tu část kalendářního měsíce, po kterou byla vykonávána samostatná výdělečná činnost, tyto skutečnosti současně trvaly. Trváním skutečností podle věty první se rozumí též trvání jen některých skutečností uvedených v odstavci 6.

(8) Zaměstnáním se rozumí činnost zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců a jde-li o osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. w) a x), účast na důchodovém pojištění. Pečuje-li o osobu, která je závislá na péči jiné osoby [odstavec 6 písm. c)], více osob současně, považuje se samostatná výdělečná činnost za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost u té osoby samostatně výdělečně činné, která byla určena písemnou dohodou všech osob, které pečují o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost)^{5c)}, za osobu pečující v největším rozsahu; nedojde-li k této dohodě, považuje se samostatná výdělečná činnost za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost u té osoby samostatně výdělečně činné, která podle rozhodnutí příslušného orgánu sociálního zabezpečení podle zvláštního právního předpisu^{15e)} pečuje o osobu, která je závislá na péči jiné osoby, v největším rozsahu. Skutečnosti o vedlejší samostatné výdělečné činnosti uvedené v odstavci 6 písm. a) a c) až e) musí osoba samostatně výdělečně činná doložit nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž podala přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti podle zvláštního zákona¹⁷⁾ za kalendářní rok, za který chce být považována za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost.

(9) Samostatná výdělečná činnost se považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost v období, ve kterém se podle odstavců 6 až 8 samostatná výdělečná činnost nepovažuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. Pokud byla osoba samostatně výdělečně činná účastna nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných jen po část kalendářního měsíce, považuje se v tomto kalendářním měsíci samostatná výdělečná činnost vždy za hlavní samostatnou výdělečnou činnost.

* * *

^{5c)} § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

^{5d)} § 115 občanského zákoníku.

^{15e)} § 6 odst. 4 písm. a) bod 13 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění zákona č. 152/2007 Sb.

¹⁷⁾ Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

HLAVA PRVNÍ

DOBA POJIŠTĚNÍ A NÁHRADNÍ DOBA POJIŠTĚNÍ

§ 11

- (1) Dobou pojištění je po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění
- a) osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až l), v) až x) ~~a odst. 2 a v § 5 odst. 2 a 3~~, za kterou bylo v České republice zaplacené pojistné,
 - b) osob uvedených v § 6, za kterou bylo v České republice zaplacené pojistné, a to nejdříve ode dne zaplacení pojistného.

(2) Za dobu pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) se u osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až l) ~~a v) až x) a v § 5 odst. 2 a 3~~ nepovažuje kalendářní měsíc, ve kterém nebyly dosaženy příjmy započitatelné do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona^{17c)} proto, že tyto osoby nevykonávaly činnost zakládající účast na pojištění, pokud nešlo o omluvné důvody; za omluvné důvody se považují skutečnosti uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a). Podmínka zaplacení pojistného uvedená v odstavci 1 písm. a) se považuje za splněnou, v případě, kdy pojistné nebylo zaplacené jen proto, že v kalendářním roce osoba uvedená v odstavci 1 písm. a) dosáhla stanoveného maximálního vyměřovacího základu pro pojistné^{17c)}, a v případě, kdy zaměstnavatel pojistné na pojištění neodvedl, ačkoliv byl povinen toto pojistné odvést, pokud se dále nestanoví jinak; zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí právnická nebo fyzická osoba zaměstnávající pojištěnce v pracovním poměru a dalších pracovních vztazích, nebo k níž je pojištěnec v jiném právním vztahu zakládajícím účast na pojištění podle tohoto zákona, jakož i organizační složka státu^{16a)}. Za dobu pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) se u osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a), ~~d), f), w)~~ a x) nepovažuje kalendářní měsíc, za který jejich zaměstnavatel neodvedl pojistné, které byl povinen odvést, je-li tímto zaměstnavatelem obchodní společnost nebo družstvo a tyto osoby byly v takovém kalendářním měsíci současně společníky této společnosti anebo členy statutárního orgánu nebo dozorčí rady této společnosti nebo družstva; pro účely části věty před středníkem se za dlužné pojistné nepovažuje dlužné penále. Ustanovení věty třetí neplatí, bylo-li pojistné dlužné za kalendářní měsíc zaplacené do tří let ode dne splatnosti tohoto pojistného. Byl-li osobám uvedeným ve větě třetí přiznán důchod, popřípadě z důvodu úmrtí těchto osob byl přiznán vdovský, vdovecký nebo sirotčí důchod, a při přiznání tohoto důchodu nebyla započítána podle věty třetí doba pojištění z důvodu neodvedení pojistného, přihlédne se k této době, jen bylo-li dlužné pojistné uhrazeno za prosinec kalendářního roku, do něhož spadá kalendářní měsíc, za který nebylo dlužné pojistné odvedeno, nebo bylo-li dlužné pojistné uhrazeno za poslední kalendářní měsíc před přiznáním důchodu, za který obchodní společnost nebo družstvo dlužily pojistné, anebo za poslední kalendářní měsíc, v němž byl pojištěnec osobou uvedenou ve větě třetí; dlužné pojistné musí být přitom uhrazeno nejpozději do 3 let ode dne splatnosti tohoto pojistného. Za dobu pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) se u osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až k) ~~a v) až x) a v § 5 odst. 2 a 3~~ **považuje též doba, po kterou podle pravomocného rozhodnutí soudu nebo mimosoudní dohody uzavřené po podání návrhu na určení neplatnosti skončení tohoto právního vztahu trval nadále jejich právní vztah zakládající účast na pojištění, pokud podle tohoto rozhodnutí nebo této dohody došlo ke skončení tohoto vztahu neplatně a pokud by jinak byla, kdyby nedošlo k neplatnému skončení tohoto vztahu, splněna podmínka uvedená v**

^{17c)} § 15a odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 261/2007 Sb.

^{16a)} § 3 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

§ 8; podmínka zaplacení pojistného se přitom považuje za splněnou, přičemž ustanovení věty třetí až páté tím není dotčeno.

(3) Dobou pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e) je též

- a) v kalendářním roce, do něhož spadá den, od něhož se přiznává důchod (dále jen „rok přiznání důchodu“), doba před tímto dnem, jestliže tyto osoby zaplatily do dne podání žádosti o přiznání důchodu zálohy na pojistné splatné do konce kalendářního měsíce předcházejícího kalendářnímu měsíci, v němž byla podána tato žádost,
- b) kalendářní rok, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, pokud byly za tento kalendářní rok zaplaceny zálohy na pojistné splatné za tento rok a doplatek na pojistném ještě nebyl splatný přede dnem podání žádosti o přiznání důchodu.

§ 12

(1) Náhradní dobou pojištění je po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. m) až u); podmínkou pro to, aby se tato doba účasti na pojištění hodnotila jako náhradní doba pojištění, je, že byla získána na území České republiky a že doba pojištění trvala aspoň jeden rok. ~~U doby uvedené v § 5 odst. 1 písm. r) se nevyžaduje péče o dítě na území České republiky.~~ **Podmínkou pro to, aby se doba účasti osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. n) až p) a r) až u) hodnotila po 31. prosinci 2011 jako náhradní doba pojištění, je, že pojištěnec po dobu trvání této účasti byl v České republice účasten důchodového pojištění z jiného důvodu, nemocenského pojištění nebo zdravotního pojištění anebo, bydlel-li v České republice, jako poživatel důchodu nebo rodinný příslušník odvozoval své nároky ze zdravotního pojištění v jiném členském státě Evropské unie; za účast na zdravotním pojištění v České republice se však pro tyto účely nepovažuje taková účast na tomto zdravotním pojištění, která je pouze odvozeným nárokem rodinného příslušníka z účasti jiné osoby na tomto pojištění.** Podmínkou pro to, aby se doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. s) hodnotila jako náhradní doba pojištění, je, že o době osobní péče o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost)^{5c)}, rozhodl příslušný orgán sociálního zabezpečení podle zvláštního právního předpisu^{17c)}.

(2) Nestanoví-li se v tomto zákoně jinak, hodnotí se pro vznik nároku na důchod a výši procentní výměry důchodu náhradní doba pojištění stejně jako doba pojištění.

* * *

§ 16

(1) Osobní vyměřovací základ je měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období (§ 18). Tento průměr se vypočte jako součin koeficientu 30,4167 a podílu úhrnu ročních vyměřovacích základů za rozhodné období a počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období; jsou-li v rozhodném období vyloučené doby (odstavce 4 až 6), snižuje se o ně počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období.

(2) Roční vyměřovací základ pojištěnce se stanoví jako součin úhrnu vyměřovacích základů pojištěnce za kalendářní rok a koeficientu nárůstu všeobecného vyměřovacího základu (§ 17 odst. 1). Úhrn vyměřovacích základů pojištěnce za jednotlivý kalendářní rok po roce 2007 nesmí být vyšší než maximální vyměřovací základ pro pojistné^{17c)} stanovený pro

tento rok; do tohoto úhrnu se však nezapočítávají vyměřovací základy osoby dobrovolně účastné pojištění.

(3) Vyměřovacím základem pojištěnce za dobu po 31. prosinci 1995 je vyměřovací základ pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona¹⁷⁾ a za dobu před 1. lednem 1996 hrubý výdělek stanovený pro účely důchodového zabezpečení podle předpisů platných před 1. lednem 1996. Vyměřovací základ pro stanovení pojistného a hrubý výdělek se považují za vyměřovací základ pojištěnce podle věty první nejdříve ode dne zaplacení pojistného, jde-li o pojištěnce, u nichž pro započtení doby pojištění před 1. lednem 1996 byla v předpisech platných před tímto dnem stanovena podmínka zaplacení pojistného, a o pojištěnce, u nichž pro započtení doby pojištění po 31. prosinci 1995 je v § 11 odst. 1 stanovena podmínka zaplacení pojistného; ustanovení § 11 odst. 2 věty druhé, a jde-li o dobu po 30. červnu 2002, též věty třetí a čtvrté, platí zde obdobně. Do vyměřovacího základu pojištěnce se zahrnuje náhrada mzdy, platu nebo jiného příjmu započitatelného do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona¹⁷⁾ nebo hrubého výdělku náležející v případě uvedeném v § 11 odst. 2 větě **páté šesté** v kalendářních měsících, za které náležela; **tato náhrada, která náleží na základě pravomocného rozhodnutí soudu nebo mimosoudní dohody, se započte v kalendářních měsících, za které náleží, a pokud nebyla její výše v jednotlivých kalendářních měsících stanovena, rozpočte se úměrně na celá období, kterých se toto rozhodnutí nebo tato dohoda týká.** Do vyměřovacího základu pojištěnce za dobu po 31. prosinci 1995 se pro účely stanovení ročního vyměřovacího základu zahrnuje též náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz (nemoc z povolání)¹⁸⁾ a náhrada za ztrátu na služebním příjmu (platu) po skončení neschopnosti k službě¹⁹⁾. Jde-li o pojištěnce uvedeného v § 6, který platí pojistné za kalendářní rok předcházející o více než jeden rok kalendářnímu roku, ve kterém je pojistné placeno, upraví se vyměřovací základ, z něhož je toto pojistné placeno, tak, že se vynásobí koeficientem stanoveným jako podíl, v jehož čitateli je všeobecný vyměřovací základ (§ 17 odst. 2) za kalendářní rok, za který se pojistné platí, a ve jmenovateli je všeobecný vyměřovací základ za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, ve kterém bylo pojistné zaplacené, vynásobený přepočítacím koeficientem (§ 17 odst. 4) pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu.

(4) Vyloučenými dobami jsou před 1. lednem 1996 doby, které se podle předpisů platných před tímto dnem vylučovaly při zjišťování hrubých výdělků pro účely výpočtu průměrného měsíčního výdělku, a doby uvedené v písmenu j); přitom doby studia po dosažení věku 18 let jsou vyloučenými dobami pouze v rozsahu, v jakém se považují za náhradní dobu pojištění. Vyloučenými dobami jsou po 31. prosinci 1995, pokud se nekryjí s dobou účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e), dobou pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu, dobou pojištění podle § 11 odst. 1 písm. b), nebo dobou, za kterou náležely náhrady uvedené v odstavci 3 větě čtvrté a páté, doby

a) dočasné pracovní neschopnosti, kterou si pojištěnec nezpůsobil úmyslně, pokud dočasná pracovní neschopnost vznikla nejpozději v poslední den ochranné lhůty podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, doby karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu^{5f)}, doby, po kterou trvala potřeba ošetřování nebo péče o dítě ve věku do 10 let nebo jiného člena domácnosti podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, nejde-li o osoby, které nemají nárok na ošetřovné, nejvýše však v rozsahu prvních 9 kalendářních dnů potřeby ošetřování nebo péče, popřípadě prvních 16 kalendářních dnů, jde-li o osamělého zaměstnance, který má v péči aspoň jedno dítě ve věku do 16 let, které neukončilo povinnou školní docházku, a doby před porodem, po kterou nebyla vykonávána výdělečná činnost z důvodu těhotenství,

¹⁸⁾ § 195 a § 206 odst. 2 zákoníku práce.

¹⁹⁾ Např. § 92 odst. 2 zákona ČNR č. 186/1992 Sb., § 106 odst. 2 zákona č. 154/1994 Sb.

nejdříve však od začátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu do dne, který bezprostředně předcházel dni porodu,

- b) pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, popřípadě plného invalidního důchodu, nebo pobírání starobního důchodu; přitom se za pobírání těchto důchodů považuje i vyplácení obdobných důchodů od cizozemského nositele pojištění,
- c) po které pojištěnec byl poplatníkem pojistného na pojištění, nelze-li zjistit výši jeho vyměřovacích základů,
- d) výkonu vojenské služby v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání a vojáky v další službě⁵⁾, a výkonu civilní služby,
- e) účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. r) a s),
- f) studia uvedené v § 5 odst. 1 písm. m), a jde-li o stanovení osobního vyměřovacího základu pro výpočet invalidního důchodu, též doby soustavné přípravy na budoucí povolání studiem na střední nebo vysoké škole v České republice, a to po dobu prvních 6 let tohoto studia po dosažení věku 18 let,
- g) účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. n),
- h) teoretické a praktické přípravy pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost osoby se zdravotním postižením²⁸⁾,
- ch) ode dne přiznání důchodu do konce roku přiznání důchodu, jde-li o případy uvedené v § 18 odst. 2 a 3, a doby před dosažením 18 let věku, jde-li o případy uvedené v § 18 odst. 2,
- i) za něž byly podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů vyplaceny mzdové nároky v nižší částce, než náležely,
- j) za něž v případě uvedeném v § 11 odst. 2 věť šesté nebyla náhrada mzdy, platu nebo jiného příjmu započitatelného do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona¹⁷⁾ přiznána soudem.

(5) Činí-li součet vyloučených dob uvedených v odstavci 4 věť druhé písm. f) a h) více než 1825 kalendářních dnů, omezí se počet těchto vyloučených dob nad 1825 kalendářních dnů na jednu polovinu.

(6) Doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e) uvedená v § 11 odst. 3 písm. b) se považuje za vyloučenou dobu do zjištění výše pojistného podle skutečného příjmu ze samostatné výdělečné činnosti.

(7) Jestliže zaměstnavatel pojištěnci započitatelný příjem do vyměřovacího základu

- a) zúčtoval v plném rozsahu, zahrnuje se tento příjem do vyměřovacího základu, a to i když tento příjem nebyl pojištěnci v plném rozsahu vyplacen; v tomto případě se ustanovení odstavce 4 písm. i) nepoužije a do vyměřovacího základu se nezahrnují ani mzdové nároky uspokojené krajskou pobočkou Úřadu práce,
- b) zúčtoval v částečném rozsahu, je celá doba, za kterou nebyl zúčtován příjem započitatelný do vyměřovacího základu, vyloučenou dobou podle odstavce 4 písm. i); v tomto případě se do vyměřovacího základu nezahrnují částky příjmu vyplacené zaměstnavatelem ani mzdové nároky uspokojené krajskou pobočkou Úřadu práce,
- c) nezúčtoval, použije se ustanovení odstavce 4 písm. i); v tomto případě se do vyměřovacího základu nezahrnují mzdové nároky uspokojené krajskou pobočkou Úřadu práce.

(8) Doby uvedené v odstavci 4 věť druhé písm. a) až j) se považují za vyloučené doby, i když se kryjí s dobou účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e), s dobou pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu, nebo s dobou, za kterou náležely náhrady uvedené v odstavci 3 věť čtvrté a páté, pokud o to pojištěnec nebo jiný oprávněný požádá; příjmy dosažené v takto určených vyloučených dobách se do vyměřovacího základu nezahrnují. Dosaženým příjmem se rozumí příjem zúčtovaný a u osob samostatně výdělečně činných se jejich příjmem dosaženým v období, které se kryje s vyloučenými dobami, rozumí poměrná část vyměřovacího základu pro

pojistné za kalendářní rok, v němž je vyloučená doba podle věty první. Postup podle věty první se týká pouze celého časového úseku, po který se doby uvedené ve větě první vzájemně kryjí. Způsob podání žádosti podle věty první a lhůty, v nichž lze žádost podat, stanoví zvláštní právní předpis^{19b)}.

(9) Osobní vyměřovací základ, roční vyměřovací základ pojištěnce a výpočtový základ se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

* * *

§ 27

Výdělečná činnost

Výdělečnou činností se rozumí činnost osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až l), v) až ~~x)~~ až x) a v § 5 odst. 2 a 3 vykonávaná v rozsahu, který zakládá účast na pojištění.

* * *

§ 34

(1) Výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29, činí za každý celý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod 1,5 % výpočtového základu měsíčně. Do doby pojištění se pro účely předchozí věty započítávají náhradní doby pojištění pouze v rozsahu 80 %, s výjimkou náhradních dob pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. p), r) a s) a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996; počet dnů náhradních dob pojištění stanovený podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru.

(2) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo 3 a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, za každých 90 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 1,5 % výpočtového základu. Doba kratší než 90 kalendářních dnů, která nebyla zhodnocena podle předchozí věty jako doba pojištění, se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod, pokud se tak získá celý rok doby pojištění, a to v rozsahu potřebném pro toto přičtení; na žádost pojištěnce se doba uvedená ve větě první nezvýší podle věty první a přičte se k době pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod, a to v rozsahu uvedeném v žádosti pojištěnce. Za výkon výdělečné činnosti se pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu nepovažují doby pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci a doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a).

(3) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo 3 a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod ve výši poloviny podle § 37 odst. 1, za každých 180 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 1,5 % výpočtového základu. Ustanovení odstavce 2 věty třetí platí zde obdobně.

(4) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo 3 a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní

^{19b)} § 83 odst. 3 a § 86 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb.

důchod v plné výši podle § 37 odst. 1, za každých 360 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 0,4 % výpočtového základu. Nárok na zvýšení procentní výměry starobního důchodu podle věty první má pojištěnec vždy po 2 letech, pokud výdělečná činnost trvala nepřetržitě po tuto dobu, nebo po skončení výdělečné činnosti; za nepřetržitě trvání výdělečné činnosti se považuje i to, kdy na kalendářní den skončení výdělečné činnosti bezprostředně navazuje kalendářní den, v němž výdělečná činnost znovu vznikla. Ustanovení odstavce 2 věty třetí platí zde obdobně.

(5) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 2 a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, za každý celý rok doby pojištění získané do dosažení doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo 3 o 1,5 % výpočtového základu; po dosažení doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo 3 se výše procentní výměry starobního důchodu zvyšuje podle odstavce 2.

(6) Pokud pojištěnec, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo 3, po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo plný invalidní důchod, přičte se doba této výdělečné činnosti k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod. Nezhodnocený zbytek doby výdělečné činnosti vykonávané po roce 2009 po vzniku nároku na starobní důchod bez pobírání starobního důchodu ani invalidního důchodu, který nebyl přičten podle odstavce 2 věty druhé, se přičte v potřebném rozsahu k době výdělečné činnosti uvedené v odstavci 3 nebo 4, pokud se tak získá ucelený úsek výdělečné činnosti potřebný podle odstavce 3 nebo 4 pro zvýšení procentní výměry starobního důchodu; přitom se nejdříve provádí přičtení k době výdělečné činnosti uvedené v odstavci 3. Nezhodnocený zbytek výdělečné činnosti vykonávané po roce 2009 po vzniku nároku na starobní důchod při pobírání starobního důchodu ve výši poloviny se přičte v potřebném rozsahu k době výdělečné činnosti uvedené v odstavci 4, pokud se tak získá ucelený úsek výdělečné činnosti potřebný podle odstavce 4 pro zvýšení procentní výměry starobního důchodu.

(67) Celým rokem doby pojištění se pro účely tohoto zákona rozumí 365 kalendářních dnů.

* * *

§ 40

(1) Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku

- a) do 20 let méně než jeden rok,
- b) od 20 let do 22 let jeden rok,
- c) od 22 let do 24 let dva roky,
- d) od 24 let do 26 let tři roky,
- e) od 26 let do 28 let čtyři roky a
- f) nad 28 let pět roků.

(2) Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též,

byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.

(3) Pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se za dobu pojištění považuje též doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. n) a dále doba studia na střední nebo vysoké škole v České republice, a to před dosažením 18 let věku, nejdříve však po ukončení povinné školní docházky, a po dosažení věku 18 let po dobu prvních 6 let tohoto studia. **Ustanovení § 12 odst. 1 věty druhé platí zde přiměřeně.**

* * *

Díl první Podmínky nároku na vdovský a vdovecký důchod

§ 49

(1) Vdova má nárok na vdovský důchod po manželovi, který

- a) byl poživitelem starobního nebo invalidního důchodu, nebo
- b) splnil ke dni smrti podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod **stanovené v § 29 nebo § 31 odst. 1** anebo zemřel následkem pracovního úrazu.

(2) Vdovec má nárok na vdovecký důchod po manželce, která splňovala podmínky uvedené v odstavci 1.

* * *

Díl první Podmínky nároku na sirotčí důchod

§ 52

(1) Na sirotčí důchod má nárok nezaopatřené dítě, zemřel-li

- a) rodič (osvojitel) dítěte, nebo
- b) osoba, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů, ~~a dítě na ni bylo v době její smrti převážně odkázáno výživou, kterou nemohli ze závažných důvodů zajistit jeho rodiče~~ **na základě rozhodnutí soudu o svěření dítěte do výchovy jiné osoby nebo do společné výchovy manželů³⁷⁾,**

jestliže rodič (osvojitel) nebo osoba uvedená v písmenu b) byli poživiteli starobního nebo invalidního důchodu nebo ke dni smrti splnili podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod **stanovené v § 29 nebo § 31 odst. 1** anebo zemřeli následkem pracovního úrazu.

(2) Osířelé nezaopatřené dítě má za splnění podmínek stanovených v odstavci 1 nárok na sirotčí důchod po každém z rodičů (osvojitelů) nebo osobě uvedené v odstavci 1 písm. b).

(3) Nárok na sirotčí důchod nevzniká po pěstounovi nebo jeho manželovi.

(4) Nárok na sirotčí důchod zaniká osvojením. Pokud oboustranně osířelé dítě osvojí jen jedna osoba, zaniká nárok na ten sirotčí důchod, který náležel po osobě, kterou osvojitel nahradil. Dojde-li ke zrušení osvojení, vznikne nárok na sirotčí důchod znovu, a to ve výši, v jaké by náležel, kdyby byl vyplácen ke dni zrušení osvojení.

³⁷⁾ § 45 zákona o rodině.

(5) Nárok na sirotčí důchod po osobě uvedené v § 52 odst. 1 písm. b) zaniká svěřením dítěte do výchovy jiné osoby nebo do společné výchovy manželů³⁷⁾; ustanovení odstavce 4 platí přiměřeně.

(56) Pro nárok na sirotčí důchod platí § 50 odst. 6 přiměřeně.

* * *

Díl druhý

Souběh nároků na důchody a jejich výplatu

§ 58

(1) Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu více důchodů téhož druhu nebo na výplatu starobního nebo invalidního důchodu, vyplácí se jen jeden důchod, a to vyšší; to však neplatí, jde-li o nárok na sirotčí důchody podle § 52 odst. 2, **nestanoví-li se jinak v odstavci 2.** Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního, plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu ve stejné výši, vyplácí se důchod, který si pojištěnec zvolil. Dnem úpravy výplat důchodů pro souběh zanikají nároky na důchody, které se nevyplácejí.

(2) Jsou-li současně splněny podmínky nároku na sirotčí důchod po rodiči a po osobě stejného pohlaví uvedené v § 52 odst. 1 písm. b), **náleží pouze jeden důchod, a to vyšší. Jsou-li současně splněny podmínky nároku na důchody uvedené ve větě první ve stejné výši, vyplácí se důchod, který si pojištěnec zvolil.**

§ 59

(1) Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního nebo invalidního důchodu a na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu anebo sirotčího důchodu, vyplácí se nejvyšší důchod v plné výši (§ 4 odst. 2 věta první) a z ostatních důchodů se vyplácí polovina procentní výměry, **nestanoví-li se jinak v odstavci 2; starobním důchodem se pro účely části věty před středníkem rozumí starobní důchod v plné výši, i když je podle § 37 odst. 1 vyplácen ve výši poloviny.** Podle předchozí věty se postupuje obdobně, jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu a sirotčího důchodu. Je-li výše několika důchodů stejná, krátí se podle věty první nejdříve sirotčí důchod a poté vdovský nebo vdovecký důchod. Má-li oboustranně osiřelé dítě nárok na dva sirotčí důchody, vyplácí se vyšší sirotčí důchod v plné výši (§ 4 odst. 2 věta první) a nižší sirotčí důchod se vyplácí ve výši procentní výměry; je-li výše obou sirotčích důchodů stejná, vyplácí se jeden sirotčí důchod v plné výši a druhý sirotčí důchod ve výši procentní výměry. Má-li oboustranně osiřelé dítě nárok na dva sirotčí důchody, považuje se pro účely vět první až třetí za sirotčí důchod úhrn sirotčích důchodů po úpravě podle věty čtvrté.

(2) Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního důchodu zvýšeného za dobu výdělečné činnosti vykonávané po vzniku nároku na tento důchod (§ 34 odst. 2, § 35 odst. 2 a § 36 odst. 2) a na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu, odečte se pro účely posouzení výše důchodů z procentní výměry starobního důchodu zvýšení za dobu výdělečné činnosti vykonávané po vzniku nároku na tento důchod, a je-li zbylá část procentní výměry starobního důchodu nižší než procentní výměra vdovského nebo vdoveckého důchodu, vyplácí se vdovský nebo vdovecký důchod v plné výši (§ 4 odst. 2 věta první) a starobní důchod se vyplácí ve výši zvýšení tohoto důchodu za dobu výdělečné činnosti vykonávané po vzniku nároku na tento důchod a jedné poloviny zbylé části procentní výměry.

* * *

Díl pátý Vyplácení důchodů

§ 64

(1) Příjemcem důchodu je oprávněný nebo jeho zákonný zástupce anebo zvláštní příjemce. Kdo je zvláštní příjemce, stanoví zvláštní zákon²⁵⁾.

(2) Důchody se vyplácejí v hotovosti. Na základě žádosti příjemce důchodu se důchod poukazuje na účet příjemce u banky v České republice nebo pobočky zahraniční banky nebo spořitelního a úvěrního družstva v České republice; je-li příjemcem důchodu oprávněný, poukazuje se důchod na účet jeho manžela (manželky) u banky v České republice, pokud o to oprávněný plátcе důchodu požádá na předepsaném tiskopise a má-li v době, kdy o tento způsob výplaty požádá, právo disponovat s peněžními prostředky na takovém účtu. Podmínkou výplaty důchodu oprávněnému na účet jeho manžela (manželky) je souhlas manžela (manželky) s tímto způsobem výplaty; ~~manžel (manželka) oprávněného je povinen vrátit plátcі důchodu splátky důchodu oprávněného poukázané na takový účet po dni úmrtí oprávněného~~ **zemřel-li oprávněný, je manžel (manželka) povinen vrátit plátcі důchodu splátky důchodu oprávněného připsané na takový účet po dni, za který náležela poslední výplata důchodu zemřelého oprávněného.**

(3) Požádá-li příjemce dávky o změnu způsobu výplaty důchodu, je plátcе důchodu povinen provést takovou změnu nejpozději od splátky důchodu splatné ve třetím kalendářním měsíci po kalendářním měsíci, v němž byla uplatněna žádost o změnu způsobu výplaty důchodu. Je-li důchod vyplácen na účet manžela (manželky) u banky v České republice nebo pobočky zahraniční banky nebo spořitelního a úvěrního družstva v České republice podle odstavce 2 věty druhé, neodpovídá plátcе důchodu za škodu, která oprávněnému vznikne právním úkonem manžela (manželky) jako majitele účtu, jehož důsledkem je omezení nebo zánik práva oprávněného disponovat s peněžními prostředky na takovém účtu, ani za škodu, která oprávněnému vznikne, zanikne-li takový účet v důsledku úmrtí manžela (manželky).

(4) Příjemce důchodu vypláceného v hotovosti prostřednictvím držitele poštovní licence hradí náklady plátcе důchodu za poukazy splátek důchodu vyplácených v pravidelných lhůtách. Věta první však neplatí v případě, že oprávněnému byl důchod přiznán před 1. lednem 2010 a tomuto oprávněnému trvá od 31. prosince 2009 nepřetržitě nárok na alespoň 1 důchod. Plátcе důchodu je povinen výši nákladů uvedených ve větě první zveřejnit.

(5) **Má-li právo disponovat s peněžními prostředky na účtu oprávněného jiná osoba než oprávněný, je tato jiná osoba povinna vrátit plátcі důchodu splátky důchodu oprávněného, které byly připsány na takový účet po dni, za který náležela poslední výplata důchodu zemřelého oprávněného. Není-li takové osoby, jsou povinny plátcі důchodu vrátit tyto splátky důchodu postupně manžel (manželka), pokud mu (jí) po zemřelém oprávněném vznikl nárok na vdovecký (vdovský) důchod, a dále děti a rodiče, jestliže žili s oprávněným v době jeho smrti v domácnosti; nelze-li takto vrátit tyto splátky důchodu, považují se tyto splátky důchodu za dluh oprávněného, který se vypořádá v rámci dědictví.**

²⁵⁾ § 118 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění zákona č. 160/1995 Sb.

§ 65

(1) Invalidní důchod se nevyplácí po dobu výplaty nemocenského a po dobu poskytování náhrady mzdy, platu nebo odměny^{25a)} nebo sníženého platu nebo snížené odměny anebo služebního příjmu nebo náhrady ve výši platu (dále jen „náhrada mzdy“) v době dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, pokud den vzniku invalidity spadá do období dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, které jsou důvodem výplaty nemocenského nebo pobírání náhrady mzdy. Pro účely věty první se za výplatu nemocenského považují i dny, po které se nemocenské nevyplácí osobě samostatně výdělečně činné, která je účastna nemocenského pojištění, podle § 23 zákona o nemocenském pojištění v prvním období dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, a dny, po které se nemocenské nevyplácí z důvodu porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce^{25b)}, a za pobírání náhrady mzdy se považují i první 3 dny, po které se náhrada mzdy nevyplácí^{25c)}, a dny, po které se náhrada mzdy neposkytuje z důvodu porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce^{25d)}. **Pro účely věty první se za dočasnou pracovní neschopnost nepovažuje dočasná pracovní neschopnost, která se považuje za pokračování předchozí dočasné pracovní neschopnosti, která byla ukončena z důvodu, že pojištěnec byl uznán invalidním pro invaliditu prvního nebo druhého stupně.**

(2) Invalidní důchod pro invaliditu následkem úrazu (onemocnění) uvedeného v § 25 odst. 1 větě druhé se vyplácí nejdříve po skončení služby, za jejíhož výkonu došlo k tomuto úrazu (onemocnění).

* * *

^{25a)} § 192 odst. 1 věta první a § 194 zákoníku práce.

^{25b)} § 125 zákona č. 187/2006 Sb.

^{25c)} § 192 odst. 1 věta druhá zákoníku práce.

^{25d)} § 192 odst. 5 zákoníku práce.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, s vyznačením navrhovaných změn

* * *

§ 5

Česká správa sociálního zabezpečení

Česká správa sociálního zabezpečení

a) rozhoduje

1. o dávkách důchodového pojištění, pokud není v tomto zákoně stanoveno, že o nich rozhoduje jiný orgán sociálního zabezpečení, a zařizuje výplaty těchto dávek,
2. o povinnosti občana vrátit dávku důchodového pojištění poskytnutou neprávem nebo v nesprávné výši, pokud je o této dávce oprávněna rozhodovat,
3. o povinnosti zaměstnavatele nahradit neprávem vyplacené částky na dávce důchodového pojištění, pokud je o této dávce oprávněna rozhodovat,
4. o odvoláních ve věcech, v nichž v prvním stupni rozhodla okresní správa sociálního zabezpečení,
5. o odstranění tvrdostí, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, pokud jí bylo v jednotlivých případech svěřeno,
6. o převezech důchodových práv podle § 105a zákona o důchodovém pojištění a zařizuje tyto převody,

~~b) vymáhá neprávem vyplacené částky na dávkách důchodového pojištění; přitom je oprávněna provádět správní výkon rozhodnutí ve věcech důchodového pojištění,~~

~~eb)~~ jedná před soudem v řízení o přezkoumání rozhodnutí ve věcech sociálního zabezpečení,

~~dc)~~ plní úkoly při výplatě dávek sociálního zabezpečení do ciziny,

~~ed)~~ řídí a kontroluje činnost okresních správ sociálního zabezpečení,

~~fe)~~ zajišťuje plnění úkolů vyplývajících z práva Evropských společenství a plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv v oblasti důchodového pojištění,

~~gf)~~ zajišťuje vydávání tiskopisů předepsaných podle tohoto zákona,

~~hg)~~ vede registr pojištěnců důchodového pojištění (dále jen "registr pojištěnců"),

~~ehh)~~ vyrozumívá okresní správu sociálního zabezpečení [§ 6 odst. 4 písm. s)] o tom, že občan, který je dočasně práce neschopným, byl uznán invalidním na základě soudního řízení o žalobě,

~~ich)~~ zajišťuje podklady k posuzování zdravotního stavu v rozsahu vyplývajícím z přímo použitelných předpisů Evropské unie a z mezinárodních smluv,

~~ji)~~ posuzuje zdravotní stav v rozsahu stanoveném tímto zákonem (§ 8 odst. 9).

Okresní správy sociálního zabezpečení

§ 6

(1) Okresní správy sociálního zabezpečení se zřizují pro obvody, které jsou shodné s územními obvody okresů.

(2) Na území hlavního města Prahy vykonává působnost okresní správy sociálního zabezpečení Pražská správa sociálního zabezpečení. Na území města Brna vykonává působnost okresní správy sociálního zabezpečení Městská správa sociálního zabezpečení Brno.

(3) Okresní správy sociálního zabezpečení plní v rámci své působnosti úkoly stanovené tímto zákonem, pokud není jinými obecně závaznými předpisy stanoveno, že tyto úkoly plní jiný orgán.

(4) Okresní správy sociálního zabezpečení

a) rozhodují

1. ve sporných případech o vzniku a zániku důchodového pojištění,
 2. zrušen
 3. ve sporu mezi občanem a jeho zaměstnavatelem o správnost zápisu v evidenčním listu důchodového pojištění (dále jen „evidenční list“),
 4. zrušen
 5. zrušen
 6. zrušen
 7. o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně záloh, o penále a o přirážce k pojistnému na sociální zabezpečení a o zřízení zástavního práva v případě dluhu na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na penále,
 8. zrušen
 9. o odstranění tvrdostí, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, pokud jim bylo v jednotlivých případech svěřeno,
 10. o pokutách za nesplnění povinností zaměstnavatelů a osob samostatně výdělečně činných (§ 120c) v sociálním zabezpečení,
 11. o době a rozsahu péče muže o dítě ve věku do 4 let, jde-li o dobu péče o toto dítě po 31. prosinci 1995 do 30. června 2007, a o době a rozsahu péče o dítě ve věku do 18 let, je-li dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči, a péče osoby pečující osobně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let, jde-li o doby péče o tyto děti a bezmocné osoby po 31. prosinci 1995 do 31. prosince 2006,
 12. o době a rozsahu péče osoby pečující osobně o osobu, která je podle zvláštního právního předpisu^{52b)} závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), jde-li o dobu péče o tuto osobu po 31. prosinci 2006, a o době a rozsahu péče osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je podle zvláštního právního předpisu^{52b)} závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost),
 13. o tom, zda osoba samostatně výdělečně činná pečuje o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost), v největším rozsahu^{52c)},
 14. zrušen
 15. zrušen
 16. zrušen
 17. o započtení celého kalendářního roku do doby zaměstnání před 1. lednem 1976, jestliže člen jednotného zemědělského družstva nepracoval stanovený počet pracovních dnů, popřípadě jinak určený pracovní úvazek,
- b) zrušeno
- c) vrací zaměstnanci přeplatek na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,

^{52b)} § 8 zákona č. 108/2006 Sb.

^{52c)} § 9 odst. 8 věta třetí zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 152/2007 Sb.

- d) doporučují v rámci kontrolní lékařské prohlídky (~~§ 8 odst. 2~~) (**§ 8 odst. 3**) zařazení na pracovní rehabilitaci podle zákona o zaměstnanosti fyzické osoby, které přestaly být invalidními,
- e) zrušeno
- f) zrušeno
- g) zrušeno
- h) vedou potřebnou statistiku a účetní evidenci předepsanou v sociálním zabezpečení,
- ch) vedou evidenci pro účely důchodového pojištění osob samostatně výdělečně činných a občanů dobrovolně účastných důchodového pojištění⁵³⁾, kteří si platí pojistné na důchodové pojištění,
- i) sepisují žádosti o dávky důchodového pojištění v případech stanovených tímto zákonem,
- j) opatřují a předkládají České správě sociálního zabezpečení na její žádost podklady pro rozhodnutí o dávkách důchodového pojištění a pro vymáhání neprávem vyplacených částek dávek důchodového pojištění,
- k) navrhuje České správě sociálního zabezpečení zápočet dob pojištění a náhradních dob pojištění ve sporných případech a zápočet doby vojenské služby v jiných než spojeneckých armádách, kterou konali povinně občané v době nesvobody, včetně doby zajetí,
- l) poskytují občanům a zaměstnavatelům odbornou pomoc ve věcech sociálního zabezpečení,
- m) zrušeno
- n) zrušeno
- o) kontrolují plnění povinností občanů a zaměstnavatelů v sociálním zabezpečení a plnění povinností plátců pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- p) zrušeno
- q) posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost občanů v rozsahu stanoveném tímto zákonem (§ 8),
- r) vybírají pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti včetně záloh podle zvláštního zákona³²⁾ a vymáhají pohledávky ve věcech pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti; přitom jsou oprávněny provádět správní výkon rozhodnutí,
- s) vyrozumívají písemně ošetřujícího lékaře o tom, že občan, který je dočasně práce neschopný, byl uznán invalidní na základě soudního řízení o žalobě,
- t) vymáhají pohledávky na dávkách důchodového pojištění; přitom jsou oprávněny provádět správní výkon rozhodnutí ve věcech důchodového pojištění,**
- u) mohou převzít plnění některých úkolů spojených s prováděním důchodového pojištění zaměstnanců zaměstnavatelů, kteří neplní povinnosti při provádění nemocenského pojištění a důchodového pojištění,
- v) vydávají na žádost osob samostatně výdělečně činných potvrzení o výši měsíčního vyměřovacího základu pro stanovení záloh na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti pro účely posouzení nároku na dávky státní sociální podpory,
- y) navrhuje živnostenskému úřadu zrušení živnostenského oprávnění podnikateli z důvodu neplnění závazků podnikatele vůči státu.

* * *

⁵³⁾ § 6 zákona č. 155/1995 Sb.

³²⁾ § 13 a 16 zákona ČNR č. 589/1992 Sb.

§ 8

Posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti

(1) Okresní správy sociálního zabezpečení posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob pro účely sociálního zabezpečení a pro účely poskytnutí dávek a mimořádných výhod podle jiných právních předpisů^{9b)} při zjišťovacích a kontrolních lékařských prohlídkách. Za tím účelem posuzují

- a) invaliditu a změnu stupně invalidity,
- b) dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dítěte a jeho neschopnost vykonávat z důvodu tohoto zdravotního stavu výdělečnou činnost,
- c) zda jde o osobu zdravotně znevýhodněnou,
- d) zda si fyzická osoba může zvýšit vzhledem ke svému zdravotnímu stavu příjem vlastní prací,
- e) zda jde o fyzickou osobu těžce zdravotně postiženou a druh a stupeň tohoto postižení pro účely poskytnutí mimořádných výhod, příspěvku na úpravu bytu, příspěvku na úhradu za užívání bezbariérového bytu a garáže, příspěvku na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla a příspěvku na individuální dopravu,
- f) zda jde pro účely dávek státní sociální podpory o fyzickou osobu dlouhodobě těžce zdravotně postiženou, dlouhodobě zdravotně postiženou nebo o dítě dlouhodobě nemocné,
- g) stupeň závislosti fyzické osoby pro účely příspěvku na péči.

(2) Okresní správa sociálního zabezpečení provede zjišťovací lékařskou prohlídku na základě žádosti správního orgánu, který vede řízení, pro jehož účely je posudek žádán.

(3) Okresní správa sociálního zabezpečení provede kontrolní lékařskou prohlídku

- a) v termínu určeném při předchozím posouzení okresní správou sociálního zabezpečení na základě žádosti správního orgánu, který vede řízení, pro jehož účely je posudek žádán,
- b) zjistí-li posudkově významné skutečnosti, které odůvodňují provedení kontrolní lékařské prohlídky,
- c) z podnětu orgánu sociálního zabezpečení nebo správního orgánu, na základě jehož žádosti provedla okresní správa sociálního zabezpečení zjišťovací lékařskou prohlídku; v těchto případech je okresní správa sociálního zabezpečení povinna informovat příslušný orgán o výsledku posouzení,
- d) z podnětu orgánu pomoci v hmotné nouzi, jde-li o prokázání trvání invalidity třetího stupně pro účely řízení o dávce pomoci v hmotné nouzi a již uplynula platnost posudku; v těchto případech je okresní správa sociálního zabezpečení povinna informovat orgán pomoci v hmotné nouzi o výsledku posouzení,
- e) z podnětu Úřadu práce České republiky, jde-li o ověření skutečnosti, zda fyzická osoba je osobou se zdravotním postižením; v těchto případech je okresní správa sociálního zabezpečení povinna informovat Úřad práce České republiky o výsledku posouzení, nebo
- f) z podnětu fyzické osoby, která byla uznána invalidní, avšak její žádost o přiznání invalidního důchodu byla zamítnuta a již uplynula platnost posudku, jde-li o prokázání, že je osobou se zdravotním postižením podle zákona o zaměstnanosti;
- g) z podnětu ministerstva; v tomto případě je okresní správa sociálního zabezpečení povinna informovat ministerstvo o výsledku posouzení.**

^{9b)} Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

(4) Úkoly okresní správy sociálního zabezpečení uvedené v odstavci 1 může plnit pouze lékař.

(5) Místní příslušnost okresní správy sociálního zabezpečení k posuzování zdravotního stavu podle odstavce 1 se řídí

a) místem trvalého pobytu fyzické osoby na území České republiky, popřípadě místem pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince; nemá-li fyzická osoba takový pobyt na území České republiky, řídí se místní příslušnost místem, kde se na území České republiky obvykle zdržuje, nebo

b) sídlem věznice, popřípadě vazební věznice (dále jen „věznice“), je-li fyzická osoba ve výkonu trestu odnětí svobody nebo vazby.

(6) Na žádost fyzické osoby, jejíž zdravotní stav má být posouzen, nebo s jejím souhlasem může okresní správa sociálního zabezpečení příslušná podle odstavce 5 požádat o posouzení této osoby okresní správu sociálního zabezpečení, v jejímž územním obvodu je tato osoba zaměstnána nebo se v něm dlouhodobě zdržuje, popřípadě je v ústavní péči zdravotnického zařízení nebo jsou jí poskytovány pobytové sociální služby v zařízení sociálních služeb nebo je jí poskytováno vzdělávání pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením^{9c)}, anebo okresní správu sociálního zabezpečení, v jejímž územním obvodu je zdravotnické zařízení, ve kterém je posuzované osobě poskytována zdravotní péče, pokud zdravotní stav posuzované osoby vyžaduje vzhledem k charakteru nemoci posouzení tímto zdravotnickým zařízením.

(7) Okresní správy sociálního zabezpečení podávají posudky o tom, zda zdravotní stav osob, jejichž důchodové pojištění provádějí orgány uvedené v § 9, odůvodňuje poskytnutí dávky důchodového pojištění anebo dávky nebo služby sociální péče.

(8) Při posuzování podle odstavce 1 vychází okresní správa sociálního zabezpečení zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě výsledků funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení podle odstavce 1, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy^{9d)}. Při posuzování podle odstavce 1 lze vycházet také z podkladů vypracovaných lékařem určeným Českou správou sociálního zabezpečení.

(9) Česká správa sociálního zabezpečení posuzuje invaliditu a dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dítěte a jeho neschopnost vykonávat z důvodu tohoto zdravotního stavu výdělečnou činnost pro účely řízení o námitkách (§ 88). Rozhoduje-li o důchodu orgán sociálního zabezpečení uvedený v § 9 odst. 1, vydává Česká správa sociálního zabezpečení posudky podle věty první na základě žádosti tohoto orgánu. Úkoly České správy sociálního zabezpečení podle věty první může plnit pouze lékař. Z posuzování podle věty první je vyloučen lékař, který tutéž věc posuzoval nebo pro takové posouzení vypracoval podklad pro účely rozhodnutí správního orgánu v prvním stupni řízení.

(10) Okresní správa sociálního zabezpečení **a Česká správa sociálního zabezpečení** předá nebo zašle občanu do 7 dnů stejnopis posudku vydaného podle odstavce 1 písm. a) **nebo podle odstavce 9**; náležitosti tohoto posudku stanoví prováděcí právní předpis.

* * *

^{9c)} § 16 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

§ 11b

(1) Česká správa sociálního zabezpečení a okresní správa sociálního zabezpečení mohou požádat Ministerstvo vnitra o přidělení rodného čísla fyzické osobě, které do doby zpracování jejích údajů v informačních systémech České správy sociálního zabezpečení nebo okresních správ sociálního zabezpečení rodné číslo nebylo přiděleno a která o jeho přidělení Ministerstvo vnitra sama nepožádala, zjistí-li důvody pro jeho přidělení pro splnění podmínek podle tohoto zákona, zvláštních právních předpisů⁷⁴⁾, práva Evropských společenství^{73d)} nebo mezinárodních smluv a je-li Ministerstvo vnitra pro takovou fyzickou osobu výdejovým místem rodného čísla podle zvláštního právního předpisu^{74a)}. V těchto případech je Česká správa sociálního zabezpečení nebo okresní správa sociálního zabezpečení povinna předložit odůvodněnou žádost o přidělení rodného čísla obsahující náležitosti stanovené zvláštním právním předpisem^{74a)} a doplněnou adresou fyzické osoby pro doručování.

(2) Ministerstvo vnitra sděluje České správě sociálního zabezpečení údaje, ~~které se týkají fyzických osob starších 15 let,~~

a) o přidělení nebo změně rodného čísla,

b) o změně jména nebo příjmení,

a to bez žádosti do 15 dnů ode dne, kdy se tyto údaje staly součástí agendového informačního systému evidence obyvatel a agendového informačního systému cizinců.

(3) Česká správa sociálního zabezpečení je povinna poté, kdy podle veškeré jí dostupné spisové dokumentace a podle jí vedených informačních systémů prověřila správnost údaje, poskytnutého z informačního systému evidence obyvatel, o jehož správnosti měla pochybnosti, a tyto nadále trvají, oznámit Ministerstvu vnitra tuto skutečnost a požádat o provedení kontroly tohoto údaje⁷³ⁱ⁾; k žádosti je povinna připojit fotokopie spisové dokumentace, z níž vyplývají důvody pochybnosti o správnosti údaje. Ministerstvo vnitra sdělí České správě sociálního zabezpečení výsledek kontroly.

(4) Orgány sociálního zabezpečení mohou vést evidenci o občanech pro účely tohoto zákona podle jejich rodných čísel.

* * *

⁷⁴⁾ Například zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

^{73d)} ~~Nařízení Rady (EEC) 1408/71 o aplikaci soustav sociálního zabezpečení na osoby zaměstnané, samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství.~~

~~Nařízení Rady (EEC) 574/72 stanovující postup provádění~~

~~Nařízení Rady (EEC) 1408/71 o aplikaci soustav sociálního zabezpečení na osoby zaměstnané, samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství.~~

^{73d)} **Například Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 a Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění Nařízení Komise (EU) č. 1244/2010, a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.**

^{74a)} Zákon č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁷³ⁱ⁾ § 8a zákona č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 14

Povinnost zachovávat mlčenlivost

(1) Zaměstnanci orgánů sociálního zabezpečení jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při plnění úkolů orgánů sociálního zabezpečení nebo v přímé souvislosti s nimi, pokud se dále nestanoví jinak. Tato povinnost trvá i po skončení pracovního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci orgánů sociálního zabezpečení zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

(2) Údaje týkající se jednotlivých občanů, organizací nebo malých organizací, které se orgány sociálního zabezpečení při své činnosti dozvědí, sdělují jiným subjektům, jen stanoví-li tak zvláštní zákon⁴⁵⁾ nebo tento zákon; jinak mohou tyto údaje sdělit jiným subjektům jen se souhlasem občana, organizace nebo malé organizace. V rozsahu potřebném pro řízení ve věcech sociálního zabezpečení poskytují orgány sociálního zabezpečení údaje týkající se jednotlivých občanů cizozemským nositelům pojištění na základě jejich žádosti, nestanoví-li mezinárodní smlouva jinak. Orgány sociálního zabezpečení poskytují dále údaje získané při provádění důchodového pojištění jiným správním úřadům nebo orgánům k plnění úkolů vyplývajících pro ně z práva Evropských společenství a mezinárodních smluv.

(3) Orgány sociálního zabezpečení jsou povinny na žádost poskytnout

- a) informace získané při výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jinému orgánu sociálního zabezpečení nebo soudu, projednávají-li tyto orgány opravný prostředek ve správním řízení nebo žalobu ve věci pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, dědictví po poplatníku tohoto pojistného (příspěvku) nebo návrh na výkon rozhodnutí ohledně pohledávky na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti; tyto informace poskytnou na žádost též jinému orgánu sociálního zabezpečení, je-li účastníkem insolvenčního řízení, v němž se řeší úpadek nebo hrozící úpadek plátce pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, nebo soudu, který toto řízení vede anebo v tomto řízení ustanovenému insolvenčnímu správci,
 - b) správcům daně údaje nezbytné k výkonu správy daní,
 - c) zdravotním pojišťovnám⁴⁹⁾ seznam plátců pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a údaje o výši příjmů a výdajů jednotlivých osob samostatně výdělečně činných, které osoba samostatně výdělečně činná uvedla v přehledu podle zvláštního zákona, a výši vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jednotlivých zaměstnavatelů a ke kontrole nebo doplnění údajů vedených v informačních systémech zdravotních pojišťoven též údaje z registru pojištěnců,
 - d) Úřadu práce České republiky - krajským pobočkám a pobočce pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“)
1. údaje o vyměřovacím základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jednotlivých osob samostatně výdělečně činných a občanů,

⁴⁵⁾ Např. § 128 občanského soudního řádu a § 8 trestního řádu.

⁴⁹⁾ Zákon ČNR č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon ČNR č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů.

- kteří jsou poplatníky pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti z důvodu výkonu zaměstnání v cizině⁵⁰⁾,
2. údaje o délce doby důchodového pojištění podle zvláštního zákona^{50e)}, která je v evidenci příslušného orgánu sociálního zabezpečení, a to za období posledních 3 roků před zařazením občana do evidence uchazečů o zaměstnání. Krajské pobočky Úřadu práce podávají žádost prostřednictvím Ministerstva práce a sociálních věcí; žádost i sdělované údaje se předávají prostřednictvím Úřadu práce České republiky - generálního ředitelství v elektronické podobě,
3. údaje o důchodovém věku podle zvláštního zákona²⁾ v případech, kdy žadatel o podporu v nezaměstnanosti podle zvláštního zákona^{50h)} pracoval před 1. lednem 1993 způsobem, který by mohl založit nárok na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996; tyto údaje sdělují ve lhůtách uvedených v § 85a odst. 2 a § 107a odst. 2,
- e) jiným orgánům sociálního zabezpečení informace v případech vyřizování stížností a zobecněné informace a souhrnné údaje, které orgány sociálního zabezpečení získají při své činnosti, bez uvedení konkrétních údajů, zejména jmenných,
- f) orgánům oprávněným podle zvláštního zákona ke kontrole činnosti orgánů sociálního zabezpečení informace potřebné k provádění této kontroly,
- g) Českému statistickému úřadu údaje stanovené zvláštním zákonem^{50a)},
- h) Ministerstvu financí informace vyžádané při plnění povinností podle zvláštního právního předpisu o boji proti legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo zvláštního právního předpisu o provádění mezinárodních sankcí za účelem udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu,
- i) úřadům provádějícím státní sociální podporu, krajským úřadům a ministerstvu údaje o druhu a výši jimi vyplácených dávek důchodového pojištění, včetně doby jejich poskytování a výplaty, a údaje o zahájení, ukončení nebo pozastavení samostatné výdělečné činnosti, včetně spolupráce při výkonu této činnosti, jde-li o žadatele o dávky státní sociální podpory, poživatele těchto dávek a osoby s těmito žadateli nebo poživateli společně posuzovanými, a to v rozsahu nezbytném pro provádění státní sociální podpory,
- j) obecním úřadům poskytujícím dávky a služby sociální péče a dávky pomoci v hmotné nouzi a krajským úřadům údaje o druhu a výši jimi vyplácených dávek důchodového pojištění žadatelům o tyto dávky a služby, poživatelům těchto dávek a služeb a osobám s těmito žadateli nebo poživateli společně posuzovanými, a to v rozsahu nezbytném pro provádění sociální péče a pomoci v hmotné nouzi,
- k) Celní správě České republiky údaje o druhu a výši jimi vyplácených dávek důchodového pojištění, včetně data přiznání a údajů o jejich výplatě od tohoto data, a to v rozsahu nezbytném pro účely poskytování výsluhového příspěvku podle zvláštního zákona^{50c)},
- l) Veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá v souvislosti s šetřením podle zvláštního zákona,
- m) informace získané při výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti Národním bezpečnostním úřadu, zpravodajské službě nebo

⁵⁰⁾ § 3 odst. 3 zákona ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 160/1993 Sb.

^{50e)} § 11 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.

²⁾ Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

^{50h)} § 50a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

^{50a)} Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

^{50c)} Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

Ministerstvu vnitra, pro potřeby provádění bezpečnostního řízení podle zvláštního zákona^{50d)},

- n) živnostenským úřadům, u nichž osoby uvedené v § 10a odst. 1 podaly oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti nebo přihlášku k účasti na důchodovém pojištění, identifikační číslo osoby, čísla účtů pro placení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a údaj o výši pojistného nebo záloh na pojistné na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti-;
- o) dalším orgánům státní správy údaje nezbytné k plnění úkolů v jejich působnosti podle zvláštních zákonů, a to včetně údajů o jednotlivých pojištěncích, s výjimkou údajů o zdravotním stavu; ustanovení § 16a odst. 3 tím není dotčeno. Orgán sociálního zabezpečení poskytne požadovanou informaci, pokud ten, kdo informaci požaduje, v žádosti uvede ustanovení zákona, o který svůj požadavek na poskytnutí informace opírá, rozsah údajů, jejichž poskytnutí požaduje, a účel, pro který dané informace požaduje.**

(4) Zobecněné informace a souhrnné údaje, které orgány sociálního zabezpečení získají při své činnosti, mohou být bez uvedení konkrétních údajů, zejména jmenných, využívány zaměstnanci těchto orgánů při vědecké, publikační a pedagogické činnosti.

(5) Česká správa sociálního zabezpečení je povinna na žádost fyzické nebo právnické osoby, která prokáže, že má vůči fyzické osobě podle pravomocného a vykonatelného rozhodnutí splatnou pohledávku, sdělit, zda tato osoba je poživatelem dávky důchodového pojištění a vyplácená dávka dosahuje výše podléhající výkonu rozhodnutí, a údaj o rodném čísle této jiné osoby.

(6) Povinnost zachovávat mlčenlivost se nevztahuje na údaje týkající se výše dluhu na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, včetně výše dlužného penále, jde-li o plátce pojistného, u něhož byl nařízen soudní nebo správní výkon rozhodnutí ve věcech pojistného.

* * *

§ 16b

Posudkové komise ministerstva

(1) Posudkové komise ministerstva jsou nejméně tříčlenné. Předsedou posudkové komise může být jen lékař. Předseda posudkové komise a tajemník posudkové komise jsou vždy zaměstnanci zařazení k výkonu práce v ministerstvu; tajemník je členem posudkové komise. Dalšími členy posudkové komise jsou odborní lékaři jednotlivých klinických oborů.

(2) Posudková komise ministerstva je schopna jednat a usnášet se, je-li přítomen posudkový lékař, který je předsedou této komise, tajemník a další lékař. Posudková komise ministerstva se usnází většinou hlasů; při rovnosti hlasů rozhoduje hlas jejího předsedy.

(3) Posudkový lékař, který je předsedou posudkové komise ministerstva, řídí jednání této komise, určuje její konkrétní složení a rozhoduje o zařazení jednotlivých případů na pořad jednání komise.

^{50d)} Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

(4) K jednání posudkové komise ministerstva je možno se souhlasem posuzované fyzické osoby přizvat na její žádost jiné fyzické osoby, lze-li od nich očekávat, že přispějí k objasnění závažných okolností důležitých pro posudkový závěr.

* * *

§ 35a

Povinnost zaměstnavatelů vést záznamy a podávat hlášení pro účely důchodového pojištění

(1) Zaměstnavatelem se pro účely důchodového pojištění rozumí právnická nebo fyzická osoba, která zaměstnává jiné fyzické osoby nebo k níž jsou fyzické osoby ve vztahu, který zakládá účast na důchodovém pojištění. Za zaměstnavatele se považují též organizační složky státu, v nichž jsou zařazeny fyzické osoby v pracovním poměru nebo činný na základě dohody o pracovní činnosti, služební úřady, v nichž jsou státní zaměstnanci podle služebního zákona^{3a)} zařazeni k výkonu státní služby, věznice, v nichž vykonává trest odnětí svobody odsouzený zařazený do práce, ústavy pro výkon zabezpečovací detence, v nichž vykonávají zabezpečovací detenci osoby zařazené do práce, a příslušné útvary, složky nebo jiné organizační části bezpečnostních sborů nebo ozbrojených sil České republiky, které vyplácejí příslušníkům bezpečnostních sborů nebo vojákům z povolání plat (dále jen „útvár“). **Za zaměstnavatele se považuje dále organizační složka právnické osoby, která má sídlo ve státě, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, pokud je tato složka zapsána v obchodním rejstříku a tato právnická osoba zaměstnává vedoucí zaměstnance této organizační složky, pokud tito zaměstnanci mají místo výkonu práce trvale v České republice.**

(2) Zaměstnavatelé jsou povinni vést potřebné záznamy o skutečnostech rozhodných pro nárok na dávky důchodového pojištění, jejich výši a výplatu a předkládat je příslušným orgánům sociálního zabezpečení.

(3) Změny ve skutečnostech rozhodných pro nárok na dávku a jeho trvání a pro výši a výplatu dávky jsou zaměstnavatelé povinni písemně hlásit, není-li určeno jinak, do osmi dnů. Na výzvu orgánů sociálního zabezpečení jsou organizace povinny podat hlášení a předložit záznamy ve lhůtě určené tímto orgánem, a není-li lhůta určena, do osmi dnů od doručení výzvy.

(4) Zaměstnavatelé jsou povinni uschovávat

- a) stejnopisy evidenčních listů (§ 38 odst. 5 věta první) vyhotovených v kalendářním roce, kterého se týkají, nebo v bezprostředně následujícím kalendářním roce po dobu 3 kalendářních roků po roce, kterého se týkají, a stejnopisy ostatních evidenčních listů po dobu 3 kalendářních roků po roce, ve kterém byly vyhotoveny,
- b) záznamy o skutečnostech vedených v evidenci podle § 37 odst. 1 písm. h) po dobu 6 kalendářních roků následujících po měsíci, kterého se záznam týká, vždy však po dobu 3 kalendářních roků následujících po měsíci, v němž bylo dlužné pojistné za tento měsíc zaplacen,
- c) záznamy o skutečnostech vedených v evidenci podle § 37 odst. 1, pokud jde o poživatele starobního nebo invalidního důchodu, po dobu 10 kalendářních roků po roce, kterého se týkají,
- d) mzdové listy^{71a)} nebo účetní záznamy o údajích potřebných pro účely důchodového pojištění, včetně údajů uvedených v § 37 odst. 2, po dobu 30 kalendářních roků následujících po roce, kterého se týkají, a jde-li o mzdové listy nebo účetní záznamy o

údajích potřebných pro účely důchodového pojištění vedené pro poživatele starobního důchodu, po dobu 10 kalendářních roků následujících po roce, kterého se týkají, pokud zvláštní právní předpis nestanoví pro záznamy, které mají charakter účetních záznamů, delší uschovací dobu; za záznamy o těchto skutečnostech se vždy považují doklady o druhu, vzniku a skončení pracovního vztahu, záznamy o pracovních úrazech a o nemocech z povolání a záznamy o evidenci pracovní doby^{71b)} včetně doby pracovního volna bez náhrady příjmu.

(5) Zaniká-li zaměstnavatel bez právního nástupce před uplynutím dob uvedených v odstavci 4, je povinen zajistit úschovu záznamů a dalších dokladů do uplynutí uvedených dob a písemně oznámit okresní správě sociálního zabezpečení, kde jsou tyto záznamy a doklady uloženy. Jsou-li záznamy a další doklady uloženy v archivech, jsou archivy tyto záznamy a doklady povinny bezplatně na výzvu okresní správy sociálního zabezpečení nebo České správy sociálního zabezpečení pro účely provádění důchodového pojištění na nezbytně nutnou dobu předat; archivy mají právo na úhradu nákladů přepravy nebo zaslání.

§ 36

Příslušnost zaměstnavatelů k plnění úkolů při provádění důchodového pojištění

Úkoly v důchodovém pojištění plní u

- a) zaměstnanců v pracovním poměru zaměstnavatel, k němuž je zaměstnanec v pracovním poměru,
- b) osob ve služebním poměru příslušné útvaru, v nichž tyto osoby konají službu,
- c) členů družstev družstvo, jehož jsou členy,
- d) společníků a jednatelů společnosti s ručením omezeným a komanditistů komanditní společnosti, kteří mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni, tato společnost,
- e) osob samostatně výdělečně činných příslušná okresní správa sociálního zabezpečení,
- f) zaměstnanců činných na základě dohody o pracovní činnosti zaměstnavatel, který uzavřel se zaměstnancem tuto dohodu,
- g) soudců soud, k němuž je soudce přidělen k výkonu funkce,
- h) členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako uvolnění členové zastupitelstva, útvar, který vyřizuje pracovní záležitosti zaměstnanců těchto územních samosprávných celků,
- ch) poslanců Poslanecké sněmovny a senátorů Senátu Parlamentu příslušná kancelář zákonodárského sboru,
- i) prezidenta republiky Kancelář prezidenta republiky,
- j) členů vlády orgán, který členům vlády vyplácí plat,
- k) prezidenta, viceprezidenta a členů Nejvyššího kontrolního úřadu Nejvyšší kontrolní úřad,
- l) dobrovolných pracovníků pečovatelské služby právnická osoba, která vyplácí odměnu za výkon pečovatelské služby,
- m) pěstounů, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu^{71c)}, zřizovatel tohoto zařízení, a u pěstounů, kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu^{71d)}, orgán, který vyplácí odměnu,

^{71c)} § 38j zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

^{71d)} § 94 zákoníku práce.

- n) osob ve výkonu trestu odnětí svobody zařazených do práce nebo osob pracovně zařazených po dobu trvání vazby věznice a osob ve výkonu zabezpečovací detence zařazených do práce ústav pro výkon zabezpečovací detence,
- o) osob, které se soustavně připravují na budoucí povolání studiem na střední nebo vysoké škole v České republice, tato škola,
- p) osob vedených v evidenci krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání krajská pobočka Úřadu práce,
- q) osob, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, a osob, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce [§ 5 odst. 1 písm. d) zákona o důchodovém pojištění], tento správní úřad nebo tato právnická osoba anebo ten, kdo má u osob vykonávajících veřejnou funkci postavení zaměstnavatele,
- r) osob se zdravotním postižením při teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost^{54a)} zaměstnavatel nebo vzdělávací zařízení, u nichž se příprava provádí,
- s) osob pobírajících dávky nemocenského pojištění nahrazující ušlý příjem po skončení výdělečné činnosti, která zakládala nemocenské pojištění, z něhož jsou tyto dávky vypláceny, útvary nebo okresní správa sociálního zabezpečení, které tyto dávky vyplácí,
- t) osob dobrovolně účastných důchodového pojištění⁵³⁾ příslušná okresní správa sociálního zabezpečení,
- u) Veřejného ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv Kancelář Veřejného ochránce práv,
- v) neplatilo
- w) pracovníků v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů ~~organizace, k níž~~ **zaměstnavatel, k němuž** jsou v tomto pracovním vztahu,
- x) osob ve vojenské činné službě, s výjimkou vojáků z povolání, Ministerstvo obrany,
- y) členů Rady pro rozhlasové a televizní vysílání Úřad Rady pro rozhlasové a televizní vysílání,
- z) finančního arbitra a zástupce finančního arbitra Česká národní banka,
- za) členů Rady Českého telekomunikačního úřadu Český telekomunikační úřad,
- zb) členů Rady Ústavu pro studium totalitních režimů Ústav pro studium totalitních režimů,
- zc) předsedy Energetického regulačního úřadu Energetický regulační úřad,
- zd) ředitelů obecně prospěšné společnosti tato společnost,**
- ze) prokuristů zaměstnavatel, který je zmocnil prokurou,**
- zf) likvidátorů ten, kdo likvidátorovi vyplácí příjem z činnosti likvidátora,**
- zg) členů kolektivních orgánů právnické osoby tato právnická osoba,**
- zh) vedoucích organizačních složek právnické osoby uvedených v § 35a odst. 1 větě třetí tato organizační složka.**

* * *

^{54a)} Zákon č. 435/2004 Sb.

⁵³⁾ § 6 zákona č. 155/1995 Sb.

§ 36b

Povinnosti některých zaměstnavatelů

~~(1) Zaměstnavatel, který zaměstnává osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. w) a x) zákona o důchodovém pojištění, je povinen na předepsaném tiskopisu oznámit okresní správě sociálního zabezpečení den, kdy jim poprvé na základě jejich práce (činnosti) vznikla účast na důchodovém pojištění včetně dne zahájení jejich práce (činnosti), a to do 8 dnů následujících po uplynutí kalendářního měsíce, ve kterém jejich účast na důchodovém pojištění poprvé vznikla, a v těchto případech i den skončení jejich práce (činnosti), a to do 8 dnů následujících po tomto dni; přitom uvádí i údaje potřebné k zapsání do registru pojištěnců. Zaměstnavatel je povinen písemně ohlásit okresní správě sociálního zabezpečení změnu údajů uvedených na oznámení podle věty první, a to do 8 dnů ode dne, kdy tato změna nastala. Zaměstnavatel může s okresní správou sociálního zabezpečení písemně dohodnout jinou lhůtu pro plnění oznamovacích povinností uvedených ve větě první a druhé; tuto dohodu může písemně vypovědět zaměstnavatel i okresní správa sociálního zabezpečení, přičemž platnost této dohody končí prvním dnem kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, v němž byla vypovězena.~~

~~(2) Zaměstnavatel, který zaměstnává osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. w) a x) zákona o důchodovém pojištění a kterému nevznikla podle § 93 zákona o nemocenském pojištění povinnost přihlásit se do registru zaměstnavatelů vedeného podle § 123 zákona o nemocenském pojištění, je povinen přihlásit se na předepsaném tiskopisu do tohoto registru zaměstnavatelů do 8 kalendářních dnů následujících po uplynutí kalendářního měsíce, ve kterém poprvé vznikla jeho zaměstnanci účast na důchodovém pojištění, a plnit další povinnosti vyplývající pro zaměstnavatele z § 93 zákona o nemocenském pojištění.~~

§ 37

Vedení a předkládání záznamů

(1) Evidence, kterou zaměstnavatel vede o občanech pro účely důchodového pojištění, musí obsahovat tyto údaje:

- a) příjmení (včetně všech dřívějších příjmení), jméno, datum a místo narození, místo trvalého pobytu, státní občanství, a byl-li občan účasten důchodového pojištění v cizině a zaměstnavatel je jeho prvním zaměstnavatelem po skončení této účasti, též údaj o názvu a adrese cizozemského nositele pojištění a o cizozemském čísle pojištění,
- b) rodné číslo,
- c) vznik a skončení pracovního poměru nebo jiného vztahu k zaměstnavateli, který zakládá účast na důchodovém pojištění,
- d) vyměřovací základ pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení za příslušná rozhodná období podle zvláštního zákona⁵⁵⁾,
- e) dobu dočasné pracovní neschopnosti, s výjimkou dočasné pracovní neschopnosti, kterou si občan přivodil úmyslně, a karantény, dobu, po kterou trvala potřeba ošetřování nebo péče o dítě ve věku do 10 let nebo jiného člena domácnosti, nejde-li o osoby, které podle zákona o nemocenském pojištění nemají nárok na ošetrovné, a skutečnost, zda pojištěnec v žádosti o ošetrovné uvedl, že je osamělý, a dobu před porodem, po kterou nebyla vykonávána

⁵⁵⁾ § 6 zákona ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 241/1994 Sb. a zákona č. 160/1995 Sb.

výdělečná činnost z důvodu těhotenství, nejdříve však od začátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu, do dne, který bezprostředně předchází dni porodu,

f) dobu pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci,

~~g) záznam, zda občan pobírá starobní nebo invalidní důchod a kdo jej vyplácí, druh starobního důchodu (§ 29, 30, 31, 61a, 74, 74a, 76 a 94 zákona o důchodovém pojištění) a datum vzniku nároku na starobní důchod, popřípadě číslo rozhodnutí o přiznání důchodu, jde-li o poživatele důchodu vypláceného orgány ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti; byl-li nebo je-li poživatel starobního důchodu na základě výdělečné činnosti mimo území České republiky účasten důchodového pojištění v cizině, též tento záznam;~~

g) záznam, zda občan pobírá starobní důchod přiznaný podle § 31 zákona o důchodovém pojištění, kdo jej vyplácí, datum vzniku nároku na tento důchod, popřípadě číslo rozhodnutí o jeho přiznání, jde-li o poživatele důchodu vypláceného orgány ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti,

h) jde-li o obchodní společnost, seznam společníků a členů statutárního orgánu a dozorčí rady této společnosti za jednotlivé kalendářní měsíce a přehled kalendářních měsíců, za které tato společnost neodvedla pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, které byla povinna odvést; to platí obdobně pro družstvo,

i) nepodléhá-li zaměstnanec nebo smluvní zaměstnanec pojištění podle zákona o důchodovém pojištění, údaje o jeho pojištění v cizině,

j) dobu vojenské činné služby, nejde-li o vojáky z povolání.

(2) Zaměstnavatel dále vede evidenci

a) o náhradách za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz (nemoc z povolání), které vyplácí, a vystavuje občanům potvrzení o době a důvodu poskytování těchto náhrad a o výši těchto náhrad vyplacených v jednotlivých kalendářních letech,

b) o zvláštním příspěvku horníkům, který vyplácela před rokem 1996, a vystavuje potvrzení občanům o době poskytování příspěvku a o výši příspěvku vyplaceného v jednotlivých kalendářních letech,

c) o dobách uvedených v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a), d) a e) zákona o důchodovém pojištění, pokud tyto doby trvaly celý kalendářní měsíc, popřípadě jen po část kalendářního měsíce, pokud pracovní poměr nebo jiný vztah k zaměstnavateli, který zakládá účast na důchodovém pojištění, trval jen po část kalendářního měsíce, a v takovém kalendářním měsíci byl zúčtován příjem, který se zahrnuje do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení, a o výši tohoto příjmu; zaměstnavatel vystavuje potvrzení o těchto dobách a o výši tohoto příjmu na žádost občana za jednotlivé kalendářní roky.

(3) Občané předkládají potvrzení uvedená v odstavci 2 v souvislosti se žádostí o přiznání důchodu.

(4) Jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou a o osobu dobrovolně účastnou důchodového pojištění, vede příslušná okresní správa sociálního zabezpečení v evidenci údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění. Okresní správa sociálního zabezpečení je na žádost osoby samostatně výdělečně činné a osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění povinna vydat jí potvrzení o době trvání účasti na důchodovém pojištění a o vyměřovacím základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, a to nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy jí žádost této osoby byla doručena. Okresní správa sociálního zabezpečení zasílá plátcí důchodu, je-li jím některý z orgánů sociálního zabezpečení uvedených v § 9 odst. 1, potvrzení o výši vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za kalendářní

rok, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu osobě samostatně výdělečně činné⁵⁶⁾.

(5) Jde-li o osoby vedené v evidenci krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání, vede příslušná krajská pobočka Úřadu práce v evidenci údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění. Krajská pobočka Úřadu práce zasílá České správě sociálního zabezpečení prostřednictvím Úřadu práce České republiky - generálního ředitelství údaje o době, po kterou uchazeči o zaměstnání náležela podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a době, po kterou tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležely, a to vždy po uplynutí kalendářního roku. Ustanovení odstavce 4 věty druhé platí zde přiměřeně.

(6) Jde-li o osoby se zdravotním postižením při teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, vede zaměstnavatel nebo vzdělávací zařízení, u nichž se příprava provádí, v evidenci údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění. Ustanovení odstavce 4 věty druhé platí zde přiměřeně.

(7) Zaniká-li obchodní společnost [odstavec 1 písm. h)] bez právního nástupce, je povinna předat údaje uvedené v odstavci 1 písm. h) okresní správě sociálního zabezpečení uvedené v § 39 odst. 1 větě první, a to nejpozději do dne výmazu obchodní společnosti z obchodního rejstříku; to platí obdobně pro družstvo.

§ 38

Evidenční listy

(1) Zaměstnavatelé a orgány plnící úkoly v důchodovém pojištění podle § 36 písm. a) až d), f) až n), q), s), u) až w), ~~y) až ze)~~ **a y) až zh)** jsou povinni vést pro každého občana uvedeného v těchto ustanoveních, který je účasten důchodového pojištění, evidenční list. Evidenční list nevede okresní správa sociálního zabezpečení, plní-li úkoly zaměstnavatele podle § 36 písm. s).

(2) Evidenční list se vede pro každého občana za jednotlivý kalendářní rok. Pro každý kalendářní rok se vede vždy nový evidenční list, a to i když trvala účast na důchodovém pojištění u téhož zaměstnavatele v předchozím kalendářním roce.

(3) Evidenční list se vede od 1. ledna kalendářního roku nebo ode dne vzniku účasti občana na důchodovém pojištění, vznikla-li tato účast po 1. lednu, a ukončuje se dnem 31. prosince kalendářního roku nebo dnem skončení této účasti, skončila-li tato účast před 31. prosincem.

(4) Do evidenčního listu se zapisují za každý kalendářní rok po účetní závěrce (závěrce mzdových listů), nejpozději však do 30. dubna následujícího kalendářního roku, a v případě skončení účasti na důchodovém pojištění před 31. prosincem do 1 měsíce po konečném vyúčtování příjmů, nejpozději však do 31. ledna následujícího kalendářního roku

- a) identifikační údaje zaměstnavatele,
- b) jméno, poslední příjmení, rodné příjmení, datum a místo narození, místo trvalého pobytu a rodné číslo občana,
- c) druh výdělečné činnosti,
- d) doba účasti na důchodovém pojištění,
- e) doba důchodového pojištění,
- f) vyměřovací základ pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti,

⁵⁶⁾ § 11 odst. 3 písm. b) a § 16 odst. 6 zákona č. 155/1995 Sb.

- g) doby, které se při stanovení osobního vyměřovacího základu podle § 16 odst. 4 písm. a), d) a j) zákona o důchodovém pojištění vylučují,
- h) doby, které se ode dne dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod nepovažují za výkon výdělečné činnosti pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu.

(5) Zaměstnavatel je povinen vyhotovit stejnopisy evidenčního listu s údaji podle odstavce 4; jeden stejnopis je povinna předložit občanovi k podpisu a založit do své evidence [§ 35a odst. 4 písm. a)] a druhý stejnopis, který opatří podpisem pověřeného zaměstnance nebo jiného oprávněného zástupce a svým razítkem, je povinna vydat občanovi, a to nejpozději v den, kdy předkládá evidenční list příslušnému orgánu sociálního zabezpečení podle § 39 odst. 2 nebo 3. Nesouhlasí-li občan se zápisem zaměstnavatele v evidenčním listu a zaměstnavatel na základě žádosti občana evidenční list včetně jeho stejnopisu neopraví, může občan požádat okresní správu sociálního zabezpečení příslušnou podle § 39 odst. 1 do 30 dnů ode dne převzetí stejnopisu evidenčního listu, aby tento spor rozhodla. Příslušná okresní správa sociálního zabezpečení může zmeškání lhůty uvedené ve větě druhé prominout; proti rozhodnutí o prominutí zmeškání lhůty není odvolání přípustné a toto rozhodnutí je vyloučeno ze soudního přezkumu. Jde-li o osobu ve služebním poměru, s výjimkou státních zaměstnanců podle služebního zákona, platí věty druhá a třetí obdobně s tím, že místo okresní správy sociálního zabezpečení je příslušný orgán sociálního zabezpečení uvedený v § 9 odst. 1.

* * *

§ 39a

Předkládání údajů o důchodovém pojištění

(1) Jde-li o osoby uvedené v § 36 písm. r), předkládá zaměstnavatel, popřípadě vzdělávací zařízení údaje uvedené v § 37 odst. 1 písm. a) až c) do 8 dnů ode dne skončení přípravy České správě sociálního zabezpečení.

(2) Jde-li o osoby, které ukončily vojenskou činnou službu, s výjimkou vojáků z povolání, předkládá Ministerstvo obrany údaje uvedené v § 37 odst. 1 písm. a) a b) a údaje o délce a druhu této služby do 8 dnů ode dne skončení této služby České správě sociálního zabezpečení.

(3) Okresní správa sociálního zabezpečení zasílá **na základě písemné žádosti** osobám samostatně výdělečně činným údaje uvedené v § 37 odst. 1 písm. a), s výjimkou údajů o důchodovém pojištění v cizině, písm. b) a písm. d), údaj o době, po kterou bylo osobě samostatně výdělečně činné vypláceno nemocenské, údaj o době účasti na důchodovém pojištění a údaj o zaplaceném pojistném na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za každý kalendářní rok.

(4) Okresní správa sociálního zabezpečení zasílá **na základě písemné žádosti** osobám dobrovolně účastným důchodového pojištění údaje uvedené v § 37 odst. 1 písm. a), s výjimkou údajů o důchodovém pojištění v cizině, písm. b) a písm. d), údaj o době účasti na důchodovém pojištění a údaj o zaplaceném pojistném na důchodové pojištění za každý kalendářní rok.

(5) Údaje podle odstavců 3 a 4 zasílá okresní správa sociálního zabezpečení osobě samostatně výdělečně činné a osobě dobrovolně účastné důchodového pojištění do 30. září kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, ve kterém byly tyto osoby účastny důchodového pojištění a za který zaplatily pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na

státní politiku zaměstnanosti nebo pojistné na důchodové pojištění, a to na tiskopisech vydaných Českou správou sociálního zabezpečení. Nesouhlasí-li osoby uvedené ve větě první s údaji zapsanými v tomto tiskopisu, mohou požádat do 30 dnů ode dne převzetí tohoto tiskopisu okresní správu sociálního zabezpečení o opravu; ustanovení § 38 odst. 5 věty třetí platí zde obdobně. Nevyhoví-li okresní správa sociálního zabezpečení žádosti podle věty druhé, vydá o tom rozhodnutí; žádost o opravu se přitom považuje za žádost o zahájení řízení.

(6) Údaje podle odstavců 1 a 2 se předkládají na tiskopisech vydaných Českou správou sociálního zabezpečení nebo způsobem uvedeným v § 123e odst. 2 a 3.

(7) Jde-li o osoby samostatně výdělečně činné a osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění, předkládá okresní správa sociálního zabezpečení údaje uvedené v odstavcích 3 a 4 za každý kalendářní rok České správě sociálního zabezpečení.

* * *

§ 40a

Informativní osobní list důchodového pojištění

(1) Orgány sociálního zabezpečení zasílají občanům na základě jejich písemné žádosti informativní osobní list důchodového pojištění (dále jen „informativní list“). Občan má právo na zaslání informativního listu jednou za kalendářní rok. Informativní list obsahuje přehled dob důchodového pojištění a za dobu od roku 1986 přehled vyměřovacích základů a vyloučených dob, které jsou v evidenci příslušného orgánu sociálního zabezpečení. Informativní list zašle orgán sociálního zabezpečení občanovi do 90 dnů ode dne doručení jeho žádosti. ~~Orgány sociálního zabezpečení zasílají informativní list počínaje rokem 2006.~~

(2) Orgán sociálního zabezpečení na základě žádosti občana vyhotoví nový informativní list, prokáže-li občan dobu účasti na důchodovém pojištění podle § 5 odst. 1 písm. a), c) až q) a u) ~~až x) až x)~~ **a § 5 odst. 2 a 3** zákona o důchodovém pojištění nebo dobu zaměstnání před 1. lednem 1996 anebo dobu studia před 1. lednem 1996 a vyměřovací základy nebo vyloučené doby v období po roce 1985. Orgán sociálního zabezpečení zašle občanu do 90 dnů ode dne doručení žádosti podle věty první nový informativní list se zohledněním údajů prokázaných podle věty první. Větu první a druhou nelze použít pro období kalendářního roku, v němž byl informativní list vyhotoven, a bezprostředně předcházejícího kalendářního roku.

(3) Jestliže orgán sociálního zabezpečení nepovažuje doby a další údaje podle odstavce 2 věty první za dostatečně prokázané, nový informativní list nevyhotoví a do 90 dnů ode dne doručení žádosti podle odstavce 2 věty první zašle občanu písemné sdělení se zdůvodněním, že doby a další údaje nejsou dostatečně prokázány a že o těchto dobách a dalších údajích bude rozhodnuto v řízení o přiznání dávky důchodového pojištění; současně občanu vrátí jím předložené doklady, a to do vlastních rukou.

§ 41

Hlášení o zaměstnávání důchodců

(1) Zaměstnavatel má povinnost ohlásit, vstoupí-li k němu do zaměstnání poživatel starobního důchodu, ~~pokud poživatel starobního~~ **přiznaného podle § 31 zákona o důchodovém pojištění, pokud poživatel tohoto** důchodu podle § 37 odst. 2 zákona o

důchodovém pojištění nesplňuje podmínky pro výplatu tohoto důchodu při výkonu výdělečné činnosti.

(2) Hlášení ~~o zaměstnávání důchodců~~ musí obsahovat příjmení, jméno, rodné číslo, pod kterým je vyplácena dávka důchodového pojištění, místo trvalého pobytu občana, den, kdy došlo ke vstupu do zaměstnání, popřípadě kdy nastala jiná skutečnost zakládající ohlašovací povinnost, ~~a druh důchodu~~.

(3) Jde-li o poživatele důchodu vypláceného orgány ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti, musí hlášení obsahovat též číslo rozhodnutí o přiznání důchodu.

(4) Zaměstnavatel má povinnost odeslat hlášení tomu orgánu sociálního zabezpečení, který vyplácí důchod.

(5) Předložením evidenčního listu podle § 39 není splněna povinnost uložená zaměstnavateli v odstavcích 1 až 3.

(6) Zaměstnavatelé jsou povinni podávat hlášení na tiskopisech vydaných orgány sociálního zabezpečení.

§ 42

Zaměstnavatel je povinen vydat svému zaměstnanci, popřípadě zaměstnanci, jehož zaměstnání skončilo, na jeho žádost potvrzení o době trvání zaměstnání v kalendářním roce, po kterou byl zaměstnanec ~~nemocensky nebo jen~~ důchodově pojištěn. Toto potvrzení je zaměstnavatel povinen vydat též okresní správě sociálního zabezpečení na její žádost. Tato potvrzení je zaměstnavatel povinen vydat do 8 dnů od obdržení žádosti.

* * *

HLAVA PRVNÍ

Povinnosti osob samostatně výdělečně činných v sociálním zabezpečení

§ 48

(1) Osoba samostatně výdělečně činná je povinna oznámit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení den

- a) zahájení (opětovného zahájení) samostatné výdělečné činnosti nebo spolupráce při výkonu samostatné výdělečné činnosti (dále jen „samostatná výdělečná činnost“) s uvedením dne, od kterého je oprávněna tuto činnost vykonávat; osoba samostatně výdělečně činná, která spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti³⁷⁾, je současně povinna oznámit též jméno a příjmení, trvalý pobyt a rodné číslo osoby samostatně výdělečně činné, s níž spolupracuje,
- b) ukončení samostatné výdělečné činnosti; za ukončení samostatné výdělečné činnosti se považuje též den přerušení této činnosti za podmínky uvedené v § 10 odst. 6 písm. a) větě druhé zákona o důchodovém pojištění,
- c) zániku oprávnění vykonávat samostatnou výdělečnou činnost,
- d) od kterého jí byl pozastaven výkon samostatné výdělečné činnosti,
- e) od kterého nemá nárok na výplatu invalidního důchodu a rodičovského příspěvku nebo peněžité pomoci v mateřství z důvodu těhotenství a porodu, pokud peněžitá pomoc v mateřství náležela z nemocenského pojištění zaměstnanců, přestala osobně pečovat o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu,

³⁷⁾ § 9 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb.

kteřá je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost), anebo přestala pečovat o tuto osobu v největším rozsahu, přestala vykonávat vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání, přestala být nezaopatřeným dítětem nebo den ukončení výkonu zaměstnání, pokud ohlásila a doložila vznik těchto skutečností pro účely výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti.

(2) Osoba samostatně výdělečně činná, která spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti³⁷⁾, je povinna oznámit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení též den úmrtí osoby samostatně výdělečně činné, s níž spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti, a zda pokračuje v živnostenském podnikání³⁸⁾ či nikoliv.

(3) Osoba samostatně výdělečně činná, která pouze spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti³⁷⁾, skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. c) a d) neoznamuje.

(4) Povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 3 je osoba samostatně výdělečně činná povinna splnit nejpozději do osmého dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž nastala skutečnost, která zakládá takovou povinnost. **Osoba samostatně výdělečně činná, která ohlásila a doložila pro účely výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. e), je však povinna oznámit zánik těchto skutečností nejpozději při podání přehledu o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti podle zvláštního zákona.**

(5) Osoba samostatně výdělečně činná, která osobně pečuje o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost), a ohlásila tuto skutečnost pro účely výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti, je povinna při tomto ohlášení předložit písemné prohlášení o tom, že o tuto osobu nepečuje jiná osoba, nebo písemnou dohodu všech osob, které současně osobně pečují o tuto osobu, že byla určena za osobu, která pečuje o osobu závislou na péči jiné osoby v největším rozsahu, anebo rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení podle § 6 odst. 4 písm. a) bodu 13.

* * *

§ 82

Podávání žádosti o dávky důchodového pojištění

(1) Žádosti o přiznání dávky důchodového pojištění sepisuje s občany okresní správa sociálního zabezpečení příslušná podle § 7 písm. b) na předepsaných tiskopisech.

(2) Za občany, kteří vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemohou sami podávat žádost o dávku důchodového pojištění, mohou s jejich souhlasem a na základě potvrzení lékaře o zdravotním stavu těchto občanů podat tuto žádost jejich rodinní příslušníci.

(3) Žádost o dávku důchodového pojištění, na niž vznikl nárok během výkonu trestu odnětí svobody nebo vazby nebo výkonu zabezpečovací detence, sepisuje s občany na předepsaných tiskopisech věznice nebo ústav pro výkon zabezpečovací detence; věznice nebo ústav pro výkon zabezpečovací detence předkládají žádost do 8 dnů ode dne sepsání okresní správě sociálního zabezpečení podle § 7 písm. b).

(4) Žádost lze podat nejdříve 4 měsíce přede dnem, od kterého občan žádá dávku důchodového pojištění přiznat.

³⁸⁾ § 13 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

(5) Ustanovení odstavců 1 až 3 platí obdobně, žádá-li občan o změnu výše invalidního důchodu v důsledku změny stupně invalidity.

* * *

§ 83a

Účastníci řízení

V řízení ve věcech účasti pojištěnce na důchodovém pojištění a o správnost obsahu stejnopisu evidenčního listu (§ 38 odst. 5) je účastníkem řízení také ten, kdo plní úkoly v důchodovém pojištění podle § 36 písm. a) až d), f) až s) a u) ~~až-zb)~~ **až zh).**

* * *

§ 88

Námitky

(1) Proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení ve věcech důchodového pojištění lze jako řádný opravný prostředek podat písemné námitky do 30 dnů ode dne jeho oznámení účastníku řízení.

(2) Požádá-li účastník řízení před uplynutím lhůty k podání námitek o předložení podkladů pro výpočet důchodu nebo pro vyčíslení přeplatku, který je povinen uhradit, počíná běžet nová lhůta k podání námitek ode dne, kdy mu byly tyto podklady doručeny.

(3) Námitky se podávají orgánu sociálního zabezpečení, který rozhodnutí vydal. Námitky musí obsahovat stejné náležitosti jako odvolání podané podle § 82 správního řádu.

(4) Orgán sociálního zabezpečení rozhodne o námitkách ve lhůtách stanovených podle § 71 správního řádu; tyto lhůty počínají běžet dnem doručení námitek orgánu sociálního zabezpečení, který je příslušný k rozhodnutí o námitkách. Závisí-li rozhodnutí o námitkách na posouzení zdravotního stavu (§ 8 odst. 9), prodlužují se lhůty podle věty první o 60 dnů. Orgán sociálního zabezpečení přezkoumává rozhodnutí, proti němuž byly podány námitky, v plném rozsahu; není přitom vázán podanými námitkami.

(5) Námitky nemají odkladný účinek, s výjimkou námitek podaných proti rozhodnutím vydaným podle § 118a ~~až odst. 1 až 3, § 118b a~~ 118c.

(6) Námitky nelze podat proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení o námitkách.

(7) Řízení o námitkách musí být vedeno odděleně od rozhodování orgánu sociálního zabezpečení v prvním stupni; nemohou se na něm podílet ani v něm rozhodovat osoby, které se účastnily řízení o vydání napadeného rozhodnutí.

(8) Není-li v odstavcích 1 až 6 a 9 stanoveno jinak, vztahuje se na řízení o námitkách, na rozhodnutí o námitkách a na přezkumné řízení a obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, správní řád s tím, že § 90 odst. 1 písm. b), § 90 odst. 3 a § 90 odst. 6 věta druhá správního řádu se nepoužijí, a po dobu, po kterou probíhá přezkumné řízení soudní, lhůty uvedené v § 97 odst. 2 a § 100 odst. 2 správního řádu neplynou, a přezkumné řízení ani obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, nelze zahájit, popřípadě v nich pokračovat.

(9) Námitky lze podat též u kterékoliv okresní správy sociálního zabezpečení, pokud rozhodnutí vydala Česká správa sociálního zabezpečení; účinky podání námitek jsou zachovány, byly-li podány okresní správě sociálního zabezpečení ve lhůtě podle odstavce 1.

Okresní správa sociálního zabezpečení je povinna námitky neprodleně postoupit České správě sociálního zabezpečení.

* * *

§ 123e

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, lze podání nebo jiný úkon podle tohoto zákona nebo ve věcech pojistného podle zvláštního zákona³²⁾ učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem^{68a)} založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb.

(2) Je-li podle tohoto zákona nebo ve věcech pojistného podle zvláštního zákona³²⁾ pro podání nebo jiný úkon předepsán tiskopis, lze podání nebo jiný úkon učinit též

~~a) se souhlasem příslušného orgánu sociálního zabezpečení na počítačové sestavě, která má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s předepsaným tiskopisem,~~

~~ba)~~ v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem^{68a)} založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb, pokud z charakteru podání nebo jiného úkonu vyplývá, že je lze učinit v elektronické podobě; příslušný orgán sociálního zabezpečení je povinen zveřejnit tyto tiskopisy v elektronické podobě, přičemž je povinen tyto tiskopisy zveřejnit vždy na portálu veřejné správy^{66a)}, **nebo**

~~eb)~~ pomocí produktu výpočetní techniky, který je co do údajů, formy a formátu shodný s předepsaným tiskopisem, je-li právnickou nebo fyzickou osobou stvrzeno vytvoření tohoto produktu, ~~nebo.~~

~~de) se souhlasem příslušného orgánu sociálního zabezpečení pomocí produktu výpočetní techniky, který je co do údajů shodný s předepsaným tiskopisem.~~

(3) Ten, kdo činí podání v elektronické podobě podle odstavce 1 nebo podle odstavce 2 ~~písm. b)~~ **písm. a)**, uvede současně akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb, který jeho kvalifikovaný certifikát vydal a vede jeho evidenci, nebo certifikát připojí k podání.

(4) Orgány sociálního zabezpečení jsou povinny zveřejnit na své úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup

a) úřední hodiny, ve kterých je otevřena podatelna orgánu sociálního zabezpečení, kde je možno odevzdat podání, a úřední hodiny pro veřejnost, ve kterých je možno u něj učinit podání ústně do protokolu nebo nahlížet do spisu,

b) elektronickou adresu své podatelny **a elektronickou adresu své podatelny určené k předkládání tiskopisů v elektronické podobě ve formě datové zprávy a identifikátor své datové schránky určené k předkládání tiskopisů v elektronické podobě ve formě datové zprávy,**

c) formu technického nosiče pro doručování podání v elektronické podobě,

d) seznam kvalifikovaných certifikátů svých zaměstnanců nebo elektronické adresy, na nichž se kvalifikované certifikáty nacházejí,

e) okruh tiskopisů ve věcech důchodového pojištění a pojistného na sociální zabezpečení, které jsou zaměstnavatelé a osoby samostatně výdělečně činné povinni předkládat pouze v elektronické podobě ve formě datové zprávy, a požadovanou strukturu a tvar této datové zprávy.

* * *

³²⁾ Zákon č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{68a)} Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů.

^{66a)} § 2 písm. r) zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, s vyznačením navrhovaných změn

* * *

§ 22

Zdroj příjmů

(1) Za příjmy ze zdrojů na území České republiky se u poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 a § 17 odst. 4 považují

- a) příjmy z činností vykonávaných prostřednictvím stálé provozovny,
- b) příjmy ze závislé činnosti (zaměstnání) s výjimkou příjmů uvedených v písmenu f) bodu 2, která je vykonávána na území České republiky nebo na palubách lodí či letadel, které jsou provozovány poplatníky uvedenými v § 2 odst. 2 a § 17 odst. 3,
- c) příjmy ze služeb s výjimkou provádění stavebně montážních projektů, příjmy z obchodního, technického nebo jiného poradenství, řídicí a zprostředkovatelské činnosti a obdobných činností poskytovaných na území České republiky,
- d) příjmy z prodeje nemovitostí umístěných na území České republiky a z práv s nimi spojených,
- e) příjmy z užívání nemovitostí (jejich částí) včetně bytů (jejich částí) umístěných na území České republiky,
- f) příjmy
 1. z nezávislé činnosti, např. architekta, lékaře, inženýra, právníka, vědce, učitele, umělce, daňového či účetního poradce a podobných profesí, vykonávané na území České republiky,
 2. z osobně vykonávané činnosti na území České republiky nebo zde zhodnocované veřejně vystupujícího umělce, sportovce, artisty a spoluúčinkujících osob, bez ohledu na to, komu tyto příjmy plynou a z jakého právního vztahu,
- g) příjmy z úhrad od poplatníků uvedených v § 2 odst. 2 a § 17 odst. 3 a od stálých provozoven poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 a § 17 odst. 4, kterými jsou
 1. náhrady za poskytnutí práva na užití nebo za užití předmětu průmyslového vlastnictví, počítačových programů (software), výrobně technických a jiných hospodářsky využitelných poznatků (know-how),
 2. náhrady za poskytnutí práva na užití nebo za užití práva autorského nebo práva příbuzného právu autorskému,
 3. podíly na zisku, vypořádací podíly, podíly na likvidačním zůstatku obchodních společností a družstev a jiné příjmy z držby kapitálového majetku a část zisku po zdanění vyplácená tichému společníkovi. Za podíly na zisku se pro účely tohoto ustanovení považuje i zjištěný rozdíl mezi sjednanou cenou a cenou obvyklou na trhu (§ 23 odst. 7) a dále úroky, které se neuznávají jako výdaj (náklad) podle § 25 odst. 1 písm. w) a zm), s výjimkou zjištěného rozdílu u sjednaných cen a úroků hrazených daňovému rezidentovi jiného členského státu Evropské unie nebo dalších států, které tvoří Evropský hospodářský prostor,
 4. úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček a obdobné příjmy plynoucí z jiných obchodních vztahů, z vkladů a z investičních nástrojů podle zvláštního právního předpisu, upravujícího podnikání na kapitálovém trhu⁷¹⁾, včetně úrokového výnosu státních dluhopisů, které mohou podle emisních podmínek nabývat výhradně fyzické osoby, a to i v případě odkupu tohoto státního dluhopisu nebo při jeho splatnosti,

⁷¹⁾ § 8a odst. 1 zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění zákona č. 362/2000 Sb.

5. příjmy z užívání movité věci nebo její části umístěné na území České republiky,
6. odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob **bez ohledu na to, z jakého právního vztahu plynou**,
7. příjmy z prodeje movitých věcí, které jsou v obchodním majetku stálé provozovny, investičních nástrojů podle zvláštního právního předpisu, upravujícího podnikání na kapitálovém trhu⁷¹⁾ majetkových práv registrovaných na území České republiky,
8. výhry v loteriích, sázkách a jiných podobných hrách, výhry z reklamních soutěží a slosování, ceny z veřejných soutěží a ze sportovních soutěží,
9. výživné a důchody¹¹⁾,
10. příjmy plynoucí společníkovi obchodní společnosti v souvislosti se snížením základního kapitálu,
11. příjmy z úhrad pohledávky nabyté postoupením,
12. sankce ze závazkových vztahů,
- h) příjmy z převodu podílů v obchodních společnostech nebo družstvech, které mají sídlo na území České republiky.

(2) Stálou provozovnou se rozumí místo k výkonu činností poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 a § 17 odst. 4 na území České republiky, např. dílna, kancelář, místo k těžbě přírodních zdrojů, místo prodeje (odbytiště), staveniště. Staveniště, místo provádění stavebně montážních projektů a dále poskytování činností a služeb uvedených v odstavci 1 písm. c) a f) bod 1 poplatníkem nebo zaměstnanci či osobami pro něho pracujícími se považují za stálou provozovnu, přesáhne-li jejich doba trvání šest měsíců v jakémkoliv období 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích. Jestliže osoba jedná na území České republiky v zastoupení poplatníka uvedeného v § 2 odst. 3 a § 17 odst. 4 a má a obvykle zde vykonává oprávnění uzavírat smlouvy, které jsou závazné pro tohoto poplatníka, má se za to, že tento poplatník má stálou provozovnu na území České republiky, a to ve vztahu ke všem činnostem, které osoba pro poplatníka na území České republiky provádí.

(3) Příjem společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti anebo účastníka ve sdružení bez právní subjektivity^{19g)}, který je poplatníkem podle § 2 odst. 3 a § 17 odst. 4, plynoucí z účasti na této společnosti nebo na tomto sdružení a z úvěrů a půjček poskytnutých této společnosti se považuje za příjem dosahovaný prostřednictvím stálé provozovny. Pro zajištění daně z příjmů společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti platí ustanovení § 38e odst. 3.

(4) Příjmem podle odstavce 1 se rozumí i nepeněžní plnění přijaté poplatníkem.

* * *

§ 25

(1) Za výdaje (náklady) vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů pro daňové účely nelze uznat zejména

- a) výdaje (náklady) na pořízení hmotného majetku²⁰⁾ a nehmotného majetku²⁰⁾, s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2, včetně splátek a úroků z úvěrů a půjček spojených s jejich pořízením, jsou-li součástí jejich ocenění²⁰⁾,
- b) výdaje na zvýšení základního kapitálu včetně splácení půjček,

¹¹⁾ Např. § 842 občanského zákoníku.

^{19g)} § 829 a násl. občanského zákoníku.

²⁰⁾ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

- c) pořizovací cenu²⁰⁾ cenného papíru s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. r), w) a ze) a dále s výjimkou opčních listů při uplatnění přednostního práva,
- d) ~~odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob~~, pojistné hrazené za člena statutárního orgánu a dalšího orgánu právnické osoby a za jednatele společnosti s ručením omezeným z titulu odpovědnosti za škodu způsobenou společností při výkonu funkce,
- e) vyplácené podíly na zisku,
- f) penále, úroky z prodlení a pokuty s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. zi), přirážky k pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a k pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění²¹⁾,
- g) pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění hrazené veřejnou obchodní společností za společníky této společnosti, komanditní společností za komplementáře, poplatníkem majícím příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, poplatníkem majícím příjmy z pronájmu a pojistné hrazené osobami samostatně výdělečně činnými, které nejsou nemocensky pojištěny a pojistí se na denní dávku při dočasné pracovní neschopnosti u soukromé pojišťovny^{21a)}, s výjimkou uvedenou v § 24,
- h) nepeněžní plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnanci ve formě
 1. příspěvku na kulturní pořady, zájezdy a sportovní akce,
 2. možnosti používat rekreační, zdravotnická a vzdělávací zařízení, předškolní zařízení, závodní knihovny, tělovýchovná a sportovní zařízení, s výjimkou zařízení uvedených v § 24 odst. 2 písm. j) bodech 1 až 3,
- i) výdaje (náklady) vynaložené na příjmy, které nejsou předmětem daně, na příjmy od daně osvobozené nebo nezahrnované do základu daně a u poplatníků uvedených v § 2 odst. 2 rovněž výdaje (náklady) vynaložené na příjmy vyňaté podle mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění, převyšující tyto příjmy,
- j) výdaje nad limity stanovené tímto zákonem nebo zvláštními předpisy⁵⁾,²³⁾,
- k) výdaje (náklady) převyšující příjmy v zařízeních k uspokojování potřeb zaměstnanců nebo jiných osob s výjimkou § 24 odst. 2 písm. j) body 1 až 3 a s výjimkou výdajů (nákladů) na přechodné ubytování zaměstnanců, nejde-li o ubytování při pracovní cestě, poskytované jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnanci v souvislosti s výkonem práce, pokud obec přechodného ubytování není shodná s obcí, kde má zaměstnanec bydliště, přičemž výdaje (náklady) i příjmy se posuzují za každé zařízení k uspokojování potřeb zaměstnanců nebo jiných osob, samostatně,
- l) tvorbu rezervních a ostatních účelových fondů, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak, s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. zr),
- m) plnění ve prospěch vlastního kapitálu s výjimkou uvedenou v § 10 odst. 6 a § 24 odst. 2 písm. r) a w), převod zisku na základě smlouvy o převodu zisku nebo ovládací smlouvy, úhrada ztráty řízené osobě na základě smlouvy o převodu zisku nebo ovládací smlouvy a dále vyrovnání poskytované mimo stojícím společníkům na základě smlouvy o převodu

²¹⁾ Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon ČNR č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

^{21a)} § 18 odst. 2, § 21, 22 a 29 zákona č. 187/2006 Sb.

§ 5b odst. 4 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Například část sedmá hlava třetí zákoníku práce.

²³⁾ § 18a a 35a zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona ČNR č. 548/1991 Sb.

- zisku nebo ovládací smlouvy a členský příspěvek poskytnutý evropskému hospodářskému zájmovému sdružení se sídlem na území České republiky^{25a)},
- n) manka a škody přesahující náhrady s výjimkou uvedenou v § 24,
- o) zůstatkovou cenu (§ 29 odst. 2) hmotného majetku a nehmotného majetku vyřazeného v důsledku darování nebo bezúplatného převodu, ke kterému není poplatník povinen podle zvláštního právního předpisu. Toto se vztahuje i na hmotný majetek a nehmotný majetek odpisovaný pouze podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾,
- p) technické zhodnocení (§ 33),
- r) daně zaplacené za jiného poplatníka s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. ch) a u),
- s) daň dědickou, darovací, daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob a obdobné daně zaplacené v zahraničí s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. ch) a dále odloženou daň podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾,
- t) výdaje na reprezentaci, kterými jsou zejména výdaje na pohoštění, občerstvení a dary. Za dar se nepovažuje reklamní nebo propagační předmět, který je opatřen obchodní firmou nebo ochrannou známkou poskytovatele tohoto předmětu nebo názvem propagovaného zboží nebo služby, jehož hodnota bez daně z přidané hodnoty nepřesahuje 500 Kč a který není s výjimkou tichého vína předmětem spotřební daně,
- u) výdaje na osobní potřebu poplatníka; včetně výdajů vynaložených na opravu, údržbu nebo technické zhodnocení majetku sloužícího k podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7), který poplatník uvedený v § 2 nezařadí do obchodního majetku podle § 4 odst. 4,
- v) tvorbu opravných položek na vrub nákladů²⁰⁾, s výjimkou uvedenou v § 24,
- w) finanční výdaje (náklady), kterými se pro účely tohoto zákona rozumí úroky z úvěrů a půjček a související výdaje (náklady), včetně výdajů (nákladů) na obstarání, zpracování úvěrů, poplatků za záruky, pokud je věřitel osobou spojenou ve vztahu k dlužníkovi (§ 23 odst. 7), a to ve výši finančních výdajů (nákladů) z částky, o kterou úhrn úvěrů a půjček od spojených osob v průběhu zdaňovacího období nebo období, za něž se podává daňové přiznání, přesahuje šestnásobek výše vlastního kapitálu, je-li příjemcem úvěru a půjčky banka nebo pojišťovna, nebo čtyřnásobek výše vlastního kapitálu u ostatních příjemců úvěrů a půjček. V případě, že podmínkou pro poskytnutí úvěru nebo půjčky dlužníkovi věřitelem je poskytnutí přímo souvisejícího úvěru, půjčky nebo vkladu tomuto věřiteli osobou spojenou ve vztahu k dlužníkovi, považuje se pro účely tohoto ustanovení a vzhledem k tomuto úvěru nebo půjčce věřitel za osobu spojenou ve vztahu k dlužníkovi,
- x) výdaje (náklady) na spotřebované pohonné hmoty a parkovné při pracovní cestě vynaložené v souvislosti s užíváním silničního motorového vozidla^{23d)}, u kterého poplatník uplatní paušální výdaj na dopravu, a 20 % ostatních výdajů (nákladů) s výjimkou odpisů vynaložených v souvislosti se silničním motorovým vozidlem, u kterého je poplatník povinen uplatnit krácený paušální výdaj na dopravu; u silničního motorového vozidla, u kterého poplatník uplatní paušální výdaj na dopravu, nelze dále uplatnit náhradu výdajů za spotřebované pohonné hmoty,
- y) úroky z odložených částek daní za dobu posečkání, exekuční náklady podle zvláštních předpisů^{28b)} s výjimkou uvedenou v § 24 a dále úroky z odložené částky za dobu posečkání cla a úroky z prodlení, které jsou příslušenstvím cla^{28c)},

^{25a)} Zákon č. 360/2004 Sb., o Evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS) a o změně zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o evropském hospodářském zájmovém sdružení).

^{23d)} § 1 odst. 3 vyhlášky Federálního ministerstva dopravy č. 41/1984 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích (zrušeno vyhláškou Ministerstva dopravy č. 102/1995 Sb.)

^{28b)} Zákon ČNR č. 337/1992 Sb.

^{28c)} Zákon ČNR č. 13/1993 Sb., celní zákon.

- z) jmenovitá hodnota pohledávky nebo pořizovací cena²⁰⁾ postoupené pohledávky s výjimkou uvedenou v § 24 a § 10,
- za) nájemné za umělecká díla³⁰⁾ a výdaje (náklady) za restaurování uměleckých děl³⁰⁾, která nejsou součástí staveb a budov, a to u poplatníků, u nichž není výstavní, muzejní a galerijní činnost předmětem činnosti, s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. zf),
- zb) u poplatníků, kteří nevedou účetnictví výdaje na pořízení uměleckých děl³⁰⁾, která nejsou součástí staveb a budov a v jednotlivém případě nepřesáhnou částku 40 000 Kč,
- zc) odpis pohledávky^{22b)} nebo tvorbu opravné položky^{22a)} u pohledávky nabyté obchodní společností nebo družstvem na základě vkladu^{22d)} uskutečněného od 1. července 1996, s výjimkou pohledávek uvedených v § 24 odst. 9,
- zd) výdaje spojené s úhradou závazku, s výjimkou závazku vzniklého z důvodu pořízení hmotného majetku (§ 26), vzniklého ve zdaňovacím období, ve kterém poplatník uplatňoval výdaje podle § 7 odst. 7 nebo § 9 odst. 4 a výdaje spojené s úhradou závazku, o jehož hodnotu byl snížen výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji v některém z minulých zdaňovacích období,
- ze) rozdíl, o který částka hrazená postupníkem postupiteli při změně osoby nájemce podle smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku převyšuje částku nájemného připadajícího u postupníka na zbývající dobu nájmu sníženou o nájemné jím hrazené pronajímateli v souladu se smlouvou, pokud tento rozdíl není součástí vstupní ceny majetku,
- zf) plnění poskytnuté zahraničnímu státnímu úředníkovi nebo zahraničnímu veřejnému činiteli nebo s jejich souhlasem jiné osobě v souvislosti s výkonem jeho funkce, a to ani v případech, kdy se jedná o úředníka státu nebo veřejného činitele působícího ve státě, ve kterém je poskytnutí takového plnění tolerováno nebo není považováno za trestný čin anebo je obvyklé,
- zg) účetní odpisy dlouhodobého majetku²⁰⁾, a hodnota majetku nebo její část zaúčtovaná na vrub nákladů, který není dlouhodobým majetkem podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾, ale zároveň je hmotným majetkem nebo nehmotným majetkem podle § 26 až 33,
- zh) oceňovací rozdíl vzniklý jinak než koupí, pokud je podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾ výdajem (nákladem), není-li v tomto zákoně stanoveno jinak,
- zi) kladný rozdíl mezi oceněním podniku nebo části podniku tvořící samostatnou organizační složku při nabytí vkladem nebo přeměnou¹³¹⁾ a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek majetku sníženým o převzaté závazky (goodwill), pokud jsou podle zvláštního právního předpisu²⁰⁾ výdajem (nákladem),
- zj) výdaje (náklady) z nákupu vlastních akcií pod jmenovitou hodnotou při následném snížení základního kapitálu,
- zk) výdaje (náklady) mateřské společnosti související s držbou podílu v dceřiné společnosti. Úroky z úvěrů a půjček přijatých v období šesti měsíců před nabytím tohoto podílu se považují za výdaj (náklad) přímo související s držbou podílu v dceřiné společnosti po dobu trvání této držby a po dobu, kdy podíl drží osoba, která je s osobou, která úvěr nebo půjčku přijala, spojenou osobou, pokud poplatník neprokáže, že úvěr nebo půjčka s držbou tohoto podílu nesouvisí. Případné režijní (nepřímé) náklady související s držbou podílu v dceřiné společnosti se pro účely tohoto ustanovení omezují výší 5 % příjmů z dividend a jiných podílů na zisku vyplácených dceřinou společností, pokud poplatník neprokáže, že skutečná výše těchto režijních (nepřímých) nákladů je nižší,

³⁰⁾ Zákon č. 35/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{22b)} Čl. V zákona č. 149/1995 Sb., ve znění zákona č. 248/1995 Sb.

^{22a)} Zákon ČNR č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

^{22d)} § 59 obchodního zákoníku.

- zl) výdaje (náklady) související s příjmy nad rámec všech vsazených částek, ze všech poplatníkem provozovaných loterií a jiných podobných her, u nichž bylo povolení k provozování vydáno podle zvláštního právního předpisu,
- zm) finanční výdaje (náklady), které plynou z úvěrů a půjček, kde úrok nebo výnos nebo skutečnost, zda se finanční výdaje (náklady) stanou splatnými, závisí zcela nebo převážně na zisku dlužníka,
- zn) hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti,
- zo) pojistné ve výši určené ke krytí budoucích závazků pojišťovny vyplývajících z pojistné smlouvy uzavřené zaměstnavatelem pro případ dožití se stanoveného věku jeho zaměstnancem nebo dožití se jeho zaměstnancem dohodnuté doby nebo setrvání tohoto zaměstnance v pracovněprávním vztahu k zaměstnavateli po dohodnutou dobu.

(2) Škodou podle odstavce 1 písm. n) se rozumí fyzické znehodnocení (poškození nebo zničení) majetku ve vlastnictví poplatníka, a to z objektivních i subjektivních příčin, pokud je majetek v důsledku škody vyřazen. Mankem se rozumí inventarizační rozdíl, kdy skutečný stav je nižší než účetní. Za tyto škody a manka se nepovažují technologické a technické úbytky a úbytky vyplývající z přirozených vlastností zásob vznikající např. rozprachem, sesycháním v rámci technologických úbytků ve výrobním, zásobovacím a odbytovém procesu (přirozené úbytky zásob materiálu, zboží, nedokončené výroby, polotovarů a hotových výrobků), ztratiné v maloobchodním prodeji a nezaviněné úhyny zvířat, která nejsou pro účely zákona hmotným majetkem, a to do výše ekonomicky zdůvodněné normy přirozených úbytků a ztratiného stanovené poplatníkem. Správce daně může posoudit, zda výše stanovené normy odpovídá charakteru činnosti poplatníka a obvyklé výši norem jiných poplatníků se shodnou nebo obdobnou činností, a o zjištěný rozdíl upravit základ daně. Škodou není prokázaný nezaviněný úhyn nebo nutná porážka zvířete základního stáda.

(3) Do úvěrů a půjček se pro účely odstavce 1 písm. w) nezahrnují úvěry a půjčky nebo jejich část, z nichž úroky jsou součástí vstupní ceny majetku, a dále prokazatelně poskytnuté bezúročné úvěry a půjčky. Ustanovení odstavce 1 písm. w) a zm) se nevztahují na poplatníky uvedené v § 18 odst. 3, na burzu cenných papírů^{28a}) a na poplatníky uvedené v § 2.

* * *

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, s vyznačením navrhovaných změn

* * *

§ 25

(1) Uchazečem o zaměstnání může být, pokud tento zákon dále nestanoví jinak, pouze fyzická osoba, která má na území České republiky bydliště a která není

- a) v pracovněprávním vztahu nebo ve služebním poměru, s výjimkami uvedenými v odstavcích 3 a 5,
- b) osobou samostatně výdělečně činnou; za osobu samostatně výdělečně činnou se považuje fyzická osoba, která se pro účely důchodového pojištění podle zvláštního právního předpisu²⁷⁾ považuje za osobu samostatně výdělečně činnou,
- c) společníkem nebo jednatelem společnosti s ručením omezeným nebo komanditistou komanditní společnosti **nebo ředitelem obecně prospěšné společnosti anebo vedoucím organizační složky zahraniční právnické osoby** vykonávajícím mimo pracovněprávní vztah k této společnosti pro společnost práci, za kterou je touto společností odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,
- d) členem představenstva akciové společnosti vykonávajícím mimo pracovněprávní vztah k této společnosti pro společnost práci, za kterou je touto společností odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,
- e) členem dozorčí rady obchodní společnosti vykonávajícím mimo pracovněprávní vztah k této společnosti pro společnost práci, za kterou je touto společností odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,
- f) členem družstva vykonávajícím mimo pracovněprávní vztah k družstvu pro družstvo práci, za kterou je družstvem odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,
- g) soudcem,
- h) poslancem nebo senátorem Parlamentu nebo poslancem Evropského parlamentu,
- i) členem zastupitelstva územního samosprávného celku, jestliže jsou mu vypláceny odměny jako členům zastupitelstev územních samosprávných celků, kteří tyto funkce vykonávají jako uvolnění členové,
- j) prezidentem republiky,
- k) členem vlády,
- l) prezidentem, viceprezidentem nebo členem Nejvyššího kontrolního úřadu,
- m) Veřejným ochráncem práv nebo zástupcem Veřejného ochránce práv,
- n) členem Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členem Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, předsedou Energetického regulačního úřadu, členem Rady Českého telekomunikačního úřadu, finančním arbitrem nebo zástupcem finančního arbitra
- o) nuceným správcem nebo správcem podle zvláštního právního předpisu²⁸⁾, **prokuristou** nebo likvidátorem podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾, a to v době, kdy tuto činnost vykonává,

²⁷⁾ § 9 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

p) pěstounem, který vykonává pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu³⁰⁾, nebo kterému je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu^{30a)},

q) výdělečně činná v cizině, nebo

r) fyzickou osobou soustavně se připravující na budoucí povolání.

(2) Uchazečem o zaměstnání se nemůže stát fyzická osoba v době, po kterou

a) je uznána dočasně neschopnou práce,

b) vykonává trest odnětí svobody, vykonává ochranné opatření zabezpečovací detenci nebo je ve vazbě,

c) pobírá peněžitou pomoc v mateřství v době před porodem a 6 týdnů po porodu, nebo

d) je invalidní ve třetím stupni^{32a)}, s výjimkou fyzické osoby, která je invalidní ve třetím stupni a je schopna výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek^{32b)}.

(3) Zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání

a) výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru, pokud měsíční výdělek nepřesáhne polovinu minimální mzdy, nebo

b) výkon činnosti na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, pokud měsíční odměna nebo odměna připadající na 1 měsíc za období, za které přísluší, nepřesáhne polovinu minimální mzdy.

Uchazeč o zaměstnání je povinen krajské pobočce Úřadu práce výkon této činnosti bez ohledu na výši měsíčního výdělku nebo odměny oznámit při podání žádosti o zprostředkování zaměstnání nebo nejpozději v den nástupu k výkonu této činnosti, a ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce dokládat výši měsíčního výdělku nebo odměny. V případě výkonu více činností se pro účely splnění podmínky měsíčního výdělku měsíční výdělek (odměny) sčítají.

(4) Podmínkou pro zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání je, že výkon činností uvedených v odstavci 3 není překážkou pro poskytování součinnosti krajské pobočce Úřadu práce při zprostředkování vhodného zaměstnání a pro přijetí nabídky vhodného zaměstnání.

(5) Překážkou pro vedení v evidenci není ani takové zaměstnání, které není pro uchazeče o zaměstnání vhodným zaměstnáním (§ 20) a je zprostředkováno krajskou pobočkou Úřadu práce nejdéle na dobu 3 měsíců, pokud odpovídá jeho zdravotnímu stavu (dále jen „krátkodobé zaměstnání“).

(6) Překážkou pro zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání je neposkytnutí identifikačních údajů a neposkytnutí nebo zrušení souhlasu se zpracováním osobních údajů (§ 17 odst. 2).

* * *

²⁸⁾ Například zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹⁾ § 70 a následující obchodního zákoníku.

³⁰⁾ § 44 až 47 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

^{30a)} § 40a zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 168/2005 Sb.

^{32a)} § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{32b)} § 39 odst. 4 písm. f) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání,
s vyznačením navrhovaných změn

* * *

§ 68

Náhrada platu

(1) Voják má za nevyčerpanou dovolenou nebo za její poměrnou část nárok na náhradu ve výši platu, který odpovídá době nevyčerpané řádné dovolené, pokud řádnou dovolenou nebo její poměrnou část nemohl vyčerpat ani do konce následujícího kalendářního roku. Náhrada podle věty první se stanoví z platu, který by vojákovi náležel v posledním měsíci, kdy mohl tuto dovolenou čerpat.

(2) Voják je povinen vrátit plat vyplacený za dobu řádné dovolené nebo za její část, na niž ztratil nárok nebo na niž mu nárok nevznikl.

(3) Vojákovi se poskytuje náhrada ve výši platu

- a) po dobu prvního měsíce dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, s výjimkou prvních 3 dnů výkonu služby, za které se náhrada ve výši platu neposkytuje; dočasnou neschopností ke službě pro nemoc nebo úraz se pro účely tohoto zákona rozumí dočasná pracovní neschopnost uznaná podle předpisů o nemocenském pojištění^{19a)},
- b) nejdéle po dobu 12 měsíců od počátku neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, které voják utrpěl při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby, nebo
- c) po dobu, po kterou voják nemůže konat službu pro karanténu nařízenou podle zvláštních právních předpisů^{19b)} nebo po kterou je vojákovi nařízena izolace, s výjimkou prvních 3 dnů výkonu služby, za které se poskytuje náhrada ve výši 60 % platu.

(4) Nárok na náhradu platu nemá voják, který si úmyslně přivodil dočasnou neschopnost ke službě. Náhrada platu ve výši 50 % náleží vojákovi, jestliže si přivodil dočasnou neschopnost ke službě

- a) zaviněnou účastí ve rvačce; rvačkou se zde rozumí vzájemné napadení nebo fyzický střet 2 nebo více osob,
- b) jako bezprostřední následek své opilosti nebo zneužití omamných prostředků nebo psychotropních látek, nebo
- c) při spáchání úmyslného trestného činu nebo úmyslně zaviněného přestupku.

(5) Porušil-li voják v období trvání nároku na náhradu platu při neschopnosti ke službě režim dočasně práce neschopného pojištěnce **nebo nesplnil povinnost součinnosti při kontrole tohoto režimu uloženou předpisy nemocenského pojištění**, může mu být se zřetelem na závažnost porušení náhrada platu snížena nebo odňata. Pokud již byla vyplacena, považují se vyplacené částky za přeplatek, který je voják povinen uhradit plátcí náhrady platu.

(6) Při dočasném zproštění výkonu služby po dobu uvedenou v odstavci 3 náleží vojákovi náhrada platu, která se krátí obdobně jako v § 67 odst. 1.

* * *

^{19a)} Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

^{19b)} Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, s vyznačením navrhovaných změn

* * *

HLAVA III

SLUŽEBNÍ PŘÍJEM VE ZVLÁŠTNÍCH PŘÍPADECH

§ 124

(1) Příslušník, který je pověřen zastupováním na jiném služebním místě, má nárok na služební příjem ve výši, v jaké by mu náležel, kdyby byl na toto služební místo ustanoven.

(2) Příslušník, který je zařazen do zálohy činné a je vyslán k výkonu služby k jiné organizační složce státu, právnické nebo fyzické osobě, má nárok na služební příjem ve výši odpovídající průměrnému služebnímu příjmu, jestliže mu není poskytována odměna za vykonanou práci uvedenými subjekty. Je-li tato odměna nižší než služební příjem podle věty první, má nárok na doplatek služebního příjmu.

(3) Příslušník, který je zařazen do zálohy pro studující nebo zálohy pro přechodně nezařazené, má nárok na služební příjem ve výši odpovídající 80 % průměrného služebního příjmu.

(4) Příslušník zařazený do zálohy zvláštní má nárok na služební příjem podle činnosti jím vykonávané v této záloze.

(5) Příslušníkovi se poskytuje služební příjem

- a) po dobu prvního měsíce neschopnosti ke službě nebo nařízené karantény, s výjimkou prvních 3 dnů výkonu služby, za které se služební příjem při neschopnosti ke službě neposkytuje a při nařízené karanténě se poskytuje ve výši 60 %, nebo
- b) nejdéle po dobu 12 měsíců od počátku neschopnosti ke službě, jde-li o neschopnost ke službě v důsledku služebního úrazu nebo nemoci z povolání.

(6) Příslušník, který je zproštěn výkonu služby, má nárok na služební příjem ve výši 50 % služebního příjmu odpovídajícího průměrnému služebnímu příjmu; to neplatí, byl-li příslušník vzat do vazby. Tento příjem náleží příslušníkovi zproštěnému výkonu služby i po dobu uvedenou v odstavci 5. Jestliže se v řízení o kázeňském přestupku, o jednání, které má znaky přestupku²⁰⁾ nebo jiného správního deliktu²¹⁾, anebo o trestném činu neprokáže vina příslušníka, doplatí se mu část služebního příjmu, o niž mu byl služební příjem zkrácen.

(7) Příslušník má za dobu čerpání dovolené nebo služebního volna nárok na služební příjem ve výši odpovídající průměrnému služebnímu příjmu. Jestliže příslušník nemohl dovolenou vyčerpat do konce následujícího kalendářního roku, náleží mu za ni náhrada ve výši služebního příjmu, který odpovídá době nevyčerpané dovolené.

(8) Příslušník, který nemůže po přechodnou dobu vykonávat službu z provozní příčiny nebo jiné překážky ve službě na straně bezpečnostního sboru, má nárok na služební příjem. Za překážku ve službě na straně bezpečnostního sboru se považuje též doba jízdy v dopravním prostředku na služební cestě, jestliže je konána v době služby, účast na nařízené mimořádné preventivní prohlídce, očkování nebo diagnostické zkoušce.

(9) Příslušník má po zrušení rozhodnutí o skončení služebního poměru za dobu, po kterou nevykonával službu, nárok na služební příjem ve výši odpovídající průměrnému služebnímu příjmu.

²⁰⁾ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

²¹⁾ Například § 27 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.

(10) Příslušník zařazený do zálohy činné, který je vyslán k výkonu služby do zahraničí, má nárok na služební příjem podle činnosti vykonávané po dobu zařazení v této záloze, jestliže mu není poskytována odměna podle mezinárodní smlouvy nebo právního předpisu vydaného na jejím základě^{62a)}. Je-li tato odměna nižší než služební příjem podle věty první, má nárok na doplatek do výše služebního příjmu.

(11) Příslušník zařazený do zálohy činné, který je vyslán jako národní expert k výkonu služby k orgánům Evropské unie^{62b)}, má nárok na služební příjem podle činnosti vykonávané po dobu zařazení v této záloze.

(12) Nárok na služební příjem nemá příslušník, který si neschopnost ke službě úmyslně přivodil. Služební příjem ve výši 50 % náleží příslušníkovi, jestliže si přivodil neschopnost ke službě

a) zaviněnou účastí ve rvačce; rvačkou se zde rozumí vzájemné napadení nebo fyzický střet 2 nebo více osob, nebo

b) jako bezprostřední následek své opilosti nebo zneužití omamných prostředků nebo psychotropních látek.

(13) Porušil-li příslušník v období trvání nároku na služební příjem při neschopnosti ke službě režim dočasně práce neschopného pojištěnce **nebo nesplnil povinnost součinnosti při kontrole tohoto režimu uloženou předpisy nemocenského pojištění**, může mu být se zřetelem na závažnost porušení tohoto režimu služební příjem krácen nebo odňat. Pokud již byl vyplacen, považují se vyplacené částky za přeplatek, který je příslušník povinen uhradit plátcí služebního příjmu.

* * *

^{62a)} Například článek 5 odst. 2 a 4 společné akce Rady (2002/210/SZBP) ze dne 11. března 2002 o Policejní misi Evropské unie.

^{62b)} Například rozhodnutí Rady 2003/479/ES ze dne 16. června 2003 o pravidlech pro národní odborníky a vojenský personál přidělený do generálního sekretariátu Rady.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, s vyznačením navrhovaných změn

* * *

§ 38

(1) Na všechny bankovní obchody, peněžní služby bank, včetně stavů na účtech a depozit, se vztahuje bankovní tajemství.

(2) Zprávu o všech záležitostech, které jsou předmětem bankovního tajemství, je banka povinna podat osobám pověřeným výkonem bankovního dohledu. Za porušení bankovního tajemství se nepovažuje výměna informací mezi Českou národní bankou a orgány bankovního dohledu a obdobných institucí jiných států, jestliže předmětem výměny jsou informace o subjektech, které působí nebo hodlají působit na území příslušného státu. Porušením povinnosti dodržet bankovní tajemství rovněž není sdělení údajů o klientovi a jeho obchodech při podání trestního oznámení nebo při plnění oznamovací povinnosti podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo podle zákona o provádění mezinárodních sankcí.

(3) Zprávu o záležitostech, týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, podá banka bez souhlasu klienta jen na písemné vyžádání

- a) soudu pro účely občanského soudního řízení⁸⁾;
- b) orgánu činného v trestním řízení za podmínek, které stanoví zvláštní zákon⁹⁾;
- c) správcům daně za podmínek podle daňového řádu,
- d) finančnímu arbitrovi rozhodujícímu podle zvláštního právního předpisu^{9c)} ve sporu navrhovatele proti instituci,
- e) Ministerstva financí za podmínek, které stanoví zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo zákon o provádění mezinárodních sankcí,
- f) orgánů sociálního zabezpečení ve věci řízení o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, které klient dluží, včetně dluhu na přirážce k pojistnému, penále a pokutách, orgánů nemocenského pojištění ve věci řízení o přeplatku na dávkách nemocenského pojištění, regresních náhradách a dluhu na pokutách, orgánů sociálního zabezpečení nebo obecních úřadů obcí s rozšířenou působností nebo pověřených obecních úřadů ve věci řízení o přeplatku na dávkách sociálního zabezpečení a dluhu na pokutách nebo orgánů státní sociální podpory ve věci řízení o přeplatku na dávkách státní sociální podpory, který je klient povinen vrátit; to platí i pro vymáhání tohoto pojistného, příspěvku a přeplatku,
- g) zdravotních pojišťoven ve věci řízení o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, které klient dluží; to platí i pro vymáhání tohoto pojistného,
- h) soudního exekutora pověřeného provedením exekuce podle zvláštního zákona^{9b)},
- i) Úřadu práce České republiky ve věci řízení o vrácení finančních prostředků poskytnutých klientovi ze státního rozpočtu; to platí i pro vymáhání těchto prostředků,
- j) zrušeno,
- k) zrušeno,

⁸⁾ Občanský soudní řád č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁾ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

^{9c)} Zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění zákona č. 558/2004 Sb.

^{9b)} Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

l) Národního bezpečnostního úřadu, zpravodajské služby nebo Ministerstva vnitra při provádění bezpečnostního řízení podle zvláštního zákona^{10c)}. Písemné vyžádání musí obsahovat údaje, podle nichž může banka příslušnou záležitost identifikovat.

~~(4) Banka je povinna sdělit i bez souhlasu klienta na písemné vyžádání orgánů sociálního zabezpečení nebo okresních úřadů ve věci řízení o vrácení dávky poukázané na účet po úmrtí příjemce dávky včetně jejího vymáhání identifikační údaje o svém klientovi, který je majitelem účtu, a osobách oprávněných nakládat s peněžními prostředky na tomto účtu a údaje o záležitostech týkajících se tohoto účtu. Banka je rovněž povinna po úmrtí klienta sdělit tyto údaje na písemné vyžádání Úřadu práce České republiky.~~

(4) Banka je povinna sdělit i bez souhlasu klienta na písemné vyžádání orgánů sociálního zabezpečení ve věci řízení o vrácení dávky připsané na účet klienta po dni, za který náležela poslední výplata dávky zemřelého oprávněného, včetně jejího vymáhání, identifikační údaje o svém klientovi, který je majitelem účtu, a osobách oprávněných nakládat s peněžními prostředky na tomto účtu a údaje o záležitostech týkajících se tohoto účtu. Banka je rovněž povinna po úmrtí klienta sdělit tyto údaje na písemné vyžádání Úřadu práce České republiky.

(5) Za podání zprávy podle odstavce 3 písm. a) a h) náleží bance úhrada věcných nákladů.

(6) Banka je povinna i bez souhlasu klienta sdělit osobě oprávněné za účelem výkonu rozhodnutí nebo daňové exekuce bankovní spojení svého klienta, tedy číslo účtu a identifikační kód banky nebo pobočky zahraniční banky a identifikační údaje o svém klientovi, který je majitelem účtu. Stejná povinnost banky platí i ve vztahu k osobě, která prokáže, že v důsledku vlastní chybné dispozice bance nebo pobočky zahraniční banky utrpěla škodu a že se bez tohoto údaje nemůže domoci svého práva na vydání bezdůvodného obohacení ve smyslu občanského zákoníku. Za podání informace náleží bance úhrada věcných nákladů.

(7) Jestliže se klient dostane do prodlení s peněžitým plněním bance na dobu delší než 60 dnů nebo poruší své povinnosti vůči bance sjednané ve smlouvě nebo stanovené zákonem, omezuje se povinnost banky zachovávat bankovní tajemství tak, že banka může informovat jiné banky nebo třetí osoby nebo veřejnost o porušení smlouvy klientem, přičemž smí uvést jen název klienta a označení porušené povinnosti.

(8) Uplatnění tohoto práva banky může klient předejít tím, že do 30 dnů od porušení svých povinností vůči bance s bankou uzavře dohodu o nápravě. Banka není povinna na dohodu přistoupit. Pokud v této lhůtě dohodu neuzavře nebo uzavřenou dohodu následně nedodrží, může banka bez dalšího využít svého práva podle odstavce 7. Klient může možnosti tohoto odstavce využít ze zákona jenom jednou v kalendářním roce.

(9) Ustanovení odstavců 1 až 8 a odstavce 11 se vztahují i na pobočky zahraničních bank.

(10) Zprávu o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, podá banka v souvislosti se svým podnikáním na území jiného státu i bez souhlasu klienta, pokud je to nutné ke splnění povinnosti uložené právním řádem státu, na jehož území podniká. Ustanovení zvláštního zákona^{10b)} tím nejsou dotčena.

(11) Porušením bankovního tajemství není předání informací jinému poskytovateli platebních služeb nebo v rámci platebního systému, pokud je to nezbytné z důvodu předcházení podvodům v oblasti platebního styku, jejich vyšetřování a odhalování.

* * *

^{10c)} Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

^{10b)} Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

* * *

§ 25b

(1) Družstevní záložna je povinna zachovávat v tajnosti a chránit před zneužitím údaje o svém členovi a o jeho obchodech s družstevní záložnou.

(2) Zprávu o údajích, které je družstevní záložna povinna zachovávat v tajnosti a chránit před zneužitím, je družstevní záložna povinna podat osobám pověřeným výkonem dohledu. Za porušení ustanovení odstavce 1 se nepovažuje výměna informací mezi Českou národní bankou a orgány dohledu a obdobných institucí jiných států, jestliže předmětem výměny jsou informace o subjektech, které působí nebo hodlají působit na území příslušného státu. Porušením povinnosti stanovené v odstavci 1 rovněž není sdělení údajů o členovi družstevní záložny a jeho obchodech při podání trestního oznámení nebo při plnění oznamovací povinnosti podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo zákona o provádění mezinárodních sankcí. Porušením povinnosti stanovené v odstavci 1 není ani předání informací jinému poskytovateli platebních služeb nebo v rámci platebního systému, pokud je to nezbytné z důvodu předcházení podvodům v oblasti platebního styku, jejich vyšetřování a odhalování.

(3) Zprávu o údajích, které je družstevní záložna povinna zachovávat v tajnosti a chránit před zneužitím, podá družstevní záložna bez souhlasu člena jen na písemné vyžádání

- a) soudu pro účely občanského soudního řízení²⁰⁾,
- b) orgánu činného v trestním řízení za podmínek, které stanoví zvláštní zákon²¹⁾,
- c) správce daně za podmínek podle zvláštního zákona o správě daní a poplatků,
- d) příslušného orgánu podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo zákona o provádění mezinárodních sankcí,
- e) orgánů sociálního zabezpečení ve věci řízení o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, které člen družstevní záložny dluží, orgánů sociálního zabezpečení nebo obecních úřadů obcí s rozšířenou působností nebo pověřených obecních úřadů ve věci řízení o přeplatku na dávkách sociálního zabezpečení nebo orgánů státní sociální podpory ve věci řízení o přeplatku na dávkách státní sociální podpory, který je člen družstevní záložny povinen vrátit; to platí i pro vymáhání tohoto pojistného, příspěvku a přeplatku,
- f) zdravotních pojišťoven ve věci řízení o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, které člen družstevní záložny dluží; to platí i pro vymáhání tohoto pojistného,
- g) soudního exekutora pověřeného provedením exekuce podle zvláštního zákona²²⁾,
- h) Úřadu práce České republiky ve věci řízení o vrácení finančních prostředků poskytnutých členovi družstevní záložny ze státního rozpočtu; to platí i pro vymáhání těchto prostředků,
- i) Národního bezpečnostního úřadu, zpravodajské služby nebo Ministerstva vnitra při provádění bezpečnostního řízení podle zvláštního zákona^{18c)}. Písemné vyžádání musí obsahovat údaje, podle nichž může družstevní záložna příslušnou záležitost identifikovat.

²⁰⁾ Občanský soudní řád.

²¹⁾ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

²²⁾ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

^{18c)} Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o bezpečnostní způsobilosti.

~~(4) Družstevní záložna je povinna sdělit i bez souhlasu člena na písemné vyžádání orgánů sociálního zabezpečení nebo okresních úřadů ve věci řízení o vrácení dávky poukázané na účet po úmrtí příjemce dávky včetně jejího vymáhání identifikační údaje o svém členovi, který je majitelem účtu, a osobách oprávněných nakládat s peněžními prostředky na tomto účtu a údaje o záležitostech týkajících se tohoto účtu. Družstevní záložna je rovněž povinna po úmrtí člena sdělit tyto údaje na písemné vyžádání Úřadu práce České republiky.~~

(4) Družstevní záložna je povinna sdělit i bez souhlasu člena na písemné vyžádání orgánů sociálního zabezpečení ve věci řízení o vrácení dávky připsané na účet člena po dni, za který náležela poslední výplata dávky zemřelého oprávněného, včetně jejího vymáhání, identifikační údaje o svém členovi, který je majitelem účtu, a osobách oprávněných nakládat s peněžními prostředky na tomto účtu a údaje o záležitostech týkajících se tohoto účtu. Družstevní záložna je rovněž povinna po úmrtí člena sdělit tyto údaje na písemné vyžádání Úřadu práce České republiky.

(5) Za podání zprávy podle odstavce 3 písm. a) a g) náleží družstevní záložně úhrada věcných nákladů.

(6) Družstevní záložna je povinna i bez souhlasu svého člena sdělit osobě oprávněné za účelem výkonu rozhodnutí nebo daňové exekuce číslo účtu svého člena včetně identifikačního kódu družstevní záložny a identifikační údaje o svém členovi, který je majitelem účtu. Stejná povinnost družstevní záložny platí i ve vztahu k osobě, která prokáže, že v důsledku vlastní chybné dispozice družstevní záložně utrpěla škodu a že se bez tohoto údaje nemůže domoci svého práva na vydání bezdůvodného obohacení ve smyslu občanského zákoníku. Za podání informace náleží družstevní záložně úhrada věcných nákladů.

(7) Zprávu o údajích, které je družstevní záložna povinna zachovávat v tajnosti a chránit před zneužitím, podá družstevní záložna v souvislosti se svým podnikáním na území jiného státu i bez souhlasu člena, pokud je to nutné ke splnění povinnosti uložené právním řádem státu, na jehož území podniká. Ustanovení zvláštního zákona²³⁾ tím nejsou dotčena.

(8) Údaje, na které se vztahuje povinnost mlčenlivosti, může družstevní záložna poskytovat, je-li to potřebné pro účely dohledu na konsolidovaném základě nebo doplňkového dohledu^{3c)} orgánu, který tento dohled vykonává.

(9) Údaje, na které se vztahuje povinnost mlčenlivosti, může družstevní záložna poskytovat, je-li je potřebné poskytnout, ovládající osobě za účelem přípravy výkazů na konsolidovaném základě a pro účely plnění pravidel obezřetného podnikání.

* * *

²³⁾ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

^{3c)} Zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dozoru nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech).

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád,
s vyznačením navrhovaných změn

* * *

Srážky z jiných příjmů

§ 299

(1) Ustanovení o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy se použijí i na výkon rozhodnutí srážkami z platu, z odměny z dohody o pracovní činnosti, z odměny za pracovní nebo služební pohotovost, z odměny členů zastupitelstva územních samosprávných celků a z dávek státní sociální podpory, které nejsou vyplaceny jednorázově. Srážky se dále provádějí z příjmů, které povinnému nahrazují odměnu za práci nebo jsou poskytovány vedle ní, jimiž jsou

a) náhrada mzdy nebo platu,

b) nemocenské^{80b)},

c) ošetrovné^{80b)} nebo podpora při ošetrování člena rodiny,

d) vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství^{80b)},

ec) peněžitá pomoc v mateřství^{80b)},

fd) důchody,

ge) stipendia,

hf) podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci,

ig) odstupné, popřípadě obdobná plnění poskytnutá v souvislosti se skončením zaměstnání,

jh) peněžitá plnění věrnostní nebo stabilizační povahy poskytnutá v souvislosti se zaměstnáním,

ki) úrazový příplatek, úrazové vyrovnání a úrazová renta^{80c)}.

(2) Jde-li o výkon rozhodnutí srážkami z důchodu fyzické osoby, která z tohoto důchodu platí náklady za pobyt v ústavu sociální péče, nepodléhá výkonu rozhodnutí částka potřebná na úhradu pobytu a částka rovnající se výši kapesného v takovém ústavu. Výkon rozhodnutí ohledně dávek státní sociální podpory, které nejsou vyplaceny jednorázově, nelze provést příkázáním pohledávky.

* * *

^{80b)} Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

^{80c)} Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců.

Platné znění příslušných ustanovení zákona č. 305/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, s vyznačením navrhovaných změn

* * *

Čl. IV

Přechodná ustanovení

1. Vyměřovací základ pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a měsíční vyměřovací základ pro zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti u osob samostatně výdělečně činných se za období před rokem 2009 stanoví podle právních předpisů účinných před 1. lednem 2009.

2. Pro stanovení výše záloh na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti v roce 2009 až do kalendářního měsíce předcházejícího kalendářnímu měsíci, v němž osoba samostatně výdělečně činná podala nebo měla podat přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti za rok 2008, se použijí právní předpisy účinné před 1. lednem 2009; splatnost těchto záloh se řídí předpisy účinnými ke dni 1. ledna 2009. Ustanovení věty první neplatí pro osobu samostatně výdělečně činnou, která zahájila nebo znovu zahájila výkon samostatné výdělečné činnosti po 31. prosinci 2008.

3. Přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti podle § 15 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, se za rok 2008 podává podle právních předpisů účinných před 1. lednem 2009.

~~4. U osob samostatně výdělečně činných uvedených v § 9 odst. 3 písm. d) zákona o důchodovém pojištění se pro stanovení vyměřovacího základu od základu daně (dílejšího základu daně) ze samostatné výdělečné činnosti odečítají odměny za užití téhož díla, jde-li o druhou nebo další licenční smlouvu k dílům vyhotoveným nebo provedeným před 1. lednem 2009 nebo byla-li licenční smlouva uzavřena před 1. lednem 2009; to však neplatí, je-li předmětem druhé nebo další licenční smlouvy aktualizace díla.~~

5. Osoba samostatně výdělečně činná, která je povinna v roce 2009 podat přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti podle § 15 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, za předchozí kalendářní rok a tento přehled ještě nepodala, může zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti zaplatit do budoucna jen podle právních předpisů účinných před 1. lednem 2009, avšak jen do 30. června 2009; výši zaplacených záloh nelze přitom měnit.

6. Sazby pojistného na nemocenské pojištění za období před 1. lednem 2009 se stanoví podle právních předpisů účinných před tímto dnem.

* * *